

Bocskai István Magyar—Német Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola
2071 Páty, Bocskai utca 9. | Telefon/Fax: 23/343-537
OM azonosító: 032447

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2020.április 30.

Készült: Pátyon, a Bocskai István Magyar—Német Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolában,
2017. augusztus 31-én, a **2014-es Pedagógiai Program átdolgozásával.**

Jóváhagyta:

Junek Mariann
intézményvezető

Fenntartói jóváhagyás dátuma	
Az elfogadás dátuma	
Hatálybalépés időpontja	
A program időbeli hatálya, érvényessége	

Tartalom

Intézménybemutató	5
1.1 Pedagógiai alapelveink	9
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, értékeit, céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait, ...	10
A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	11
1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	19
1.3 A teljeskörű egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	21
1.4 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	24
1.5 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnök feladatai	29
1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	32
1.7 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje, a diákönkormányzat jogkörei	43
1.8 A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartási formái.....	45
1.9. A tanulmányok alatti vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelménye	50
1.11. A felvételi eljárás különös szabályai	54
2. Az intézmény helyi tanterve	56
A választott kerettanterv megnevezését, ideértve bármely, az oktatásért felelős miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését	59
2.1 A választott kerettanterv megnevezése	60
1.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei .	70
2.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	72
2.5 Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítása	77
Komplex intézményi mozgásprogram	79
2.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	81
2.7 Projektoktatás, környezeti nevelés	82
2.8 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	85
2.9. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei	86
2.10. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei.....	91
2.11 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	92
A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések intézkedési terve	102
Jutalmazások:	111

A tanuló fegyelmi felelőssége:.....	112
Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	114
2.13. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	115
Közlekedési nevelés	119
Társadalmi bűnmegelőzés, áldozattá válás elkerülése	120
Erőszakmentes konfliktuskezelő technikák elsajátítása	120
A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓ-DOSÍTÁSÁVAL	
KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK	124
A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA	
INFORMATIKA	134
A tanulmányok alatti vizsgák szabályzata.....	198

Intézménybemutató

Mai iskolánk „őse”, az első pátyi iskola 1640-ben épült. Ekkor még 100-200 nebuló osztozott – meglehetősen szűkös körülmények között – a tanító figyelmén. Több mint kétszáz évnek kellett eltelnie, mire a református egyház 1852-ben a pápai kollégium mintájára felépíttette a ma is álló „öreg iskolát”. Ebben az épületben négy tanterem volt és egy szolgálati lakás.

A római katolikus egyház iskolája – a közelmúltban lebontásra került „kisiskola” – 1882-ben épült fel két tanteremmel és egy tanítói lakással.

A két felekezeti iskola az 1948. augusztusi államosításig működött. Ekkor egy állami intézmény létrehozására került sor.

1961 és 1979 között a tanulók négy épületben voltak elhelyezve, a tanteremek zöme szükségterem: egészségtelen és rossz megvilágítású volt. Tekintettel a tanulói létszám növekedésére, az oktatás már két műszakban folyt. Szükségmegoldásként egy ideiglenes tanteremet is ki kellett alakítani a művelődési otthonban. A körülmények további javítására az „öreg iskola” nyitott folyosóját 1956-ban beépítették. A tornatermet az udvar és az 1969-ben épült zsidó helyettesítette. Ezután további toldozgatásra került sor, és két új tanteremmel bővítették e koros épületet.

Hű képet ad az akkori helyzetről egy korabeli szakfelügyelői vélemény:

„A felszabadulás utáni második generációt nevelő általános iskola épülete méltatlan a községi mai helyzetében. Elöregedett épület, korszerűtlen termek.”

Elkerülhetetlenné vált egy új iskola felépítése. 1977. október 29-én tették le az új iskola alapkövét. Először a tantermi rész épült fel, melyet 1979. szeptember 3-án vehettek birtokba a gyerekek. Ekkor került bevezetésre az egyműszakos tanítás is.

A konyhai és a tornatermi rész 1980 decemberében, míg a sportudvar 1982-ben készült el. Ebben az időszakban 3 épületben, de egy műszakban folyt a nevelő-oktató munka hosszú évekig változatlan körülmények között. Változás a „kisiskola” lebontásával kezdődött 2006-ban.

2008 májusában fölgyorsultak az új iskola bővítése körüli események. A régi szárny teljes rekonstrukciójára került sor és nyolc tantermes bővítésre.

2010-ben még két épületben helyeztük el osztályainkat, de már csak a harmadik és negyedikeseink voltak az „öreg iskolában”.

2011-ben átadásra került az új iskola bővítésének első szakasza, így végre, először iskolánk történetében egy épületben voltunk.

És elérkezett ez a nap, amikor teljesen befejeződik az „új iskola”, megszűnik „jelzőjét” viselni, hiszen már CSAK az ISKOLA néven lesz elérhető a település nyelvében. Óriási jelentőséggel bír ez községünk életében. Mindig fontosnak tartotta községünk lakossága az iskola szépülését, épülését.

Jelenleg 450 fő befogadására alkalmas, 21 tanteremmel, egy tornateremmel és egy tornaszobával, műfüves pályával rendelkező büszke iskola lettünk. Korszerű melegítőkonyha, 4 foglalkoztató szoba, 4 zuhanyzó, öltöző szolgálja pedagógusok és a gyerekek kényelmét. A fősőseink szaktantermi oktatási formában birkóznak a tananyaggal.

Bármilyen ínséges idők jártak is az épületek fölött, pedagógusaink feledtetni tudták a körülményeket, hisz nagyszerű tanítványokkal büszkélkedhetünk.

E falak közé járt Varga Károly sportlövész olimpiai bajnok, Kiss Eszter színművész, Mike Róbert EB ezüstérmes kenus.

Az intézményem adatai:

Megnevezés: **Bocskai István Magyar—Német Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola**

Cím: 2071 Páty, Bocskai utca 9. szám

Fenntartó és működtető: Érdi Tankerületi Központ

OM azonosító: 032447

Összevont statisztikai adatok (2017/2018-as tanévben)

Tanulói létszám	453 fő
Ebből halmozottan hátrányos helyzetű tanuló	1
Bejáró tanulók létszáma	10 fő
SNI tanuló	12 fő
BTM tanuló	47 fő
Tanulói jogviszonyát szüneteltető	5 fő
Magántanuló	3

Tantestületünk létszáma: Teljes munkaidős 42 fő, 2 fő vállalkozói szerződéssel rendszergazdai feladatokat lát el. Jól felkészült, tapasztalt pedagógusok közössége. Az iskolánkban 10 szakmai munkaközösség összehangoltan tevékenykedik. Alsó tagozaton az 1–4. osztályban 205 napközisünk van. Felső tagozaton 5–8. osztályig folyik az oktatás, 47 tanulószobás tanulóval, a tanulók felkészülését és felzárkóztatását délutáni tanszobai és tanulási foglalkozások segíti.

Évtizedek óta nagyon jó szakmai kapcsolatban vagyunk a helyi Pátyoligató Óvodával, melynek köszönhetően zökkenőmentessé vált az óvoda-iskola közötti átmenet. A tankerületünkhöz tartozó iskolákkal szintén jó kapcsolatot ápolunk, rendszeresen részt veszünk tankerületen belül szerveződő szakmai rendezvényeken, tanulmányi versenyeken és kulturális programokon.

Szabadidős tevékenységünk rendkívül változatos. Iskolánkban működik a Pásztói Miklós Alapfokú Művészeti Iskola kihelyezett tagozata. A Kiss Zenede Alapfokú Művészetoktatási Intézmény is működtet néhány tanszakot falaink között. A DÖK szervezésében évente színházlátogatásokon és táborozásokon vesznek részt tanulóink. A Pátyi Sportegyesület is bérli tornatermeinket, ahol tanulóink sok szakosztályban edzenek. Nagy szerepet vállalunk Páty község kulturális életében és közéletében is, de szívesen veszünk részt a társközségek által szervezett rendezvényeken, ezáltal is tartjuk kialakult jó kapcsolatunkat közvetett és közvetlen partnereinkkel egyaránt.

Pedagógiai programunk és tapasztalt pedagógusaink elsődleges célja, hogy tanulóinknak megfelelő tárgyi tudást adjanak át, de emellett nagy gondot fordítanak a tehetséges tanulók versenyeztetésére és a gyengébb képességű gyerekek felzárkóztatására is.

Egyebek:

Étkezés: (összesen étkezők létszáma 310 fő)

Tartósan beteg (50%): 5 fő – 1,6%

Nagycsaládos (50%): 84 fő – 27,1%

Ingyenes: 50 fő – 16,1%

(gyerekvédelmi kedvezmény):

Továbbtanulás (2017-ben összesen 35 fő 8. osztályos tanuló)

Gimnázium: 11 fő/2017

(2016/8 fő 2015/18 fő 2014/7 fő 2013/8 fő 2012/7 fő)

Szakgimnázium: 14 fő/2017

(2016/16 fő 2015/13 fő 2014/14 fő 2013/15 fő 2012/19 fő)

Szakközépiskola: 9 fő/2017 HÍD: 1 fő/2017

2016/5 fő 2015/5 fő 2014/4 fő 2013/9 fő 2012/13 fő

Küldetésnyilatkozatunk, hogy tanulóinkból művelt, jól képzett, az életben boldogulni tudó embereket szeretnénk nevelni. Iskolánk hosszú múltja alatt többször változtak az iskola falai, épületei, de nem változott fő célunk: emberséget és tudást adni a felcseperedő gyermekeknek.

Az iskola nevelési programja

1.1 Pedagógiai alapelveink

Iskolánk nevelőtestületének pedagógiai hitvallása:

A Bocskai István Magyar—Német Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni:

1. Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat.

Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk;
- a tanulók egyéni képességét az oktatás során figyelembe vesszük;
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott kötelezettségeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük;
- minden tanuló számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban;
- az iskola életében szeretetteljes és korrekt emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:
  - tanuló és tanuló,
  - tanuló és nevelő,
  - szülő és nevelő,
  - nevelő és nevelő között.

2. Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat.

Az alapfokú oktatás valamennyi szakaszán fejlesztjük az egész életen át tartó tanulás képességét, valamint felkészítjük tanulóinkat a továbbtanulásra.

Ennek érdekében biztosítjuk:

- a megfelelő anyanyelvi és matematikai alapot
- az idegen nyelven történő kommunikációt
- az informatikai alapismeretek elsajátítását
- az egyéni képességek kibontakoztatását

Nevelőink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében:

- az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk,
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,

- szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, tudásnak és a munkának becsülete legyen, mindez a helyes önértékelés tükrében,
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel.

3. Iskolánk - elsősorban a szülőkkel ápoltság révén folyamatosan részt kíván venni lakóhelyük életében.

Ennek érdekében:

- rendszeresen kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra (honlap, iskolaújság), hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint a község érdeklődő polgárai,
- ápoljuk kapcsolatainkat a közművelődési intézményekkel,
- nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk eddigi hagyományaihoz híven továbbra is képviseltesse magát a különböző községi rendezvényeken.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, értékeit, céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait,

Az iskola céljai, hogy a családdal együttműködve :

- cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket.

Ezáltal járul hozzá ahhoz, hogy tanulóink:

- a haza felelős polgárává váljanak;
- kifejlődjék bennük a hazafiság érzelmvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyenek szert;
- megtalálják helyüket a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában;
- törekedjenek a tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;
- legyenek képesek felelős döntések meghozatalára a maguk és a gondjaira bízottak sorsát illetően;
- váljanak képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- ismerjenek meg és értsék meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- tartsák értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

További célunk valamennyi évfolyamon, hogy tanulóink elsajátítsák a hatékony, önálló tanulás képességét, fejlődjenek természettudományos kompetenciáik, szociális és állampolgári kompetenciájuk, kezdeményező és vállalkozóképességük, esztétikai és művészeti tudatosságuk, kifejezőkészségük valamint erősödjön környezettudatos gondolkodásuk.

Céljaink a nevelés területén, hogy tanulóinkat

- az érdeklődés
- nemzeti önbecsülés és hazaszeretet
- az egymás iránti figyelem, megértés, és elfogadás
- környezetvédő gondolkodás és cselekvés
- a nyílt és kulturált kommunikáció
- a közös Európa iránti figyelem
- a becsületes versenyszellem jellemezze.
- Fontosnak tartjuk, hogy mindazok az eszközök, és eljárások, amelyeket alkalmazunk, megfeleljenek a gyerekek életkori sajátosságainak, érzelmi, értelmi, közösségi, gondolkodásbeli érettségüknek, biztosítsák a tanulók számára a tapasztalatszerzés örömeit.

Figyelembe véve, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés, cselekvés útján szerzett tapasztalatokhoz, az alapozó funkciók fejlesztését a lehető legtöbb esetben tevékenységre alapozottan, tevékenységbe ágyazottan valósítjuk meg.

A két tanítási nyelvű általános iskolai oktatás célja:

- A célnyelv oktatásának alapvető célja a Közös Európai Referenciakerettel (a továbbiakban: KER) összhangban a tanulók célnyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és fejlesztése.
- A kommunikatív nyelvi kompetencia fejlesztése.
- A világról szerzett ismeretek bővítése.
- A nyelvi jártasságok, készségek fejlesztése.
- A nyelvi kommunikációhoz szükséges motiváció kialakítása.

A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Iskolánk munkájának legfőbb jellemzői és irányai a következők:

- Iskolánk szolgáltató tevékenységét a társadalmi valóságból eredeztetjük, helyi tantervünk a Nat követelményeire épül, és azt teljesíti, pedagógiai programunk – a feltételek meglétének a függvényében - a tanulók (szülők) igényeinek a minél teljesebb kielégítésére törekszik, miközben variánsok felmutatásával azok esetleges átalakítására és új igények támasztására is ösztönözni kíván.
- Oktató-nevelő munkánk fontos alapelve az egyéni bánásmódból következően a tehetségígéretű és tehetséges tanulók optimális fejlesztése, valamint a szükség szerinti felzárkóztatás.

- Munkánk során a pozitív motivációt és a nevelő jellegű, meggyőződésen alapuló ráhatások módszereit részesítjük előnyben. Valljuk, hogy a nevelés folyamatának a teljes személyiség megalapozását kell szolgálnia, amelyben a tanuló teljes jogú résztvevője az adott pedagógiai folyamatnak, az önnevelésének.

Feladatunk:

- a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése,
- az egyetemes kultúra közvetítése, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítése,
- a Kárpát-medence, különösen a környező országokban élő magyarság életének megismerése, az Európához tartozás erősítése,
- a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése,
- teljesítmény növelésére sarkalljuk tanítványainkat, hogy *az elsajátított tudás értékálló és a kor igényeinek megfelelő* legyen.

Az új NAT műveltségi területenként határozza meg az iskolai nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát. A fejlesztési feladatok és a közműveltségi tartalmak az egyes nevelési-oktatási szakaszokhoz kapcsolódnak.

A Nemzeti Alaptanterv alapján megfogalmazott fejlesztési feladatok:

- a nemzeti műveltség,
- a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése,
- az egyetemes kultúra közvetítése,
- az erkölcsi érzék és a szellemi, érzelmi fogékonyság elmélyítése,
- a tanuláshoz, a munkához szükséges képességek, készségek, ismertetek, attitűdök együttes fejlesztése,
- az egyéni és a csoportos teljesítmény ösztönzése,
- a közjóra való törekvés megalapozása,
- a nemzeti közösségi összetartozás és hazafiság megerősítése
- értékálló és a kor igényeinek megfelelő tudás elsajátítása

A Nemzeti Alaptanterv alapján megfogalmazott célok:

- a haza felelős polgárává válják,
- a tanulóknak kifejlődjön a hazafiság érzelmvilága,
- reális önismeret,
- szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert,
- megtalálja helyét a családban,
- megtalálja helyét a munka világában,
- tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására válják képessé, legyen képes felelősségteljes döntések meghozatalára,

- válják képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra, cselelésre,
- ismerje és értse a természeti és társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat,
- a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzése

A hatékony intézményes nevelés-oktatásnak nélkülözhetetlen eleme a szülőkkel történő együttműködés.

Az intézmény a szülők számára nyújtott pedagógiai segítséggel, a szülők véleményének, javaslatainak befogadásával, hasznosításával teremti meg a sikeres együttműködést.

Fejlesztési területek-nevelési célok:

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás, cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is. Összhangban kell lennie a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel.

A nevelési célok megvalósulása a köznevelés folyamatában:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
- alsó tagozaton tematizálják a tanítói munkát, a felsőbb évfolyamokon pedig elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

Az erkölcsi nevelés

- A tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése,
- A cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése,
- Igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése,
- Az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése,
- Az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra való felkészítés,
A tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira a helyes megoldáskeresés,
- A kötelesség tudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítő készség, a tisztelet, a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás megtanulása,
- A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől, képzelőtehetség, intellektuális érdeklődésük felkeltése.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

- A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait, az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeit, nehézségeit és ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákat.
- Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát.
- Ismeretek, egyéni és közösségi tevékenységek elsajátítása, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.
- Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése,
- Ismerjék meg Európa történelmét, sokszínű kultúráját,

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között.

Ezt a magatartást jellemezze:

- a törvénytisztelet,
- az együttélés szabályainak betartása,
- az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete,
- az erőszakmentesség,
- a méltányosság.

Az iskola megteremti a lehetőséget annak, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és biztosítja a honvédelmi nevelést.

Fejlődjön ki a tanulóknál a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra, amelyet a közügyekben való részvétel megkíván.

A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

- Az önismeret fejlesztése, mint a társas kapcsolati kultúra alapja – a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség.
A tanuló kedvező szellemi fejlődésének, készségeinek, tudásának és kompetenciáinak kifejlesztése.
- A tanulók képessé váljanak az érzelmeiknek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, a kölcsönös elfogadásra.
- A tanuló énképének kialakítása, hogy a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani.
- A megalapozott önismeret kialakításával a tanulóknál fejlődjen ki a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához szükséges képesség.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretet kapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére.

A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata:

- a harmonikus családi minták közvetítése,
- a családi közösségek megbecsülésére nevelés,
- felkészítés a családi életre,
- a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésére nevelés,
- a szexuális kultúra kérdései.

A testi és lelki egészségre nevelés

- Az egészséges életmódra, a testi-lelki egészségre nevelés,
- A helyes táplálkozásra, a mozgás megszerettetésére, a stressz kezelés módszereinek alkalmazására nevelés,
- A lelki egyensúly megóvására, társas viselkedések szabályozására, a konfliktusok kezelésére nevelés,

A családdal együttműködve a tanulók felkészítése az önállóságra, a betegség megelőzésére, a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében,

- A káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésére nevelés, motiválással, példamutatással.
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- A hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál, saját élményű tanuláson keresztül.
- A segítő magatartás képességeinek fejlesztése, az együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és –megvalósítás.
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- A tanulók az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják.
- A tanulók számára a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá.
- A környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására nevelés.
- A tanulók megismerjék a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő,
- Kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

- A tanulók életkorához igazodva átfogó képet kell nyújtani a munka világról.
- Tevékenységeken keresztül kell biztosítani arra, hogy a diákok kipróbálhassák képességeiket, elmélyülhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthassák a nekik megfelelő foglalkozást és pályát,
- Képesse váljanak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.
- Fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

- A tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa, a fogyasztás területén,
- Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát,
- Lássák a rövid és hosszú távú céljaik, az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát,
- A köznevelési intézmény biztosítsa a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

- A tanulók nevelése az új és a hagyományos médiumok nyelvének nevelésére,
- A médiatudatosságra nevelés, a kritikai beállítódás kialakítása, a médiumoktól befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására,
- A tanulók megismertetése a média működésével és hatásmechanizmusával,
- A média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal,
- A valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával,
- A különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása:

Minden pedagógus teendője:

- Felkeltse az érdeklődést a tanulóban az iránt, amit tanít,
- Útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.
- Annak megtanítása, hogy hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere;
- Hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások;
- Hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok;
- Melyek az egyénre szabott tanulási módszerek;
Miként működhetnek együtt a tanulók csoportban;
- Hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek.

- Olyan tudás kialakítása, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével.
- A tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek:

Az iskolák, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége a teljesítmény növelésére sarkalló, az életesélyek tanulással történő növelését szolgáló egységes, közös alapra kell, hogy épüljön. Cél a személyiségfejlesztő tanítás.

Olyan pedagógiai munkát feltételez az iskolától, a pedagógusoktól, amelynek középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek fejlesztése, a készségek elsajátíttatása, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll, figyelembe véve, hogy az oktatás és a nevelés színtere nem csak az iskola, hanem az élet számos egyéb fóruma is.

A differenciált tanítás-tanulás megvalósulása:

- A tanulónak a tanulási tevékenységekben történő hangsúlyos részvétele;
- Olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását;
- A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítsék a tanulót az ismeretek megszerzésében, a kompetenciák fejlesztésében.
- Ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket.
- Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást.
- A minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés.
- Az egyéni rétegmunka, az adaptált szövegváltozatok felhasználása, amelyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát.

Mindezek megvalósításához a pedagógus feladata:

- A pedagógus a problémamegoldási és a jelenségértelmezési közvetett és közvetlen eszközökkel segítse, a tanuló igényeit, szükségleteit figyelembe véve.
- A pedagógus tegye lehetővé az iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert).
- A pedagógus működjön együtt más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.

- A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését.
- A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében az egyéni haladási ütemet biztosítsa, a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazza.
- Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történjen.

Az iskoláknak tanítási évenként több olyan tanóra megszervezését ajánlott beilleszteniük a helyi tantervbe, amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba, a tanóra céljának, tartalmának és megvalósítási módszereinek megjelölésével.

A két tanítási nyelvű általános iskolai oktatás feladata:

- A nyelvekkel, a nyelvtanulással, az idegen nyelveket beszélő emberekkel és a más kultúrákkal kapcsolatos pozitív attitűd kialakítása,
- A kulturális sokféleség tiszteletben tartatása,
- A nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti nyitottság,

Kulcskompetenciák, a kompetenciaalapú oktatás pedagógiai feltételrendszerének kialakítása

A kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, készségeket és az ezek alapját alkotó képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában a tanulók gyorsan alkalmazkodhatnak a modern világ felgyorsult változásaihoz, a változások irányát és tartalmát cselekvően lesznek képesek befolyásolni.

A különböző kompetenciaterületekben megjelenő ismeretek, készségek, és ezek háttérében a meghatározó képességek és attitűdök számos tanulási helyzetben és összefüggésben alkalmazhatók különféle célok elérésére, különböző problémák és feladatok megoldására, ezért több műveltségterülethez is köthetők.

Számos olyan fejlesztési területet említhető, amely valamennyi műveltségterületen a kialakítandó kompetencia részét képezi: ilyen például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, az együttműködés, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése, a kapcsolati kultúra, a társas tolerancia.

A tanulási területeken átívelő általános kompetenciák, azokat jellemzői egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák

5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Iskolánk ethoszát az alábbi küldetési nyilatkozat törekszik megfogalmazni:

- —ISKOLÁNK JÖVŐORIENTÁLT:

Boldog embereket akar nevelni, a gyerekekért van.

- — GYERMEKKÖZPONTÚ:

Olyan odafigyelő, személyességre ösztönző környezet megteremtésére törekszik, ahol minden diák jól érzi magát, és képességei szerint a legtöbbet tudja nyújtani.

- — DEMOKRATIKUS:

Mindenkit valós szükségletei szerint fejleszt, s korszerű tudást nyújt.

- — AUTONÓM:

Szakmai önállóság jellemzi, tiszteletben tartja a gyermek személyiségét, és biztosítja az egyéni jogokat.

- — ESÉLYEGYENLŐSÉGRE törekszik:

Szociálisan érzékeny, s a hátrányok kompenzálásával esélyt nyújt a képességek szerinti továbbtanulásra.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő és oktatómunkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A tanulók erkölcsi nevelése:

Feladat: Az alapvető erkölcsi normák és értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén.

2. A tanulók értelmi nevelése:

Feladat: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

3. Gazdasági és pénzügyi nevelés:

A fenntarthatóság gazdasági-üzletvilágban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

4. A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése:

Feladat: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

5. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése:

Feladat: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

6. A tanulók akarati nevelése:

Feladat: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

7. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés:

Feladat: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése. Szűkebb környezetünk, lakóhelyünk szeretetére nevelése.

A tanulók tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki.

A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus, így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

8. Állampolgárságra, demokráciára nevelés:

Feladat: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is.

Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

9. A tanulók munkára nevelése:

Feladat: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

10. A tanulók esztétikai nevelése:

Feladat: A szépérzék kialakítása, annak fejlesztése. Az esztétikai értékek felismerése és alkalmazása a gyakorlati életben.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

11. A tanulók testi nevelése:

Feladat: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban, s a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is.

1.3 A teljeskörű egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

- Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegítjük a tanulók egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Biztosítjuk, hogy tanulóink korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében.
- Tanulóinknak bemutatjuk, és velük gyakoroltatjuk az egészséges életmód elsajátítását szolgáló tevékenységi formákat.
- Együttműködést alakítunk ki az egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között, annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.

Az egészségnevelés iskolai területei:

A testi és lelki egészségre nevelés

Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat

ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására.

Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükségük, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területnek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülnie.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- Önmagunk és egészségi állapotunk ismerete.
- Az egészséges testtartás, a mozgás, sport fontossága.
- Az értékek ismerete.
- Az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe.
- A betegségek kialakulása, a gyógyulási folyamat.
- A barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben.
- A személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete.
- A tanulás technikái.
- A szenvedélybetegségek elkerülése.
- A természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.

Pszichohigiénés nevelés

o fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre nevelés

Szociálhigiénés nevelés

a stressz- és feszültségoldás metódusai:

Célok	Feladatok	Kritériumok
A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása	-komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása.	Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet mindenterületét fogják át.
Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakítása	-Annak tudatosítása a tanulóknban, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészségmegőrzésének. -A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknban az egészségtudatos, az egészség- megőrzést preferáló magatartás fontos része.	
Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakítása	-A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében.	
A biztonságos életvezetés elsajátítása	-Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenció folyamatok és tevékenységek kialakítása.	

1.3.1 Az egészségfejlesztés iskola feladatai

Az egészségnevelés helyi megvalósulása

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, ill. minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak feladata.

Iskolánk egészségnevelését elsősorban a következő tevékenységek szolgálják:

Tanórák

a. Szaktárgyi órák témafeldolgozása (tantervek alapján).

Ezek a környezetismeret, természetismeret, biológia. Kiemelt szerepe van a testnevelés tantárgynak, ill. a mindennapi testedzés lehetőségének biztosításának.

Ennek megvalósulása a következő:

- Minden évfolyamon biztosítjuk a mindennapos testnevelést,
- választható formában 5. és 6. évfolyamon folytatjuk a lovaglást.
- 7-8.-os tanulóinknak, akik a választható lovagláson jó teljesítménnyel és kitartással vettek részt, hetente egy alkalommal két órában szakköri keretek között tovább lovagolhatnak.
- Osztályfőnöki órák

Az osztályfőnöki órák tematikájában az alábbi témák kell, hogy szerepeljenek:

- Az egészséges táplálkozás.
- Szervedélybetegségek.
- Szexuális felvilágosítás, családtervezés alapjai, AIDS prevenció.
- Testi higiénia.
- Környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés).
- Személyes biztonság (közlekedés).
- Testedzés, mozgás, helyes testtartás.

A felsoroltak minden évfolyamra vonatkoznak az életkori sajátosságok figyelembe vételével.

Az egészségnevelés várható eredményei:

- Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben, személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
- A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.

1.4 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és differenciálást.

A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartjuk.

A tanulói személyiség fejlesztésre irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, ill. közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.

Feladat: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórákon kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

2. A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztése.
Feladat: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.
3. Az önkormányzás képességének kialakítása.
Feladat: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, ill. az elvégzett munkát értékelni tudják.
4. A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.
Feladat: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösségek által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.
5. A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.
Feladat: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

Közösségi magatartását a következők jellemezzék:

- együttműködés a munkában
- együttműködés a szabadidőben
- az iskola, és az osztály közös céljainak ismerete, és elfogadása
- az osztályközösséghez, mint csoporthoz való tartozás öröme
- az iskolai közösséghez, mint csoporthoz való tartozás öröme
- figyeljen és vigyázzon a közös értékekre környezetében
- ismerje lakóhelye, mint közösség értékeit, múltját, történelmét
- legyen rálátása, hogy a társadalom az emberiség nagy közössége, melyben neki is megvan a helye és szerepe.

1.4.1 A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:

Az iskolánk pedagógusai a tanítási-tanulási folyamatmegszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását. A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartjuk.

A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.

A szabadon tervezhető tanórákon pluszban adott időkeret, az emelt óraszámú történő oktatás lehetőséget nyújt arra, hogy:

- az ismeretszerzés a tanulók tevékenykedtetéséből induljon ki;
- az ismeretek mélyítése gyakorlati tevékenységgel történjen;
- a frontális osztálymunka mellett előnyben részesítjük az önálló és csoportmunkát.

Az iskolaitanulásifolyamatsoránkiemeltenfontosfeladatadifferenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. Ennek érdekében a következő oktatási formák, módszerek alkalmazhatók az iskolában:

- tanórai differenciálás;
- csoportbontás (angol nyelvből);

Idegen nyelv esetén:

Német nyelv oktatása kiemelten a két tanítási nyelvű osztályban történik.

Angol nyelv esetén:

Harmadik évfolyamtól heti két, negyediktől heti három órában lehetőség szerint homogén tanulócsoportba sorolva a diákokat, oktatjuk az angol nyelvet. Negyedik év végén azonos mérőanyagon diagnosztikus mérést íratunk, mely alapján ötödik évfolyamtól haladó (heti 4 óra) és kezdő (heti 3 óra) soroljuk a tanulókat.

- Tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások, szakkörök, sportkörök, diákkörök, hitoktatás az egyéni érdeklődés és képességek figyelembe vételével.

A kommunikációs kultúra fejlesztésénél: a megismerést, a tanulást, a tudást, az emberi kapcsolatokat és együttműködést, az információk felfogását, megértését, szelektálását, elemzését, értékelését, felhasználását, közvetítését kell tanítványainknak megtanítani.

Ennek érdekében a lehetőségek szerint egyénre szabott tanulási módszereket, eljárásokat kell kiépítenünk az értő olvasás fejlesztésére.

Az emlékezet erősítése érdekében a célszerű rögzítési módokat gyakoroltatunk kell.

A gondolkodási kultúrát az önművelés igényének és szokásának megtanításával fejlesztjük.

A tanulók előrehaladásánál döntően fontos a koncentrált figyelem. Napjainkban az információk özöne zúdul a gyermekekre, ebben a helyzetben meg kell tanítanunk szelektálni az információkat. A lényeg kiemelése a tanulás során fontos, ezt sokat kell gyakoroltatunk. A tanulásnál a figyelmük egy bizonyos dologra irányuljon, mert csak figyelmük összpontosításával tudják sikeresen elvégezni munkájukat.

A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.

Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességéhez, és az egyes tantárgyakból nyújtott

teljesítményhez. E feladat megoldását a tanítási órákon az alábbi tanítási módszerek és szervezeti formák segítik:

- kooperatív tanulás, projektmódszer
- egyéni, páros, csoportmunka.

1.4.2 Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez. (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok stb.). Ezeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Hagyományörző tevékenységek:

- Területi (nagyregió) vers- és prózamondó verseny

Versenyünknek rendszerváltozás előttre visszanyúló hagyományai vannak, melyet azóta is megőriztünk.

- Aradi Jenő megyei rajzverseny

Melyre 200-250 pályamű beérkezésére számítunk a megye 40-50 iskolájából. A megyei fordulóra általában 70-80 pályázót hívunk meg, ők mindannyian helyezést érnek el, hiszen évfolyamonként és témakörönként hirdetünk I - VI. helyezettet.

- Bocskai Lovas Kupa

Minden év májusában a Bellandor Lovascentrumban rendezzük, mely alkalomkor lovagolni járó tanulóink elméleti és gyakorlati tudásukról adnak számot.

- Az évenként megrendezésre kerülő iskola napokra
  - nemzeti múlt megismerését és
  - a nemzeti kultúra, a hagyományaink ápolását tekintjük feladatunknak.

Ezért az ország különböző településeire visszük alsósainkat és felsőseinket.

- Minden tanév júniusának első hetében erdei iskola keretei között dolgozunk fel különböző tantárgyakhoz kapcsolódóan egy-egy témát. (Az erdei iskola költségét a tanulóknak a szülők finanszírozzák.)

A tanulás, az ismeretek elsajátítása ne kötelességként, hanem igényként fogalmazódjon meg a tanulóknak. A tanár az elsődleges információ birtokosa –munkájának része-, megtanítani tanítványait arra, hogy mit, honnan ismerhetnek meg, az összegyűjtött információk halmazát hogyan kovácsolhatják értelmes egészé. A gyerekek érdeklődéssel várják, hogy felfedezhessék az előre kialakított program alapján egy természeti tájegység jellegzetességeit, adottságait, az ott élő emberek életmódját, a természetben zajló folyamatokat, törvényszerűségeket. Szemlélet és magatartásformálás; a helyes ember természet viszony kialakulása; az erdő és az ember kapcsolatának megismerése. Ismeretszerzés, tankönyvek helyett személyes megfigyelés, tapasztalás, élményszerű tanulás.

Az erdei iskola a környezeti nevelés színtere és eszköze. Kiemelten jelentős a természeti környezet értékeinek tudatosítására és védelmére nevelő funkciója.

Olyan sajátos megismerési egység, melynek a középpontjában egy probléma áll.

Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor:

- március 15-e, október 6-a, október 23-a, június 4-e,
- január 22-e a magyar kultúra napja,
- április 11-e a költészet napja évfordulóján,
- karácsonykor,
- évnyitón,
- évzárón,
- 8. osztályosok ballagásakor,
- egészségnap
- A *Föld napja* rendezvénybe illeszkedik iskolánk környezeti nevelési programjába. Az ÖKO munkaközösség szervezte hagyományos programokba (környezetvédelmi terepgyakorlat, az egészséges életmódra nevelő előadások, természetvédelmi filmek vetítése, szakirodalmi könyvbemutató) évről-évre valamennyi tanuló és pedagógus bekapcsolódik.
- Az iskolai *tanulmányi versenyek* a tehetséggondozást, a körzeti, megyei hasonló megmérettetésre történő kiválasztást szolgálják. A tanulók felkészítése tanórai differenciált munkáltatással, illetve szakkörökön, fakultációkon történik.
- Az osztályok között megrendezésre kerülő *iskolabajnokságok* (kosárlabda, labdarúgás sportágakban) iskolai sportnap keretében.
- A közös ünneplésre, játékra nyújtanak lehetőséget a Mikulás-kupa, a farsang, az iskolai karácsonyi ünnepség és a júniusi sportnap rendezvényei. Ezek az alkalmak szintén segítik a tanulók iskolához való kötődésének erősítését, valamint tanáraik, tanítóik más oldalról történő megismerését. A programok maradandó élményt nyújtanak az azon résztvevőknek.
- A diákok nyáron sem szakítják meg kapcsolatukat az iskolával. A tanulók többféle nyári tábor közül válogathatnak. A résztvevőgyerekeknek rendszeres nyári elfoglaltságot jelent a sport-, az úszó és a természetjáró táborban való részvétel.

1.4.3 A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

Az állampolgári felelősségtudat kialakításának legfontosabb eszköze a diákönkormányzat.

A felelősségérzet erősítését szolgálja az az igény, hogy a tanulók önmagukhoz képest a lehető legjobban teljesítsenek, vállalásaikat teljesítsék. Tanulóinkat segítjük abban, hogy egyénreszabott– az osztályfőnökkel és a szülőkkel egyeztetett– tanulási és vállalási tervet készítsenek, amelynek értékelése szorgalmi jegyekben is tükröződik.

Az iskola szülői szervezete és a diákönkormányzata tanulók számára évente két alkalommal, –amennyiben ennek bevétele eredményesnek ígérkezik– őszi és tavaszi hulladékgyűjtést szervez. A tevékenység a környezetvédelem és az újrahasznosítás fontosságára hívja fel a

résztevők figyelmét. A kampányszerű akciók mellett az iskolában egész évben szelektív hulladékgyűjtés folyik, ezzel is formálva a tanulók környezettudatos szemléletét.

Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál.

1.4.4 A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

Az osztályfőnökök az elsős számú szervezői és vezetői tanórán kívül tevékenységeknek, feladatok az osztályközösségek kialakítása, a közösségben felmerülő konfliktusok megoldása.

Az osztályfőnökök megbízatása kijelölés útján történhet, általában négy évre. Az osztályfőnökök beszámolási kötelezettséggel tartoznak az igazgatónak, illetve az igazgató-helyettesnek, pótléokban és órakedvezményben részesülnek.

Vezetésükkel minden tanév elején összeül az osztályukat tanító tanárok közössége. Ezen a megbeszélésen az osztályfőnökök tájékoztatják az általuk legfontosabbnak tartott információkról a kollégákat; megfogalmazzák azokat a rövidtávú (éves) célokat, amelyeket el kívánnak érni az adott tanévben. Megfogalmazzák azokat a konkrét kéréseket, elvárásokat, amelyeket az egyes szaktanároktól kérnek céljaik megvalósításához; számba veszik és véleményezik azokat a célkitűzéseket, amelyeket az egyes szaktanárok ismertetnek az adott tanévre és az adott osztályra vonatkozólag; mindezek alapján elkészítik saját (az osztályukra szóló) nevelési tervüket.

1.5 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,

- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása,
- pártatlan értékelés, minősítés

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

Az iskolapszichológus feladata:

- a tanuló személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme, a nevelő-oktató munka hatékonyságának segítése,
- közvetlen segítségnyújtás a pedagógusoknak a nevelő-oktató munkához,
- a tanulókkal közvetlenül, egyéni vagy csoportos foglalkozások keretében közreműködik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait javító és iskolai teljesítményét növelő intézkedésekben,
- kezeli a tanulóknak a nevelési-oktatási intézménnyel összefüggő személyközi kapcsolati kommunikációs és esetlegesen fellépő teljesítményszorongásos tüneteit,
- megszervezi a pszichológiai jellegű szűrővizsgálatokat, amelyek a képességvizsgálatok, szociometriai vizsgálatok, tanulási szokások, tanulási motiváció vizsgálatának körébe tartoznak, vagy a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek megelőzése érdekében szükségesek elsősorban az első, az ötödik évfolyamos tanulókra vonatkozóan,
- megszervezi a mentálhigiénés preventív feladatokat az egyén, a tanulócsoport, és az intézményi szervezet szintjén,
- megszervezi az egészségfejlesztéssel, a nevelő-oktató munka, a szexuális nevelés segítségével, a nevelési-oktatási intézményben észlelt személyközi konfliktusok és az erőszakjelenségek megoldásával kapcsolatos pszichológiai témájú feladatokat,
- megszervezi a krízistanácsadást: kortárshaláleset, súlyos iskolai kudarcélmény, váratlan családi krízishelyzet esetében,
- terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén továbbirányít a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez,
- a kiemelten tehetséges gyermek, tanuló tehetséggondozásában a pedagógusokkal és a pedagógiai szakszolgálat szakemberével közösen kidolgozza az együttműködés és az ellátás kereteit.

A felsorolt feladatai megszervezése során szűréseket, vizsgálatokat, tréningeket, egyéni és csoportos tanácsadást szervezhet a tanuló, a pedagógus, továbbá a szülő megkeresésével, valamint az érintett gyermek, tanuló személyiségének fejlesztésével összhangban a szülő számára is.

Az iskolapszichológus iskolai tanóra ideje alatt is végezheti a tanuló részére az egyéni tanácsadást abból a célból, hogy a tanuló személyiségfejlődését elősegítse.

Az iskolapszichológus segíti:

- a pszichológiai ismereteknek a nevelési-oktatási intézményen belüli elsajátítását,
- kapcsolatot tart a környezetében iskolában dolgozó iskolapszichológussal,
- együttműködik a kijelölt pedagógiai szakszolgálatban dolgozó iskolapszichológussal a nevelési-oktatási intézményben a pszichológiai tevékenységgel érintett gyermekek, tanulók pedagógiai szakszolgálati vagy egyéb egészségügyi szakellátásra történő utalása vonatkozásában,
- az iskolapszichológusi munka szakmai minőségbiztosítása érdekében kapcsolatot tart az oktatásért felelős miniszter jogszabályban kijelölt, az Országos Iskolapszichológiai Módszertani Bázis feladatait ellátó intézménnyel,
- együttműködik a pedagógiai szakszolgálattal az érintett gyermek, tanuló pedagógiai szakszolgálati ellátás keretében történő gondozásában,

1.6A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

- sajátos nevelési igényű tanuló,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- kiemelten tehetséges tanuló,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésére vonatkozó célok, feladatok

A Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a tanulási területeken megfogalmazott célok, feladatok – a sajátos nevelési igényű tanulóakra is érvényesek.

A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató iskolák pedagógiai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe veszik:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény), a Nat és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- a szülők elvárásait és
- az általuk nevelt-oktatott tanulók sajátosságait.

A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK ELLÁTÁSA

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a) a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság, sajátos nevelési igény által okozott részleges vagy teljes körű módosulását, egyenetlenségeit;
- b) az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, egyenetlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását tesz szükségessé.

A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

- a) A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében-oktatásában részt vevő nevelési-oktatási intézmény egész nevelési-oktatási rendszerét átfogó, hosszú távú habilitációs, rehabilitációs célokat és feladatokat határoz meg, melyeket az intézményünk dokumentumai tartalmazznak.
- b) A habilitációs, rehabilitációs tevékenységünk szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanulási-tanítási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teheti szükségessé.
- c) A sajátos nevelési igényű, ugyanakkor kiemelt tehetségű tanulók ellátása esetén a habilitációs, rehabilitációs tevékenység mellett megjelenítjük a tehetséggondozás feladatainak.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

- a) A sajátos nevelési igényből fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.
- b) Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- c) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- d) Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók és a személyiség fejlesztése.
- e) Társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének támogatása.
- f) Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- a) A sajátos nevelési igény típusa és súlyossága.
- b) A sajátos nevelési igény kialakulásának, felismerésének, diagnosztizálásának ideje.
- c) A sajátos nevelési igényű tanuló
  - ca) életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
  - cb) képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
  - cc) érzelmi szükségletei, állapota, attitűdje,
  - cd) korai fejlesztésben és gondozásban való részvétele, a korai időszak fejlődésmenete.
- d) A társadalmi integráció kívánalmai: az egyéni tanulási utak megtervezése és biztosítása, az átvezetés, a továbbtanulás, pályaválasztás, a lehető legönállóbb életvitelre történő felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket megjelenítjük:

- a) a pedagógiai programunkban,
- b) a helyi tantervünkben,
- c) a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanulási-tanítási programban (pl. tanmenet, óraterv),
- d) az egyéni fejlesztési tervekben.

A sajátos nevelési igény típusának megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktor kompetenciája:

1. a programok, programcsomagok tervezése, összeállítása;
2. a rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés, osztálytermen belüli megsegítés;
3. közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, kivitelezésében, ezt követően a konzultációban, az osztálytermi környezet adaptációjában;
4. a tanuló fejlődésének nyomon követése, értékelése, illetve az ebben való közreműködés a többségi pedagógusokkal együtt.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára

Hozzáférhetővé kell tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára a:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek, differenciált, egyénre szabott tananyagokat;
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközöket;

- az egyéni szükségletekhez igazodó környezetet, speciális bútorokat; fejlesztő helyiségeket;
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának, illetve osztálytermi foglalkoztatásának megvalósulásához;
- a tanulók sajátos nevelési igénye típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalt gyógypedagógus, terapeuta (módszertani intézmény, utazótanári szolgálat).

A többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk).

Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget.

Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedését, önmagukhoz mért fejlődését, a többi tanulóval való együtt haladását tekintjük.

Jellemző intézményünkre, hogy;

- A befogadó iskola vezetője támogatja pedagógusai részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken, alkalmat teremt a horizontális tudásátadásra.
- Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, valamennyi dolgozójának, gyermek- és szülői közösségének felkészítése megtörténik a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesül, és a sérülésspecifikus módszertani eljárásokat alkalmazzuk.
- Multidiszciplináris teamek (pl. többségi pedagógus, gyógypedagógus, szülő, az érintett tanuló stb.), illetve jó gyakorlatok működtetése, a pedagógusok által alkalmazott differenciált tananyagok, feladatlapok felhasználása.
- A nyitott tanulási-tanítási folyamatban megvalósuló tevékenység lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében- oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel, a diverzitás iránti

pozitív attitűddel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógusok alkalmazása, akik

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző módosulásait;
- egyéni fejlesztési tervet készítenek a gyógypedagógus, konduktor együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítanak, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaznak;
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépítik, a folyamatos értékelés, hatékonyságvizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján megváltoztatják eljárásaikat, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaznak;
- a rugalmas tanulásszervezés segítségével minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezetet hoznak létre, melyben érvényesül a differenciálás, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek alkalmazása, a differenciált értékelés;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus, konduktor iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba, megosztva vállalja a felelősséget a különleges bánásmódot igénylő gyermek haladásáért.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő

– a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező –
gyógypedagógus, konduktor

- a) segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- b) javaslatot tesz a fogyatékoság, az egyéb pszichés fejlődési zavar, az autizmus spektrum zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- c) segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- d) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;

- e) figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- f) együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- g) támogatást nyújt a többségi pedagógus számára a differenciáláshoz a tantervi követelmények szintjén, a következőknek megfelelően: nincs érdemi változtatás a tantervben, elvárt tudásban, hanem több idő, személyi támogatás (többségi pedagógustól, gyógypedagógustól, asszisztentstől), eszközhasználat, differenciált tananyag-feldolgozás révén jut el a gyermek a tantervi célig. Eltérő tantervi célok megjelenítése esetén – a gyermek szakértői véleményének alapján –
  - terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
  - alkalmazza a sajátos nevelési igényű tanuló osztálytermen belüli megsegítésének lehetőségeit a befogadó intézményben;
  - segíti a befogadó pedagógust a szűrésben, az egyéni értékelésben, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
  - segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

Az integrált nevelésben-oktatásban részt vállaló nevelési-oktatási intézmények vegyék igénybe az egységes gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai módszertani intézmények (EGYMI), a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózatok segítségét. Ennek keretében ismerjék meg az integrált nevelés létező jó gyakorlatait, tapasztalatcseré, tudásháló (képzések, online platform stb.) révén.

1.6.1A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

- **Iskolai sport**

Az iskolai sportkör valamint a tanórai testnevelési órák együtt biztosítják a mindennapi testedzést, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

- **Szakkörök**

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök, jellegüket tekintve lehetnek művészeti, technikai, szaktárgyiak, de szervezhető valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról - a felmerült igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével - minden tanév elején az iskola igazgatója dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem dolgozója az iskolának.

- **Versenyek, vetélkedők**

A tehetséges tanulók fejlődését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, ill. a tanulók felkészítését a nevelők szakmai munkaközösségei és a szaktanárok végzik.

1.6.2 Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló felzárkózását segítő program

Őket mind tanórán differenciálással, korrepetálással, mind tanórán kívül egyéni fejlesztő foglalkozások során felzárkóztatjuk. Felzárkóztatásra szorul a gyermek, ha:

- szétszórt figyelmű;
- nehezen tud koncentrálni;
- gyorsan felejt, és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat;
- túlmozgásos– túlzottan lassú;
- kez ügyessége fejletlen;
- lassan vált egyik feladatról a másikra;
- számolás készsége gyenge;
- olvasási, helyesírási problémái vannak;
- a szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel valamely rész-képesség-területén adódó lemaradás miatt.

A felzárkóztatás célja:

- A környezeti hátrányok kompenzálása, az osztály-, illetve iskolai közösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése;
- a készségek és képességek fejlesztése;
- a napi tanulás feltételeinek biztosítása a korrekciós tevékenység és a korrepetálás révén, a napi lépéstartás és az eredményes tanulási folyamat megszervezése;
- valamely rész-képesség területén megnyilvánuló hátrány kompenzálása, viselkedési szokások kialakítása, változtatása, gyakorlati alkalmazása az általános emberi normák, valamint az iskolai házirend szellemében;
- pályára irányítás, pályaválasztás, a beiskolázás segítése.

A felzárkóztatás szervezeti keretei:

- 1-4. évfolyamon a tanórai órákhoz kapcsolódóan készségek, képességek fejlesztése fejlesztőpedagógus és logopédus szakirányú végzettségű pedagógusok bevonásával;
- 1-8. évfolyamon egyéni és csoportos korrepetálás, kis létszámú, csoportos fejlesztő foglalkozások;
- a tanórán kívüli foglalkozások, melynek tevékenységi körébe szintén beletartozik a felzárkóztatás.

Tanulóink életében meghatározó jelentőségű tanulmányainak minél magasabb szintű elvégzése. Bármilyen külső, belső akadály, probléma mely hátráltatja e cél elérését, figyelmet érdemel.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók a probléma jelentkezésétől szervezett felzárkóztatási programban vesznek részt.

Legfontosabb feladatok:

- A lemaradás okainak megállapítása, feltárása.
- Az okok megszüntetésére irányuló egyéni felzárkóztatási, fejlesztési program készítése.
- Tanórán, tanórán kívüli lehetőségek teremtése a segítségnyújtásra
- tanulószoba, korrepetálás, tanulópárok, differenciált csoportos tanulás, fejlesztés a napköziben)
- A szülővel a probléma megbeszélése, az együttműködés kérése, módszertani javaslat a szülő számára.
- Az elvégzett felzárkóztató munka után az eredmények értékelése a tanulóval és a szülővel közösen.
- Fejlesztő- és gyógypedagógust alkalmazunk.
- Dyslexia-prevenációs foglalkozások szervezése.
- Képesség szerinti csoportbontás, egyéni haladás biztosítása.
- Tanulási módszerek kialakítása, önálló tanulásra szoktatás már az alsó tagozatban.

- A tanulási idő fokozatos növelése az életkori sajátosságoknak megfelelően.
- Rendszeres tanulási igény kialakítása a szóbeli és az írásbeli feladatok elvégzésére.
- Vázlattal, lényegkiemeléssel segíteni az otthoni tanulást.
- Differenciálás lehetősége a tanítási órákon.
- Minden tantárgy feladata a szövegértési képesség fejlesztése.

A cél elérését szolgáló tevékenységek:

Az osztályfőnök feltáró, megismerő feladata és az osztályban tanító tanárok, tanítók véleménye, az ifjúságvédelmi felelős segítése.

A megismert probléma pontos feltárása után (családlátogatás, konzultáció az osztályban tanító pedagógusokkal) az osztályfőnök, a szaktanárok, a gyermekvédelmi felelős és az iskolavezetés képviselője közösen kialakítja a tanulóval a szükséges pedagógiai folyamattal, egyéni bánásmóddal kapcsolatos javaslatot, tennivalókat.

Az osztályfőnök és a gyermekvédelmi felelős a hátrányos helyzetű gyermekek magatartását és tanulmányi eredményét, családi háttérének változását figyelemmel kíséri. A negatív irányú változás észlelésekor az iskolavezetést is bevonja, ill. a hivatalos szervek felé a szükséges (törvényes) lépéseket megteszi.

1.6.3 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Tanulónál:

- elfogadjuk a teljesítményében jelentkező gondokat,
- megismerjük, feltérképezzük a teljesítmény zavar okait,
- segítő, támogató, biztató légkört biztosítunk neki,
- egyénre szabott fejlesztési tervet készítünk, követjük a fejlődését,
- tudatos és célzott fejlesztő munkával igyekszünk csökkenteni a tanulási zavar okait,
- méltányos értékelési módot választunk számára, megerősítjük a pozitív változásokat, felidézzük, honnan indult el a fejlődés útján.

Osztályközösségnél:

- elfogadtatjuk a másságot,
- elismertetjük a nehézséggel, vagy zavarral küzdő gyermek személyiségének értékeit, pozitívumait,
- együttműködésre, segítségnyújtásra ösztönözzük a társakat,
- a tanulókat–tanulási teljesítményüktől függetlenül a közösség egyenértékű tagjaként kezeljük, és bevonjuk az iskola életébe.

Szülőknél:

- tanácsadó, motiváló, szemléletformáló szerepet vállalunk, hogy segítsük őt gyermeke teljes elfogadásában,
- bevonjuk a fejlesztőmunkába, ezzel lehetőséget teremtünk arra, hogy együtt gondolkodjunk,
- segítséget nyújtunk a gyermek, reális jövőképeinek kialakításában.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók számára szervezett fejlesztő pedagógiai ellátás keretében a tanuló tantárgyi felzárkóztatását a nevelő-oktató munka szakaszának, illetve a tantárgynak megfelelő szakképzettségű pedagógus, készségfejlesztését pedig fejlesztő pedagógus végzi.

1.6.4. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló

Az „hogyan a tanuló hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül-e az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 67/A.§-a alapján a gyámhatóság állapítja meg.

A jogszabály értelmében: Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű a tanuló, aki esetében a fenti szabályozásban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

a) a nevelésbe vett gyermek,

b) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Lehetőségeink a felzárkóztatásra:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a felzárkóztató órák;
- a napközi;
- a diákétkeztetés;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;
- a családlátogatások;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység;
- a tankönyvvásárláshoz nyújtott támogatás;
- az étkezési díjak kifizetéséhez nyújtott támogatások;
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek,

1.6.5. Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása

A gyermekvédelem rendszerébe tartozó és sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű népesség gyakran egybeesik, egymás alkotó részeit is képezheti. Ez az összefüggés indokolta, hogy együtt dolgoznak a rehabilitálók, fejlesztők és a gyermekvédelmi felelős. Az iskolai gyermekvédelmi tevékenység a fentieket figyelembe véve három területre terjed ki. A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére.

Alapelve:

- a tanulók mindenekfelett álló érdeke,
- hátrányos megkülönböztetés elkerülése,
- tanulókat megillető jogok érvényesítése.

Az integráció szükségessé tette az általános részben széleskörűen megfogalmazottakat.

Az iskolai gyermekvédelem célja és feladatai:

Az iskolai gyermekvédelmi feladatok ellátásának céljai *azonosak az iskola céljaival. Sajátos eszközei* azonban:

- A veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű, és gyermekek életkörülményeinek megismerése, szükség esetén a lehetségszerű javítása, a nehézségek enyhítése;
- a felnőttkori devianciák kialakulásának megelőzése érdekében felvilágosító, megelőző tevékenységfolytatása;
- a pedagógus szoros kapcsolata a családokkal, mely elősegítheti a hatékony és gyors

lépések megtételét;

- egyedi esetekben kapcsolat felvétel és intézkedések kezdeményezése a Máltai Gyermekjóléti Szolgálattal, illetve az illetékes gyámhatóságnál;
- a Gyámhatóság munkájának segítése véleményezés, tájékoztatás, jelentés adásával.

A gyermekvédelmi feladatot ellátó pedagógusok

A gyermekvédelmi feladatot ellátó pedagógusok alapvető feladata az osztályfőnökök, pedagógusok gyermek és ifjúságvédelmi munkájának segítése. Ezen belül a feladatai közé tartozik:

- A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak;
- családlátogatásokon való részvétel a veszélyeztető okok feltárása érdekében;
- a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapításának kezdeményezése;
- az egészségnevelési feladat részeként a kábítószer-ellenes program kidolgozásának segítése, végrehajtásának figyelemmel kísérése, szükség esetén intézkedés megtételének kezdeményezése az igazgatónál;
- az osztályfőnökök segítségével kimutatás készítése és annak évente történő felülvizsgálata a veszélyeztetett tanulók adatainak, veszélyeztetettségük okainak feltüntetésével.

Gyermekvédelmi intézkedések, feladatok az iskolában

Tanévenként két alkalommal az osztályfőnökök feladata a veszélyeztetett, és a hátrányos helyzetű gyermekek felmérése, majd számuk ismeretében a következő intézkedések megtétele:

- együttműködés a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel;
- intézkedési terv készítése;
- a velük való foglalkozás megszervezése;
- a többi tanuló veszélyeztetettségének megelőzése.

1.6.5 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Legfontosabb feladatunk, e területen a problémák okainak keresése, feltárása. A családdal és az osztályban tanító pedagógussal élő, működő kapcsolatrendszer alakítunk ki. Átgondolt, lelkiismeretes és a pedagógiai elveknek megfelelő gyermekvédelmi munkát szervezünk a gyermekvédelmi felelős és az osztályfőnökök vezetésével.

1.7 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje, a diákönkormányzat jogkörei

A tanulók és a tanuló közösségek érdekeiknek képviselőit, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskola osztályközösségében megválasztott osztálytitkárokból (osztályonként 2 fő) álló diákönkormányzat vezetősége, illetve annak

választott tisztségviselői (titkár és titkárhelyettes) érvényesítik. Az iskolai diákönkormányzat a magasabb rendű jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik, amelyek a következők:

- döntési;
- véleményezési;
- javaslattevő.

Döntési jogkör:

- a tanulóközösségek dönthetnek saját közösségi életük megtervezésében, szervezésében, ellenőrzésében, értékelésében;
- képviselőjük, tisztségviselőjük személyéről és ezek megbízatásának visszavonásáról;
- a diákönkormányzat dönt a nevelőtestület véleményének meghallgatásával saját működéséről és szerveinek hatásköréről;
- a DÖK döntési jogköre, hogy mire költi a rendelkezésére álló pénzt;
- egy tanítás nélküli munkanap (pályaorientációs nap) programjáról.

Véleményezési jogkör:

- a munkarendnek a tanulókat érintő kérdéseiben;
- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt (2011. évi CX. 48§ (4);
  - a tanórán kívüli foglalkozás formáinak meghatározásában;
  - szervezettvélemény-nyilvánítás formáiban;
  - jutalmazási elvekben;
  - fegyelmező intézkedésekben;
  - hagyományápolásban;
  - létesítmények használati rendjében;
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt, (2011.éviCX. 48§ (4);
- egy helyiség biztosításában, illetve megvonásában a DÖK részére;
- a tanulók kitüntetésében és jutalmazásában;
- az ifjúság politikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor (2011.éviCX. 48§ (4);
- az iskolai házirend elfogadásakor és módosításakor (2011. évi CX. 48§ (4);
- könyvtár, sportkör működési rendjében;
- pályázatok, versenyek megszervezésében;
- fegyelmi ügyekben;
- az iskolában lévő létesítmények használatában;
- tanórán kívüli foglalkozások meghatározásában;
- ünnepélyek szervezésében, hagyományépítésben.

Javaslattevő jogok:

A tanuló közösségek javaslatot tehetnek az iskolai étellel kapcsolatos problémák mindegyikének megoldására.

A tanulói képviseleti rendszer az osztálytitkárokon, és az iskolai diákönkormányzaton keresztül, illetve érdekvédelmi szervek útján működik.

Véleménynyilvánítás:

A tanulók szervezett véleménynyilvánításának és tájékoztatásának fóruma a diák közgyűlés. Megtartásának idejét a tanév helyi rendje tartalmazza. A diákközgyűlés napi rendjét az igazgató és a diákképviselő, közösen állapítja meg. A napirend nyilvánosságra hozatala az osztályokban a faliújságon keresztül történik.

A diákközgyűlésen jelen vannak a nevelőtestület képviselői.

1.8A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartási formái**1.8.1 A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák**

A tanulók érdekképviselőt a *diákönkormányzat* fogja össze. Az alsó és a felső tagozatos tanulók autonóm diákönkormányzati testületet alkotnak. Ennek keretein belül az 1—3. osztályosok feladata még csak az, hogy felkészüljenek a diákönkormányzati tevékenységre. 4-8. évfolyamon az osztályokra egységesen érvényes megbízotti rendszer szerint az osztálytitkárok alkotják az iskola diákönkormányzatának vezetőségét. Ők választják maguk közül a testület titkárát, delegálnak tagokat az iskolaszékbe, az alapítványok kuratóriumaiba, gyakorolnak felügyeletet a saját munkacsoportjaik felett. A munkacsoportok, valamint az ügyelet, az iskolai média, az iskola újság, a sportélet gyermek felelősei rendszeresen beszámolnak a diákönkormányzat előtt a végzett tevékenységükről.

A diákönkormányzat vezetése hivatott összegyűjteni, majd a diákönkormányzatot segítő tanárnak átadni azokat az iskola bármely területével összefüggő kérdéseket, megoldásra váró problémák leírását, amelyekre a tanulók az iskola vezetés részéről választ, illetve megoldást várnak. A kérdés és a probléma felvetés jellegétől függően a választ a diákönkormányzat, illetve a kérdést feltevő tanuló vagy közösség közvetlenül kapja meg az iskolavezetéstől. A felvetett téma súlyától és az érintett tanulók számától függően -szükség esetén- iskolagyűlést hívunk össze az álláspontok és a megnyugtató megoldás érdekében.

Ezen túlmenően a gyermek megbízottak (osztálytitkárok) észrevételeiket, javaslataikat közvetlenül is közölhetik az igazgatóval.

1.8.2 A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

A szülőkkel kialakult kapcsolat jelentős szerepet tölt be minden pedagógus munkájában. A szülők többsége igényli a részvételi lehetőséget az iskola életében. Ezt bizonyítja, hogy nagy számban jelennek meg az intézmény ünnepein, rendezvényein (tanévnyitó-évváró ünnepség, farsang, ballagás). Sajnos, a szülők egy csoportjával fenntartott kapcsolat időnként formális, felszínes, egyoldalú. Ezekkel a szülőkkel partneri viszonyt, tartalmas együttműködést nem mindig sikerül kialakítani. Ezért igyekszünk olyan, a szülők számára is

hasznos, érdekes programokat kínálni, melyek során a gyermekeik iskolai előmenetelét is értékelni tudjuk.

Nagy örömünkre szolgál, hogy a szülők döntő többsége tisztában van a jogszabályokban rögzített kötelességeivel. Ennek megfelelően biztosítják a gyerekek tankötelezettségének teljesítését, jogaik érvényesítését. Tőlük telhetően megtesznek minden elvárható a gyermekük fejlődéséért, ennek érdekében rendszeres kapcsolatot tartanak fenn a pedagógusokkal, elősegítik a gyermekük közösségetörténi beilleszkedését, az iskola, a közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását.

Az eseménynaptárban rögzített alkalmakkor fogadóóra, évi –minimum– két esetben szülői értekezlet biztosít lehetőséget pedagógus és szülő személyes találkozására. A fogadóórák célja egymás kölcsönös megismerésén túl az, hogy a szülők naprakészen tájékozottak legyenek gyermekük eredményeiről, fejlődéséről, az általuk nem ismert iskolai eseményekről, meghívottként az iskolai védőnő és pszichológus is jelen van. A szülői értekezleten –már szélesebb körben– a szülők megismerhetik az adott tanulócsoport közösséget érintő problémáit, örömeit, aktuális feladatait, történéseit.

A tanulócsoportonként megszervezésre kerülő nyílt napokon a szülőknek módjuk nyílik a tanórai munka, a napközis tevékenység, így gyermekeik foglalkoztatásának megtekintésére, egy-egy új módszer, tankönyv tanórai használatának megismerésére.

Az osztály tanulmányi kirándulásain, túráin, klubdelutánokon, farsangok alkalmával, iskolai kulturálisrendezvényeken kötetlenebb formában is mód nyílik együttműködni azokkal a szülőkkel, akik erre igényt tartanak.

Az alsó tagozatos osztálytanítók és a felső tagozatos osztályfőnökök rendszeres családlátogatások alkalmával ismerkednek meg a gyerekek otthoni körülményeivel, szűkebb környezetükkel. Az osztályfőnökök a gyermekvédelmi felelősökkel közösen keresik meg a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek családjait, és ajánlják fel a segítségnyújtás különböző lehetőségeit. Szükség esetén felhívják a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereinek a figyelmét a tapasztalt nehézségre.

1.8.3. Az intézmény partnerei kapcsolattartási formái

Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskola vezetőségének állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:

- a fenntartóval,
- az állami fenntartásban működő többi közoktatási intézménnyel,
- a nem állami fenntartásban működő többi közoktatási intézménnyel,
- Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Budakeszi Tagintézménye, cím: Cím: 2040 Budaörs, Budapesti út 54. Titkárság: 30/322-46-38. E-mail: pmpsz.budakeszi@gmail.com;

- Budakeszi Járási Hivatal Gyámügyi és Igazságügyi Osztály, cím: 2092 Budakeszi, Fő u. 179 Tel.: (23) 427-442 vagy 447, E-mail: budakeszi.jarasihivatal@pest.gov.hu;
- Gondviselés Háza Páty Szociális Alapszolgáltatásokat Nyújtó Integrált Intézmény Család és gyermekjóléti Szolgálat, 2071 Páty, Csilla von Boeselager u. 3. Tel.: 06-23-344-651, Fax: 06-23-555-046, E-mail: gyjolet@gmail.com
- a gyermekek egészségügyi ellátásáról gondoskodó költségvetési szervekkel,
- a gyermek és ifjúságvédelmi hatóságokkal,
- a nevelési tanácsadó szolgálattal,
- a Pedagógiai Szolgáltató Központtal,
- a Máltai Szeretetszolgálat családsegítő csoportjával,
- Pátyi Sportegyesület
- Pátyolgtató Óvoda
- Bellandor Lovascentrum
- a Pátyi Művelődési Ház és Községi és Iskolai Könyvtárral
- a Pátyi Közösségi Házzal
- Emberi Erőforrások Minisztériumával,
- Oktatókutató és Fejlesztő Intézettel,
- Oktatási Hivatallal.

A munkakapcsolatok megszervezéséért, irányításáért az igazgató a felelős.

A tanulók egészségi állapotának megóvásaért az iskola vezetősége rendszeres kapcsolatot tart fenn az illetékes egészségügyi dolgozókkal:

- Iskolaorvos
- Védőnő
- Gyermekfogászat
- Nevelési tanácsadó (pszichológus)

Segítségükkel megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát. A kapcsolattartás részletes módját a szervezeti és működési szabályzat 13. pontja szabályozza.

A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelősei rendszeres kapcsolatot tartanak fenn a Gyermekjóléti Szolgálattal.

A munkakapcsolat felügyeletéért az igazgató a felelős.

Az iskola helyiségeit, épületét az igazgató döntése alapján térítésmentesen használhatják azok a szervezetek és egyesületek, melyek az intézmény tanulóit foglalkoztatják, vagy az intézmény alkalmazotti közösségéből szerveződnek sportolási és egyéb szórakozási, önképzési jelleggel.

Az Nkt. 24.§ (3) bekezdése alapján az iskolában párt vagy párthoz kötődő szervezet nem működhet.

Tanulmányi kirándulások szervezésének elvei:

Az azonos nevelési-oktatási intézménnyel tanulói jogviszonyban álló legalább hét tanuló részvételével, a nevelési-oktatási intézménnyel foglalkoztatási jogviszonyban pedagógus- vagy nevelő oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy felügyeletével megszervezett a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény hatálya alá nem tartozó állam területére irányuló térítésköteles kirándulás,

Iskolánkban a tanulmányi kirándulások szervezésének nevelési célja és feladata:

Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

A tanulók akarati nevelése:

Feladat: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igényfelébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés:

Feladat: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése. Szűkebb környezetünk, lakóhelyünk szeretetére nevelése. A Kárpát-medencében, határainkon túl élő honfitársaink életének megismerése, a kisebbségi lét, a hagyományápolás, az anyanemzethez tartozás megismertetése.

A tanulók tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki.

A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus, így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés:

Feladat: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a

XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is.

Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

A tanulók munkára nevelése:

Feladat: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

Kártérítési felelősség:

A tanulmányi belföldi és a külföldi iskolai kirándulások esetén a köznevelési intézmény a tanulónak okozott kárért a kártérítési felelősség általános szabályai szerint felel, többnapos kirándulások /belföldi és külföldi kirándulások/ esetében felelősségbiztosítást kell kötni a tanulókra.

1.9. A tanulmányok alatti vizsga **tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelménye**

1.9.1. Az értékelés rendje

A vizsgatárgyak követelményrendszere

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézménypedagógiai programjában található követelményrendszerével.

Vizsgatárgyak részei:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
ALSÓ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika/hit és erkölcsstan		SZÓBELI	
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI
FELSŐ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelvek	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika/hit és erkölcsstan	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Történelem	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Természetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene			GYAKORLATI
Hon- és népismeret		SZÓBELI	
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Informatika		SZÓBELI	GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI

A vizsgák értékelése

Az írásbeli vizsgák értékelése az alábbi egységes osztályozás szerint történik:

- **0 -39 %**→**elégtelen**
- **40 -59 %**→**elégséges**
- **60 -74%**→**közepes**
- **75 -89%**→**jó**
- **90 -100%**→**jeles**

A szóbeli és írásbeli vizsga értékelése egyetlen érdemjeggyel történik, amelyet a kérdező tanár javaslatára a vizsgabizottság állapít meg.

Abban az esetben, ha egy vizsga több vizsgarészből áll, a végső eredmény a vizsgarészekre adott osztályzatok átlagából kell számítani úgy, hogy az írásbeli és a gyakorlati vizsgarész duplán számít.

Jogorvoslati lehetőség:

Az intézményben lefolytatott vizsgákkal kapcsolatos jogorvoslati lehetőség a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendeletben, valamint a nemzeti köznevelési törvény vizsgákra vonatkozó részeiben található.

Felvétel és az átvétel szabályai

- A tanuló- beleértve az egyéni tanrendben tanulót is- az iskolával a beiratkozása napjától tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt.
- A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Jogszába, továbbá az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.
- A beiratkozásra meghatározott időt a helyben szokásos módon teszi közzé az intézmény.
- Az iskolába felvett tanulók osztályba vagy csoportba való beosztásáról – a szakmai munkaközösség, annak hiányában a nevelőtestület véleményének kikérésével – az intézményvezető dönt.

Az első osztályba való felvétel a törvényi előírásoknak megfelelően történik. A szülőknek be kell mutatni:

- [gyermek nevére kiállított személyazonosságát igazoló hatósági igazolványokat,](#)

A 2—8. osztályba történő felvételnél be kell mutatni:

- [gyermek nevére kiállított személyazonosságát igazoló hatósági igazolványokat,](#)
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt, az előző iskola által adott átjelentési lapot,

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendelet előírásai alapján iskolánk minden iskolánkba jelentkező tanulót köteles felvenni, aki a fenntartó által meghatározott kötelező beiskolázási körzetben lakik.

Amennyiben iskolánk ezek után további felvételi (átvételi) kérelmeket is teljesíteni tud, először az iskolába jelentkező hátrányos helyzetű tanulókat köteles felvenni. A hátrányos helyzetű tanulók közül előnyben kell részesíteni azokat, akiknek a lakóhelye iskolánk településén található.

Amennyiben iskolánk ezek után is tud még felvételi (átvételi) kérelmeket teljesíteni, ezt – a felvételi (átvételi) kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak első napja előtt legalább tizenöt nappal – nyilvánosságra kell hozni.

A hátrányos helyzetű tanulók felvételi (átvételi) kérelmének teljesítése után a jelentkezők közül először a sajátos nevelési igényű tanulókat vesszük fel, majd azokat, akiknek ezt különleges helyzete indokolja. Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló

- szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő,
- testvére iskolánk tanulója
- munkáltatói igazolás alapján a szülő munkahelye az iskola beiskolázási körzetében található,
- az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.”

A sajátos nevelési igényű és sajátos helyzetű gyermekek felvételének teljesítése után a szabad férőhelyekre az iskola további felvételi kérelmeket is teljesít. Ha ilyenkor több felvételi kérelem érkezik az iskolába, mint a felvehető tanulók száma, akkor a felvételtől az iskola sorsolás útján dönt.

A sorsolás lebonyolításának szabályai:

- A sorsolás nyilvános.
- A sorsolásra a felvételi kérelmet benyújtó szülőket meg kell hívni.
- A meghívónak tartalmaznia kell a sorsolás helyszínét, a sorsolás időpontját, a sorsolásban érintett tanulók számát, valamint a felvehető tanulók számát.
- A sorsolás helyszíne az iskola épülete.
- A sorsolást a felvételi kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak utolsó napja után tizenöt napon belül le kell bonyolítani.
- A sorsolást az ez alkalomra létrehozott sorsolási bizottság szervezi meg és bonyolítja le.
- A sorsolási bizottság tagjai: az intézményvezető által megbízott két az iskola állományába tartozó pedagógus
- A sorsolási bizottság elnöke: általános intézményvezető-helyettes
- A sorsolás elején a megjelent szülőkkel ismertetni kell a sorsolás menetét és a sorsolási bizottság tagjait.
- A felvételi kérelmeket jelölés nélküli, zárt borítékban a jelenlevők előtt kell behelyezni a sorsolási urnába.
- Az urnából a sorsolási bizottság egyik tagja veszi ki egyesével a borítékokat, majd mindenki számára jól hallhatóan felolvassa a borítékban levő tanuló nevét.
- Az egymás után kihúzott tanulók nevét a jegyzőkönyvvezető a kihúzás sorrendjében azonnal rögzíti a jegyzőkönyvben.
- A sorsolás eredményeképpen minden jelentkezőt rangsorolni kell.
- A sorsolás menetéről a sorsolás közben jegyzőkönyvet kell felvenni.
- A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a sorsolás időpontját, a sorsolás helyszínét, a sorsolási bizottság tagjainak nevét, a felvételi kérelmet benyújtó szülők és tanulók nevét, a felvehető tanulók számát, a kihúzás sorrendjében a tanulók nevét, a sorsolás eredményeképpen az iskolába felvett és az elutasított tanulók nevét, a keltezést, valamint a sorsolási bizottság elnökének és a jegyzőkönyvvezetőnek az aláírását.
- Az elkészült jegyzőkönyvet a sorsolás végén a jelenlevőkkel ismertetni kell.

A sorsolás után az iskola igazgatója – sorsolás eredményének megfelelően – a felvételtől, illetve a felvétel elutasításáról határozatot hoz, melyet hivatalos formában eljuttat a felvételi kérelmet benyújtó szülőknek.

1.10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

- EMMI r. 7.§(3) a tanuló átvételének szabályait, szükség esetén különbozeti vizsgával, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamisméltléssel.

Más iskolából történő átiratkozás esetén a helyi tantervek különbözöségeiből adódó tantárgyi lemaradást pótolni kell, felkészítéséről a szülőnek kell gondoskodni. A tanuló különbozeti vizsgán kell számot adjon tudásáról.

Külföldről érkező tanuló felvétele:

Külföldi bizonyítvány elismeréséről, a különbozeti vizsgákról az illetékes szakhatóság véleménye alapján az igazgató dönt.

Napközibe, tanulószobai foglalkozásokra történő felvétel

A 16 óráig tartó bent tartózkodás biztosítására a tanulóknak napközis és tanulószobai csoportokat szervezünk.

Igényfelmérés

- minden év májusáig felmérjük az igényeket írásban,
- a felvételtől és az esetleges elutasításról a tanév végén tájékoztatjuk a szülőket.

1.11. A felvételi eljárás különös szabályai

Az intézménybe külön felvételi nincs, a jelentkező tanulók a létszámhatárok figyelembevételével felvételre kerülnek.

1.12. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja, hogy a tanulók:

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
  - ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
  - ismerjék fel a vészhelyzeteket illetve tudja megelőzni azokat;
  - tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
  - sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
  - ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
  - sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.
- Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:
    - a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
    - a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegély-nyújtás alapismereteit;
    - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt, elsősegély-nyújtó);
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutató külső szakemberek bevonásával;
- évente vagy félévente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

Tartalom (a különböző tantárgyakhoz kapcsolódóan)

- a) Biológia: légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés
- b) Fizika: áramütés, égési sérülés, forrázás
- c) Kémia: tűzoltás, mérgezések, vegyszer okozta sérülések
- d) Testnevelés: törések, rándulások, ficamok
- e) Osztályfőnöki: illetékes szervek értesítése, közlekedési baleset esetén nyújtható segítség, stb.

2. Az intézmény helyi tanterve

A Nat-ban megfogalmazottak alapján a kerettantervek határozzák meg a tanulás-tanítás folyamatában elsajátítandó fejlesztési követelményeket, az elvárt tudás mélységét.

A nevelés-oktatás 12 évfolyama egységes folyamat, amely három képzési szakaszra oszlik.

A Nat-ban meghatározott fejlesztési feladatok az egyes képzési szakaszokhoz kapcsolódnak.

Ezek a következők:

az alapfokú nevelés-oktatás szakasza:

–1–4. évfolyam;

–5–8. évfolyam;

a középfokú nevelés-oktatás szakasza:

–9–12. évfolyam

Az alsó tagozat (1–4. évfolyam) első két évében a szabályozás lehetővé teszi az ebben az életkorban különösen jelentős egyéni különbségek kezelését.

A 3–4. évfolyamon erőteljesebbé válnak, a negyedik évfolyam végére meghatározóak a meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A Nat az első négy évfolyamot tekinti az első önálló képzési szakasznak.

A felső tagozat (5–8. évfolyam) a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása.

A 7–8. évfolyam alapvető feladata a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése.

A Nat a második négy évfolyamot tekinti a második önálló képzési szakasznak.

A középfokú nevelés-oktatás szakaszában a középfokú iskola az általános iskola befejezése után (nyolc vagy hat évfolyamos gimnázium esetében az általános iskola negyedik vagy hatodik évfolyamának elvégzése után) kezdődik, és a tankötelezettség végéig, illetve a középfokú tanulmányok lezárásáig végzi nevelő-oktató tevékenységét. Feladata felkészítés a felnőtt társadalomba való beilleszkedésre az ehhez szükséges műveltség tartalom biztosításával, továbbá a pályaorientáció, illetve felkészítés a felsőfokú tanulmányok megkezdésére vagy a munkába állásra.

A tanulók napi és heti terhelése a módosított Nat alapján

A tanuló napi terhelése nem lehet több:

- 1-4-évfolyamon: **napi 6 tanítási óránál**
- 5-8.évfolyamon és nyelvi előkészítő évfolyamon **napi 7 tanítási óránál**

A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege egy tanítási héten:

- 1-3.évfolyamon: **24 óra**
- 4. évfolyamon: **25 óra**
- 5-6. évfolyamon: **28 óra**
- 7-8. évfolyamon: **30 óra**

A napi és a heti terhelésbe nem kell figyelembe venni:

- az egyházi köznevelési intézményben szervezett hitéleti oktatásra vonatkozó tantárgy,
- a tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különbözete terhére megszervezett egyéb foglalkozások,
- a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerinti sportiskolában a mindennapos testnevelési órát meghaladó többlet testnevelési óra, valamint a mindennapos testnevelés keretében szervezett iskolai sportköri foglalkozások,
- a nemzeti köznevelésről szóló törvény 27. § (5)–(8) bekezdése alapján szervezett foglalkozások a nemzeti köznevelésről szóló törvény 6. melléklet E oszlopában foglaltak alapján szervezett egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás óraszámait.

A Nat-ban megfogalmazott elvek, célok, fejlesztési feladatok és műveltségi tartalmak a képzési szakasz sajátosságai szerint több változatban elkészített kerettantervekben jelennek meg.

Az intézmények az oktatásért felelős miniszter által kiadott, illetve jóváhagyott kerettantervekből választhatnak, amelyek a tartalmi szabályozás következő szintjét jelentik.

Az egyes iskolatípusokban és oktatási szakaszokban a kerettantervek rögzítik a nevelés és oktatás céljait, a tantárgyi rendszert, az egyes tantárgyak témaköreit, tartalmát, a tantárgyak egy vagy két évfolyamonkénti követelményeit, a tantárgyközi tudás- és készségterületek fejlesztésének feladatait, és közlik a követelmények teljesítéséhez rendelkezésre álló, illetve ajánlott időkeretet.

Az intézmény szakmai önállóságát a kerettantervekben kötelező tartalommal nem szabályozott időkeret szabad felhasználása, a módszertani szabadság, az engedélyezett kerettantervek közötti választás, illetve az egyedi tantervek engedélyeztetési lehetősége biztosítja.

A kerettantervek határozzák meg a tanulás-tanítás folyamatában elsajátítandó fejlesztési követelményeket, továbbá az elvárt tudás mélységét, szervezettségét, és alapul szolgálnak a kimeneti követelmények meghatározásához.

Javaslat a tanulók heti kötelező alapóraszámára és maximális óraszámára évfolyamonként

A	B	C	D	E	F	G	H	I
évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
alapóraszám	22	22	22	23	27*	26*	28*	28*
maximális óraszám**	24	24	24	25	28	28	30	30

A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, a sportiskola feladatellátásban, emelt szintű oktatásban a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest **legfeljebb kettő tanítási órával emelkedhet**;

- 1-3.évfolyamon: $24 + \text{legfeljebb } 2 \text{ óra} = \mathbf{26 \text{ óra}}$
- 4. évfolyamon: $25 + \text{legfeljebb } 2 \text{ óra} = \mathbf{27 \text{ óra}}$
- 5-6. évfolyamon: $28 + \text{legfeljebb } 2 \text{ óra} = \mathbf{30 \text{ óra}}$
- 7-8. évfolyamon: $30 + \text{legfeljebb } 2 \text{ óra} = \mathbf{32 \text{ óra}}$

A két tanítási nyelvű iskoláknál a KER szerinti legalacsonyabb követelményszint a 4. évfolyam végén jelenik meg először. Ennek sikeres teljesítése érdekében ez a kerettanterv meghatározza a 2. évfolyam végére elérendő készségeket is a hallott szöveg értése és a szóbeli interakció területén.

A két tanítási nyelvű általános iskola kerettantervi fejlesztési céljai és a hozzárendelt tartalmak az általános iskola

első három évfolyamán heti négy,

felsőbb évfolyamokon legalább heti ötórás nyelvtanítással érhetőek el.

A Nat és az Irányelvek által az egyes képzési szakaszokra minimumként meghatározott nyelvi szintek a következők:

	A	B	C	D	E
1		2. évf.	4. évf.	6. évf.	8. évf.
2	Két tanítási nyelvű képzés	KER-szintben nem megadható	A1	A2	B1

A választott kerettanterv megnevezését, ideértve bármely, az oktatásért felelős miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését A 2020/2021. tanévtől kifutó kerettanterveink:

Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi kerettantervekre épül: A kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 1. sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára”, valamint 2. sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára” és a „Kerettanterv a két tanítási nyelvű általános iskolai célnyelvi oktatáshoz”. A kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei a helyi tantervben teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a kilencven százalékát fedik le, a fennmaradó tíz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel.

2.1 A választott kerettanterv megnevezése

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Óraterv a kerettantervekhez 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óratervezés a kerettantervekhez: 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Etika	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Iskolánk miniszter által kiadott kerettantervben szereplő választható („A változat” illetve „B változat”) kerettantervek közül az alábbi tantervek alapján tanít:

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	A változat
Fizika	B változat
Kémia	B változat
Biológia-egészségtan	A változat
Ének-zene felső tagozat	A változat
Ének-zene alsó tagozat	A változat

Iskolánk helyi tantervi óraszámai, megjelenítve a szabadon tervezhető óraszámokat(kifutóban)

Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
ÉVFOLYAM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6	4	4	3	4
Magyar kötelezően választandó	1	1		1			1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek					2	2	2	2
Idegen nyelv				2	3	3	3	3
Idegen nyelv kötelezően választandó			2	1	1	1	1	1
Választható angol	2	2						
Matematika	4	4	4	4	4	3	3	3
Matematika kötelezően választandó						1	1	1
Étika/Hit-és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Informatika						1	1	1
Informatika kötelezően választandó			1	1	1			
Környezetismeret	1	1	1	1				
Természetismeret					2	2		
Fizika							2	1
Biológia - egészségtan							2	1
Kémia							1	2
Földrajz							1	2
Ének-zene	2	2	2	2	1	1	1	1
Hon és népismeret					1			
Vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Kötelező összesen	23	23	22	24	26	25	28	28
Kötelezően választandó összesen	1	1	3	3	2	2	3	2
Választható összesen	2	2						
Maximális órakeret	24	24	25	27	28	27	31	30

Két tanítási nyelvű kerettantervi óraterv

Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
ÉVFOLYAM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	7	4	4	3	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek					2	2	2	2
Német nyelv	5	5	5	5	5	5	5	5
Matematika	4	4	4	4	4	3	3	3
Etika/Hit-és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1				
Természetismeret					2	2		
Fizika							2	1
Kémia							1	2
Biológia-egészségtan							1	2
Földrajz							1	2
Ének	2	2	2	2	1	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Informatika						1	1	1
Informatika kötelezően választandó			1	1	1			
Hon- és népismeret					1			
Civilizáció					1	1	1	1
Kötelező összesen	28	28	27	28	29	28	31	31
Kötelezően választandó összesen			1	1	1			
Maximális órakeret	28	28	28	29	30	28	31	31

Magyarázó: A kék színnel jelölt tantárgyi óraszámok célnyelven tanított tantárgyak óraszámjai. Sárga szín a kötelezően választandó

tantárgyat jelöli. Piros szín: célnyelv oktatása célnyelvi óravezetéssel

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény miatt a szakértői bizottság véleménye alapján, vagy súlyos betegség miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytatók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulónként az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra áll a rendelkezésre.

A sajátos nevelési igény miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanulók esetében a heti tíz óra rendelkezésre álló időkeretben kell biztosítani az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat. Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható.

Felmenő rendszerben bevezetett kerettantervek a 2020/2021.tanévtől az 1. és az 5. évfolyamon bevezetve

Alsó tagozatban választott kerettantervek (2020/2021.tanévtől felmenő rendszerben)

- Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyama számára
- Magyar nyelv és irodalom 1–4. évfolyam
- Matematika 1–4. évfolyam
- Etika 1–4. évfolyam
- Környezetismeret 3–4. évfolyam
- Első élő idegen nyelv 4. évfolyam
- Ének-zene 1–4. évfolyam
- Vizuális kultúra 1–4. évfolyam
- Technika és tervezés 1–4. évfolyam
- Digitális kultúra 3–4. évfolyam
- Testnevelés 1–4. évfolyam
- Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához

Két tanítási nyelvű kerettanterv

Felső tagozatban választott kerettantervek (2020/2021.tanévtől felmenő rendszerben)

- Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyama számára
- Magyar nyelv és irodalom 5–8. évfolyam
- Matematika 5–8. évfolyam
- Történelem 5–8. évfolyam
- Állampolgári ismeretek 8. évfolyam
- Hon- és népismeret 5–8. évfolyam
- Etika 5–8. évfolyam
- Természettudomány 5–6. évfolyam
- Kémia 7–8. évfolyam
- Fizika 7–8. évfolyam
- Biológia 7–8. évfolyam
- Földrajz 7–8. évfolyam
- Első élő idegen nyelv 5–8. évfolyam
- Ének-zene 5–8. évfolyam
- Vizuális kultúra 5–8. évfolyam

- Dráma és színház 7–8. évfolyam
- Technika és tervezés 5–7. évfolyam
- Digitális kultúra 5–8. évfolyam
- Testnevelés 5–8. évfolyam
- Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához

Helyi tanterv óraszámai (2020/2021.tanévtől felmenő rendszerben)

Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
ÉVFOLYAM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
magyar nyelv és irodalom szabadon terv./kötelezően választandó 1-2. és 4. évfolyamon	1	1		1				
magyar nyelv és irodalom kötelezően választandó/felszabadult óra terhére 7-8. évfolyamon (term.tudomány miatt)							1	1
matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
matematika szabadon terv./kötelezően választandó 1-2. és 8. évfolyamon	1	1						1
matematika kötelezően választandó/felszabadult óra terhére 7. évfolyamon (term.tudomány miatt)							1	
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret szabadon tervezhető/kötelezően választandó						1		
etika/hit -és erkölcsan	1	1	1	1	1	1	1	1
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2		
természettudomány (kémia fizika biológia földrajz)s							4	5
első élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
első élő idegen nyelv szab.terv./kötelezően választandó			2	1	1	1	1	1
éneke-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház szab.terv./kötelezően választandó							1	
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30
Szabadon tervezhető óraszámok								
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2

Felhasználása:

1.évf.:

2 tantárgy óraszámának emelése (magyar nyelv és irodalom 1, matematika 1)

2.évf.

2 tantárgy óraszámának emelése (magyar nyelv és irodalom 1, matematika 1)

3.évf.

Élő idegen nyelv 2 óra (angol)

4.évf.:

2 tantárgy óraszámának emelése (magyar nyelv és irodalom 1, élő idegen nyelv 1 óra (angol)

5.évf.:

élő idegen nyelv 1 óra

6.évf.:

hon-és népismeret 1 óra, élő idegen nyelv 1 óra

7.évf.:

2 tantárgy óraszámának emelése (magyar nyelv és irodalom 1 óra, matematika 1 óra, term. tud. óraszám felszabadulása miatt)

élő idegen nyelv 1 óra és dráma és színház 1 óra

8.évf.:

1 tantárgy óraszámának emelése (magyar nyelv és irodalom 1 óra, term. tud. óraszám felszabadulása miatt)

élő idegen nyelv 1 óra, matematika 1 óra)

Két tanítási nyelvű kerettanterv
Helyi tanterv óraszámai (2020/2021.tanévtől felmenő rendszerben)

Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
ÉVFOLYAM	7	7	5	5	4	4	3	3
magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
magyar nyelv és irodalom szabadon terv./kötelezően választandó 4. évfolyamon				1				
magyar nyelv és irodalom kötelezően választandó/felszabadult óra terhére 7-8. évfolyamon (term.tudomány miatt)							1	1
matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
matematika szabadon terv./kötelezően választandó 8. évfolyamon								1
matematika kötelezően választandó/felszabadult óra terhére 7. évfolyamon (term.tudomány miatt)							1	
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret szabadon tervezhető/kötelezően választandó						1		
etika/hit -és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2		
természettudomány (kémia fizika biológia földrajz)s							4	5
első élő idegen nyelv (két tanítási nyelvű)	2	2	2	2	3	3	3	3
első élő idegen nyelv szab.terv./kötelezően választandó két. tan. nyelv)	2	2	2	1+2	2	2	2	2
civilizáció (szabadon tervezhető)					1	1	1	1
éneke-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház - szab.terv./ kötelezően választandó							1	
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Maximális órakeret	26	26	26	27	30	30	32	32
Szabadon tervezhető óraszámok								
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2

Felhasználása:

1.évf.:

élő idegen nyelv 2 óra

2.évf.

élő idegen nyelv 2 óra

3.évf.

élő idegen nyelv 2 óra

4.évf.:

élő idegen nyelv 1 óra és a magyar nyelv és irodalom 1 óra

5.évf.:

civilizáció 1 óra

6.évf.:

hon-és népismeret 1 óra, civilizáció 1 óra

7.évf.:

2 tantárgy óraszámának emelése (magyar nyelv és irodalom 1 óra, matematika 1 óra, term. tud. óraszám felszabadulása miatt)

civilizáció 1 óra és dráma és színház 1 óra

8.évf.:

1 tantárgy óraszámának emelése (magyar nyelv és irodalom 1 óra, term. tud. óraszám felszabadulása miatt)

civilizáció 1 óra, matematika 1 óra)

5—6. évfolyam: Lovas Program – választható a mindennapos testnevelés keretein belül.

A tananyagtartalmat a melléklet tartalmazza.

Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Tankönyv: az a könyv – beleértve a szótárt, a szöveggyűjteményt, az atlaszt, a kislexikont, a munkatankönyvet, a munkafüzetet, a feladatgyűjteményt – vagy a digitális tananyag vagy a nevelési-oktatási program részét alkotó információhordozó, feladathordozó amelyet jogszabályban meghatározott eljárásban tankönyvvé nyilvánítottak.

A tankönyvellátás állami feladat. A tankönyvellátás rendszerének működtetéséért az oktatásért felelős miniszter felelős.

Az iskola az iskolai tankönyvrendelés keretében a Nat szerinti kerettantervi tantárgyhoz, témakörhöz kizárólag a tankönyvjegyzéken szereplő tankönyvek közül választhat.

Az alsó tagozatos évfolyamokon:

Az adott évfolyamon belül a munkaközösségek egyetértésével –a tanári módszertani

szabadság tiszteletben tartása mellett- minden osztály azonos *tankönyvekkel* dolgozik. Így tudjuk biztosítani többek között az osztályok közötti zökkenőmentes átjárhatóságot.

Az első évfolyamon indított tankönyv-családdal haladunk a 4. év végéig, mely így biztosítja minden tanuló számára a NAT és a rá épülő kerettanterv szerinti követelményrendszer teljesítését.

A felső tagozatos évfolyamokon:

Mivel a 4. tanév végi követelmény nem függ az alkalmazott tankönyvcsaládtól, az alsó tagozattal történő egyezés nem szükségszerű, legfeljebb célszerű az egymásra épülés figyelembe vétele miatt. A felső tagozaton is fontos elv, hogy a tankönyvek egymásra épüljenek mind vertikálisan, mind horizontálisan.

Az alkalmazott tankönyvek tartós, vonzó, tartalmilag a korosztálynak megfelelőek legyenek, melyeket az átlagos képességű tanulók szintjéhez méreteztek.

A taneszközök és segédletek kiválasztásánál az ésszerűséget és a szülők anyagi helyzetét is figyelembe vesszük alsó és felső tagozaton egyaránt. A fenti valamennyi eszköz kiválasztásánál az iskolaszék véleményét is figyelembe vesszük.

- Törekszünk arra, hogy egy tantárgyból egy tankönyvcsalád kiadványait használjuk az összes évfolyamon.
- Törekszünk arra, hogy tankönyvként és segédletként a tankönyvvé nyilvánított kiadványokat válasszuk.
- Törekszünk arra, hogy tanulóink szülei a lehető legkevesebb, csak a valóban szükséges kiadványokat vásárolják meg.
- Törekszünk arra, hogy az általunk használt, kiválasztott tankönyvek között, az úgynevezett tartós tankönyvek aránya növekedjék.
- A tankönyvek és segédletek kiválasztását a szakmai munkaközösségek döntése alapján a szülői szervezetekkel egyeztetve végezzük.
- A segédkönyvek igénybevételét a 2004. évi XVII. törvény 8 §. 3. pontjának szigorúbetartásával végezzük.
- A szakmai szempontok szem előtt tartásával törekszünk a leggazdaságosabb megoldásra
- (könyvtári példányok atlaszokból, szótárakból, lexikonokból).
- Tankönyvet, egyéb segédletet csak kivételes esetben váltunk, cserélünk (a tantervmegváltozása, többéves rossz szakmai tapasztalat).

A taneszköz: a nevelési-oktatási intézményben a pedagógiai programban foglaltak alapján és annak végrehajtására szolgáló szemléltető, a nevelés-oktatás céljait szolgáló pedagógiai szakmai eszköz.

Az iskola által meghatározott taneszközös beszerzése (ceruza, toll, füzetek, stb.) a szülő feladata.

2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

2.4.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.
- Átvezetni a kisgyermeket az óvodai játékközpontú tevékenységből az iskolai tanulás tevékenységeibe, a játékoság elvének megtartásával.
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- játékoság és mozgásigény kielégítése
- környezeti megismerés képességének fejlesztése
- társas kapcsolatok elmélyítése
- tanítási tartalmakban elemi ismeretek közvetítése
- alapvető képességek és alapkészségek fejlesztése
- feladat és problémamegoldó képességfejlesztése
- tanulási szokások kialakítása
- személyre szóló fejlesztés
- tanulási módszerek kialakítása
- iskolai fegyelem és figyelem, kötelességérzet kialakulása.
- A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
- A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (napközis időkeret, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).
- A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.
- Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

2.4.2. A 3—4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat, növekedik a tanulók teljesítménye.

- A gyermeki kíváncsiságra építve, motivált tanulási tevékenységekkel történő fejlesztés.
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,

- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- Felelősségtudat
- Munkafegyelem
- Kitartás
- Az érzelmvilág gazdagítása
- Ismeretszerzési minták
- Feladat és problémamegoldó képességfejlesztése
- Tanulási szokások kialakítása
- Személyre szóló fejlesztés
- A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.
- A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.
- A belépő első idegen nyelv oktatása vonatkozásában a távlati koncepciót arra kell alapozni, hogy a 12. évfolyam végéig – az érettségi vizsga idejére – a B1 szintet elérjék a tanulók a nyelvtudás terén.
- Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

2.4.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Az életkori sajátosságok figyelembevételével, a tanítás-tanulás folyamatában hangsúlyos az érzékelésen, tapasztalatokon keresztül szerzett ismeretek elsajátítása.

- Képi gondolkodás fejlesztése
- A megszerzett készségek tovább fejlesztése
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;

- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásokban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.
- Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.
- A kritikus készségek, így az alapkészségek elsajátítása az iskolai nevelő-oktató munka fő feladata, melynek keretében:
  - az egészséges életvitel kialakításához biológia-egészségtan tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítetésnek az intézményi komplex mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok);
  - az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, etika tantárgy terén;

2.4.4. A 7—8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- A serdülőkori változásokkal együttjáró gondolkodási, ismeretszerzési mechanizmusok

átrendeződésének tanulási folyamatokra gyakorolt hatásának kiaknázása.

- Elvont fogalmi gondolkodás
- Elemző gondolkodás
- Önismeret
- Együttműködési készség
- Akarat
- Empátia
- A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan
- különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.
- A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:
  - természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
  - a jelen érékfejlesztő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára;
  - természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése, mely a környezeti nevelés stratégiai céljaiba is beépül.

Tanulási környezet kialakítása

- A tanulásra használt helyiségeket, osztálytermeket lehetőség szerint úgy biztosítjuk, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a berendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatók legyenek. A tantermek berendezése illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsünk tanulóink számára.
- Biztosítjuk, hogy a tanulóink a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket, internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe.
- A tanulók értékelését az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva végezzük, a tanulók emberi méltóságának tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével valósítjuk meg.
- A pedagógusaink a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat alkalmazzák, a differenciált egyéni munka adta lehetőségek kihasználása, valamint a párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködő

tanulás támogatása szintén hozzájárul a korszerű és tanulási környezet megteremtéséhez;

- A tanulóval szemben támasztott elvárásaink egyértelműek, a tanulóink ismerik a mérési stratégiákat mert már tanulási folyamat elején ismertetjük az velük;
- Törekszünk olyan iskolai légkör megteremtésére, ahol a tanulóink szívesen tanulnak, a bizalom fenntartása biztosított;
- A több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témnapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszédre alapul, feladatunk a közös céljaink szem előtt tartása.

Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Alapelv:

- a tanulók közti különbözőségeket a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érzés, az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintjük.
- Olyan fejlesztési célokat jelölünk ki, amelyek nemcsak a tanulótól várnak illeszkedést, hanem a tanulási környezettől is alkalmazkodást igényelnek a tanuló egyedi jellemzőihez.
- A tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte megtervezését végezzük.

Biztosítjuk;

- a tanulás egyéni lehetőségeit,
- a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat,
- enyhítjük a hátrányok hatásait igyekszünk kiküszöbölni azokat.

Kiemelten fontosnak tartjuk a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz illeszkedő fejlesztő tevékenység.

Hátránykompenzálás:

Minden gyermek, tanuló fejlődésében lényeges szerepet játszik a pedagógus fejlesztő tevékenysége, amely különösen igaz a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű (SNI), valamint a szakmai besorolásukat tekintve heterogén, az ok-okozati összefüggéseket tekintve

fel nem tárt, ám tanulási-tanítási szempontból kihívást jelentő, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók fejlesztésének területén.

A pedagógusaink munkáját fejlesztőpedagógus és gyógypedagógus támogatja, akiknek szerepe a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztására épülő, egymást segítő szakmai tevékenység. A közös felelősségvállalásnak lényeges szerepe van a nevelés sikerességében, amely nem csak az együttnevelést megvalósító iskolában tanító pedagógus kizárólagos felelőssége.

A pedagógus a tanulást-tanítást speciális szakmai kompetenciák alapján segíteni tudó különböző szakemberekkel együtt (például gyógypedagógus, gyógytestnevelő, iskolapszichológus, szociális munkás, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó pedagógus, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere) kialakított foglalkozások keretében, valamint a szülők és a tanuló folyamatos bevonásával, a pedagógiai tevékenység részeként elismert konzultációs tevékenységet folytatva végzi pedagógiai munkáját. A rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesül.

A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanulók szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárásokat (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazunk.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók integrációja és hatékony együttnevelése során pedagógusaink rendelkeznek a megfelelő szemléletmóddal és kompetenciákkal.

Pedagógusaink ismerik a digitális technológiával támogatott oktatási módszerek sokféleségét és alkalmazzák azokat.

2.5 Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítása

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

A mindennapos testnevelés célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modernkor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszthető.

Heti 5 testnevelés óra minden tanuló számára kötelező óra.

Iskolánkban a mindennapos testnevelés tanórai és a Pátyi Sportegyesület illetve a diáksportkör

szakosztályaiban történő foglalkoztatás keretében valósul meg. Igazolt sportegyesületi tagsággal rendelkező tanuló a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel is teljesítheti a követelményeket.

Iskolánk testnevelési és sport rendszere

- testnevelési óra 1-8. évfolyamig 5 óra/hét (2012. 09. 01-től 1., 5. évfolyamon, majd felmenő rendszerben)
- Diáksportköri foglalkozások:
  - kosárlabda
  - asztalitenisz
  - foci
  - RG
  - judó
  - szertorna
- Iskolai háziversenyek, egyéb körzeti és felmenő rendszerű tömeg- és versenysport alkalmak

Követelmények:

- Minden gyermek minden nap vegyen részt testnevelés-órán
- minden testnevelési és sportfoglalkozáson történjen meg:
- a keringési- és légzőrendszer megfelelő terhelése
- legyen gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légzőtorna
- legyenek betartva a gerinc és ízületvédelem szabályai
- minden testnevelési és sportalkalom örömet és sikert jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is
- tanítsunk életmód-sportokat, életminőség-sportokat is. (pl. úszás,)

Ezért beépítettük PP-unkba a Nemzeti Lovasprogram oktatási részét.

Az ismert pedagógiai módszerek bevonásával a **lovasoktatás** jelenleg elfogadott módszertana alapján megfelelően képzett iskolalovakon biztosítjuk az oktatást. Ennek keretében tanulóinknak lehetősége nyílik megismerni a

- Lovas turizmust, lóversenyeket, a magyarság és a ló kapcsolatát, lovas történelemét.
- Lóismeretet, ló és lovaglás történetét, híres lovakat és lovasokat.
- A lovak takarmányozását és tartását, a lovassportokat és azok szabályait, a lovak ápolását és idomítását.
- A lovaglás elméleti alapjait (lovassportok és szabályaik, egészségügyi szabályok, baleset-megelőzése, a bemelegítés jelentősége).
- Lovak betegségeit és ezek megelőzését.
- Kommunikációt a lovakkal (testbeszéd).

- Természetvédelmet és állatvédelmet, ló és lovas kapcsolatán keresztül.
- Ló alkalmazásával az önkontroll, a tolerancia javítását, az önfegyelem javítását vezetői képességek kialakításához.

2011 szeptemberétől felmenő rendszerben 5. és 6. évfolyamra járó tanulóinknak biztosítjuk választható tantárgyként a lovasoktatást a mindennapos testnevelés keretében. Ezért csatlakozó (5.,6. órában) kell megszervezni az órákat úgy, hogy akik nem választották a lovaglást, testnevelés-órán vesznek részt .

Cél:

A személyiségfejlesztésben 8. évfolyam végére tanulóink a következő személyiségjegyekkel rendelkezzenek:

- önállóság
- alkalmazkodás
- kreativitás
- képesség az érzelmi harmóniára
- türelem, céltudatosság
- küzdőképesség
- figyelem- és gondolkodás-összpontosítás
- kulturált magatartás felnőttekkel és társakkal szemben
- segítségnyújtás
- humanizmus
- tolerancia
- nyitottság
- konfliktusmegoldó képesség.

Tanulóink előtt legyen világos, hogy másokkal összefogva képesek környezetükön pozitívan változtatni.

Komplex intézményi mozgásprogram

1. Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fitnesz és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
3. Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-ában a testmozgás különféle formái dominálnak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).

5. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
6. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
7. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
8. A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
9. Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbélebb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
10. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanéve aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

A 2020/2021. tanévtől a mindennapos testnevelés megszervezhető még:

- heti 5 testnevelés óraként, amelyben heti 2 óra lehet;
- úszás,
- néptánc,
- közösségi és más sportjátékok,
- szabadtéri sportok
- természetjárás, kirándulás
- hagyományos magyar történelmi sportok,
- mozgásos és ügyességi játékok,
- csapatjátékok
- sportolással iskolai sportkörben,
- a tanuló kérelme alapján sportszervezet, sportegyesület keretei között végzett igazolt sporttevékenységgel.

Az iskolai sportkör és az iskolavezetés kapcsolatának formája, rendje:

Az intézmény vezetője (vagy helyettese) évente legalább egy alkalommal lelátogatja a sportköri foglalkozást.

Célja: A foglalkozás szakmai színvonalának, a tanulói létszámnak, a tanulók haladásának a nyomon követése.

A sportkör vezetője félévkor és év végén írásban beszámol a sportkör munkájáról, működéséről, a sportkör által szervezett sportrendezvényekről, a tanulók részvételéről más sportrendezvényeken.

A könnyített testnevelés és a gyógytestnevelés szervezése

A tanuló az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés-órára kell beosztani.

A könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés órát, lehetőség szerint, a többi tanulóval együtt, azonos csoportban kell szervezni.

Az orvosi szűrővizsgálatot május 15-éig kell elvégezni, kivétel, ha a vizsgálat oka később következik be.

Az orvos által vizsgált tanulókról az iskolának nyilvántartást kell vezetnie, amelyben fel kell tüntetni a felvételi állapotot és az ellenőrző vizsgálatok eredményét.

A könnyített testnevelés-órát az iskolaorvosi, szakorvosi vélemény alapján a testnevelés óra vagy az iskola által megszervezett külön foglalkozás keretében úgy kell biztosítani, hogy a minden-napos testnevelés ezekben az esetekben is megvalósuljon.

A gyógytestnevelés-órákat a pedagógiai szakszolgálat feladatainak ellátására kijelölt nevelési-oktatási intézményben kell megszervezni legkevesebb heti három, de legfeljebb heti öt tanóra keretében.

Ha a tanuló a szakorvosi javaslat alapján a testnevelés órán is részt vehet, akkor számára is biztosítani kell a mindennapos testnevelésen való részvételt. Ebben az esetben a gyógytestnevelés- és a testnevelés-órákon való részvételnek együttesen kell elérnie a heti öt órát, ezek arányára a szakorvos tesz javaslatot.

Fel kell menteni a tanulót a testnevelés-órán való részvétel alól, ha mozgásszervi, belgyógyászati vagy egyéb, szakorvos által megállapított egészségkárosodása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelés-órán való részvételét sem.

Amennyiben a tanuló csak gyógytestnevelés órán vesz részt, értékelését a gyógy-testnevelő, gyógy-testnevelés és testnevelés-órán is részt vesz, értékelését a testnevelő és a gyógy-testnevelő együtt végzi.

2.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Az intézmény külön lehetőséget nem ajánl fel a pedagógusválasztással kapcsolatban. A mindenkori tantárgyfelosztásban szereplő szakos tanítás kritériumainak megfelelő beosztásban kötelező vagy szabadon választott órát tanító pedagógus.

1-8 évfolyam: református, evangélikus, hit gyülekezete, katolikus hittan vagy etika választható

heti 1 órában minden évfolyamon.

Pedagógusválasztásra intézményünkben nincs lehetőség.

2.7 Projektoktatás, környezeti nevelés

- Az ember hatása a mezőgazdasági, ipari és információs társadalmakra, és ezek hatása a természetes, társadalmi és gazdasági környezetre
- A természettudomány és a technika hatása a társadalom fejlődésére, és a technikahatása a környezetre, gazdaságra, a társadalmi rendszerre és az egyenjogúságra.
- A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga.

Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához.

- A népesség növekedése, földrajzi eloszlása, koreloszlása, írni-olvasni tudása, és ezek hatása a természetes erőforrások felhasználására, a környezetpusztításra, az anyagi javak eloszlására, a szegénységre, betegségekre, a társadalmi összhangra és az élet általános minőségére.
- Az ökológiai és emberi környezetre vonatkozó különböző kulturális, etnikai, nemzedéki, történelmi, helyi és nemzeti nézetekre és filozófiákra.

A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelen kutatásainak aspektusai és a nem hagyományos oktatásszervezési módszereknek egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

- A városiasodás jellemzői és hatása, a határtalan információáramlás, a demokrácia terjedése, a víz elosztása, az élelmiszertermelés, az éghajlatváltozás, a népességváltozás, a globalizálódó kapitalizmus hatása a fenntarthatóság esélyeire
- Az energiatermelés és –fogyasztás kapcsolata, ennek hatása a környezetre, a gazdasági és társadalmi rendszerre fenntartható és nem fenntartható társadalmakban
- Az egyének, közösségek és az egész Föld fenntartható jövőképeinek összefüggései
- Összehangolt nemzetközi, nemzeti és helyi erőfeszítések a globális problémák megoldására, a fenntarthatóbb jövő építése stratégiáinak alkalmazására

Minden tanulónak meg kell szereznie a következő készségeket:

- Elemző készségek
- Lényegre törő tanulmányozás
- Környezeti, gazdasági és társadalmi rendszerek viselkedésének feltérképezése az okokra, okozatokra és időbeli változásokra összpontosítva

- A szükséges adatok felmérése és a megfelelő adatgyűjtés megszervezése, elemzése, értelmezése, összegzése
- Kommunikációs készségek
- Ismeretek és álláspontok hatékony közlése
- Együttműködési készségek
- Együttműködési stratégiák kialakítása
- Közös jövőképek kialakítása a kortársakkal, családtagokkal és a közösség tagjaival
- Csoporttagként dolgozni összetett problémák megoldásán
- Tanuló közösségben cselekvő módon részt venni, ahol a cél a tanulás a tanulás örömeért és azért, hogy mindnyájunk számára jobb jövőt teremtsünk
- Mély gondolkodás készsége
- Alapvető fogalmak – pl. környezet, közösség, fejlődés, technika – széleskörű, különböző meghatározásainak alkalmazása helyi, nemzeti és globális esetekben.
- Feltevések kialakítása kiegyensúlyozott információk, kritikai elemzés és gondos szintézis alapján, majd ellenőrzésük újabb ismeretek, személyes tapasztalatok és meggyőződések tükrében.
- Egy probléma minden oldalának kifejtése, az ellentétes nézőpontok alapos megértése alapján.
- A felfedezés folyamatos örömeinek felfedezése alkotó vizsgálódás, logikai kísérletezés, problémamegoldás, tudományos kutatás, kritikus gondolkodás és jelentőségteljes megbeszélések során
- Döntéshozási készségek
- Vezető szerep felvállalása az egyéni vagy csoportos problémamegoldás során, annak biztosítása érdekebe, hogy stratégiai módon közelítsünk a feladat megoldásához.
- A megfelelő technikák alkalmazásának készsége
- Az információk megszerzése és elemzése, iránymutató kérdések megfogalmazása és megválaszolása céljaira források és technikák széles körének használata
- Sokféle technikai eszköz (pl. e-mail, internet) felhasználása a kortárs munkacsoport tagjaival, vezetőkkel, tanárokkal és a nagyobb közösség tagjaival való hatékony kommunikáció folyamán.
- Tervezési készségek
- Jövőképek kialakítása és felhasználása
- „Mi lesz, ha...” elemzés és rendszergondolkodás
- Cselekvési készségek
- Konfliktuskezelési készségek
- Egyetértésre jutás tárgyalás útján, közös problémamegoldás
- Többszörös nézőpont készsége

Általános elvárások:

- A tanulók és a nevelőtestület környezet-tudatosságáról felmérés készül októberben és májusban. Az év során, az osztályfőnöki órákon (legalább kéthavonta egy alkalommal) megbeszélésre kerülnek a főbb (hétköznapi) öko-szemponatok (környezet tudatosság), amit év végén ellenőrzünk.
- Az iskola aktív kapcsolatot tart fenn a Magyar Környezeti Nevelési Egyesülettel (MKNE), mely egyesülettel aktívan tevékenykedünk a fenntarthatóságért, és a környezettudatos magatartás bevezetéséért az iskolában.

Tanítás-tanulás:

- Az oktató-nevelő munkában helyet kapnak a helyi közösség életéhez kapcsolódó tevékenységek, együttműködve az Önkormányzattal, a Szülői Szervezettel és a Művelődési Házzal.

Az iskolában a pedagógiai projekt módszer alkalmazása elfogadott. Minden tanévben legalább 5 projektnapot tervezünk tagozat szinten, lehetőleg külső helyszíneket is bevonva.

- ÖKOKARÁCSONY „Egészséges karácsonyi ízek”
- SPORTNAP
- EGÉSZSÉGNAP
- BOCSKAI NAP
- MAGYARSÁG NAPJA „Magyarok vándorútja a honfoglalás során”

Iskolai keretben megemlékezünk a következő világnapokról is:

- ÁLLATOK VILÁGNAPJA
- VÍZ VILÁGNAPJA
- TAKARÍTÁS VILÁGNAPJA
- FÖLD NAPJA
- MADARAK ÉS FÁK NAPJA
- A természet tanulmányozása a tantermen, iskolán kívül, a szabadban is folyik. Tantárgyanként min. 1 tanóra a szabadban teljen.
- A szabadtéri programok szervezésének fontos szempontja az egészséges életvitel. Az osztálykirándulások megtervezésénél minden osztálynak be kell illesztenie egy hosszabb-rövidebb gyalogtúrát egészséges környezetben.
- ÖKO szakkör működtetése.
- Erdei iskola szervezése. (melynek finanszírozását a szülő vállalja)

Kiemelt stratégiai céljaink

- A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban.
- Módszerek, tanulásszervezési formák:
- Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák.
- A környezeti nevelés szinterei

- Egyéb foglalkozások, kiemelten az egész napos iskolai foglalkozások szabadidő-szegmense, valamint a napközis és tanulószobai foglalkozások
- Projektnapok iskolán kívüli helyszínein
- Környezeti nevelés az egyéb foglalkozásokon, kiemelten a napközis és tanulószobai foglalkozásokat
- Az egyéb foglalkozásokon a nevelési-oktatási tartalomhoz igazodóan a környezettudatos magatartásra nevelés a tantárgyhoz illetve műveltségi területhez kapcsolódó tartalmi struktúra része. Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségnevelés preferált céljait. Jellegéből fakadóan elsősorban a szakkörök esetén teljesebben ki a gyakorlatban is e nevelési tartalom.

Környezeti nevelés osztálykiránduláson, erdei iskolában

- A kirándulások, erdei iskolák időpontját éves munkatervünkben előre meghatározzuk.

2.8 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

- Iskola-nyitogató projekt, az 1. osztályosok beiratkozása alkalmával
- Iskola-váró projekt minden tanévet megelőző augusztus hónapban
- Alsó tagozat 1-4. évfolyamon napközis foglalkozás biztosítása
- 5-8. évfolyamokon napközi, tanulószoba felajánlása
- Iskolai étkezés biztosítása
- Egyéni foglalkozás: a tanuló személyére szabott foglalkoztatási tervvel a délelőtti, délutáni tanórák rendjébe beépítve, kizárólag a Szakértői Bizottság javaslata alapján.
- Csoportos foglalkozások szervezése a tanulmányi munka hiányosságainak pótlására.
- A hasznos szabadidő eltöltésére, a tanulók személyiségét kibontakoztató, tehetséggondozást elősegítő foglalkozások megszervezése.
- gyermekjóléti-családsegítő szolgálatokkal folyamatos kapcsolattartás
- Gyermekvédelmi támogatás igénylésével, folyósításával kapcsolatos tennivalók folyamatos figyelemmel kísérése.
- Átmeneti segélyek kieszközlése.
- Továbbtanulás, pályaválasztás: Cél, hogy valamennyi tanulónk a képességeinek megfelelő középszintű képzési formában folytassa tanulmányait 8. után. Nyílt napokra, felvételire való irányítás, kísérés
- Osztálykirándulások, nyári táboroztatás, kézműves alkotó tábori hét az iskolában
- Pályázatokon való részvétel. A pályázatokon nyert anyagi segítséggel a tanulók tanulási körülményeinek javítását, kirándulásokon való részvételét biztosítjuk.

2.9. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A tanulók folyamatos beszámoltatása, az ismeretek és azok alkalmazásának számonkérése biztosítja a pedagógus, a diák és a szülők számára azt, hogy

- figyelemmel kísérhessék a tanuló egyéni előrehaladását,
- a felmerülő problémákat időben észrevegyék,
- a jól teljesítők megerősítést nyerjenek,
- a lemaradó tanulók segítséget kaphassanak

A beszámoltatás, a számonkérésének értékelésének fajtái:

Diagnosztikus értékelés:

- Alapvető funkciója, hogy a tanárt informálja a tanuló felkészültségéről.
- Alkalmazzuk tanítási év elején vagy egy új témakör felvétele előtt a tanulók előzetes ismereteinek felmérésére.

Formatív értékelés:

- Feladata az, hogy visszajelzést kapjon a tanuló arról, hol tart, mit tud és mit nem tud, vagyis segítse a tanuló önértékelését.

Szummatív értékelés:

- Feladata, hogy összegezze, lezárja a tanulási ciklust, tehát a folyamat végén alkalmazzuk.

Elvei:

- Az értékelés, minősítés mindig előremutató legyen, soha ne megbélyegző.
- Lényeges feladatnak kell tekinteni a tanulói önértékelés rendszerének kialakítását.
- A tantárgyi tudás értékelésébe a viselkedési problémák nem számíthatók be.

Feladatai:

- a tanulócsoportok eredményeinek viszonyítása általános (standard) értékekhez, illetve országos eredményekhez,
- a következtetés, a tanítás-tanulás hatékonyságára,
- a követelmény teljesítésének szintjei alapján a korrekció és további gyakorlás témáinak kijelölése,
- a tanuló egyéni eredményeinek viszonyítása a korábbi teljesítményéhez,
- a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel.

ALSÓ TAGOZAT

Az értékelés 1. évfolyam félévkor és év végén, és második évfolyam félévben szövegesen, 2. évfolyam tanév végétől és a magasabb évfolyamokon osztályzattal történik.

A félévi és év végi értékelésnél használt szöveges minősítések és azok tartalma:

„Kiválóan megfelelt” bejegyzés tartalma:

A tanuló:

- Az elsajátítandó tananyagot érti, tudását írásban és szóban is képes kifejtteni.
- Mondanivalóját – írásban vagy szóban – értelmesen, szépen megfogalmazva adja elő.
- Képes összefüggő, önálló feleletre, abban segítséget nem, vagy csak nagyon keveset igényel.
- A tananyagon kívüli információkat is felhasznál.
- A tanultakat kreatívan alkalmazza, önálló feladatmegoldásra képes.
- Képes kérdéseket megfogalmazni, problémát felvetni.
- Az adott tantárgynál elfogadott százalékos értékelésnél a megfelelő szintet eléri.
- Többletfeladatot vállal.

„Jól megfelelt” bejegyzés tartalma:

A tanuló:

- Az elsajátítandó tananyagot általában érti, tudását írásban és szóban is kevés segítséggel képes kifejtteni.
- Mondanivalóját – írásban vagy szóban – értelmesen, szépen megfogalmazva adja elő.
- Bizonytalanságait, pontatlanságait kis segítséggel képes kijavítani.
- A tanultak egyszerű alkalmazására képes.
- Problémáit képes megfogalmazni, kérdéseket tesz fel.
- Az adott tantárgynál elfogadott százalékos értékelésnél a megfelelő szintet eléri.
- Többletfeladatot ösztönzésre vállal.

„Megfelelt” bejegyzés tartalma:

A tanuló:

- Az alapvető ismereteket, törvényszerűségeket, szabályokat elsajátította, a tantárgy alapkövetelményeit teljesítette.
- A tanultakat csak kérdések segítségével képes reprodukálni.
- A tanultakat csak segítséggel, ill. jelentős segítséggel képes alkalmazni.
- Folyamatos irányítást igényel.
- Mondanivalójának megfogalmazásakor – írásban vagy szóban – törekszik a szép magyar beszéd használatára.
- Többletfeladatot nem, vagy csak erős ösztönzésre vállal.
- Az adott tantárgynál elfogadott százalékos értékelésnél a minimum szintet eléri.

„Felzárkóztatásra szorul” bejegyzés tartalma:

A tanuló:

- Tanári segítséggel sem képes a tanultakat reprodukálni.
- A tanulmányi követelményeknek alapszinten sem tesz eleget.
- Az adott tantárgynál elfogadott százalékos értékelésnél a minimumszintet nem éri el, ezért a következő félévtől kötelező felzárkóztatáson való részvétele javasolt.

Az évközi szöveges értékelés módja és rendszere:

Az évközi értékelés és motiválás a pedagógus joga. A módszerek megválasztásában a pedagógus teljes szakmai önállóságot élvez.

Írásbeli munkák (dolgozatok)

Az írásbeli munkákba nyújtott teljesítményt százalékban kifejezve értékeljük. E számszerű eredmény mellé szabadon fogalmazott, személyre szóló szöveges értékelést adhatunk, amely jelzés a tanulónak és a szülőnek arról, miben erős, és mit kell még gyakorolnia a gyermeknek.

Szóbeli teljesítmény értékelése

A tanuló élőszóban történő teljesítményét (felelet, órai munka) azonnal szóban értékeli a tanító. A szülő írásbeli tájékoztatásán túl minden szülő személyes szóbeli tájékoztatást is kap gyermekéről a fogadóórákon.

1. 2. osztálytól 8. évfolyamig a tanulók teljesítményét, előmenetelét évközben és tanév végén érdemjeggyel minősítjük.
- A szóbeli és írásbeli érdemjegyek száma a heti 1 vagy 2 órás tantárgyakból félévenként minimum 3. A heti 3 vagy annál nagyobb óraszámú tantárgyakból félévente 5-6 érdemjegy alapján osztályozható a tanuló.
  - A tanuló által szerzett érdemjegyről a szülőt, a tárgyat tanító nevelő értesíti az ellenőrző könyvön keresztül.
  - Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyeket beírja.
  - Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:
jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

Részt vett bejegyzést kapnak a tanulók:

1-2. évfolyamon angol nyelv választható:

„részt vett” bejegyzés

5-6. évfolyamon lovaglás választható:

„részt vett” bejegyzés

A szöveges minősítés esetében itt is a „kiválóan-”, „jól megfelelt” és megfelelt minősítések alkalmazhatók.

A második évfolyamon a tanév végétől a hagyományos osztályzások módszert használjuk, minden kötelező tantárgy esetében (etika és Hit-és erkölcsan is), azaz a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítjük.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

Kiemelkedő tantárgyi teljesítmény félév és tanév végi osztályzata: Jeles és a nevelőtestületi dicséretet a bizonyítvány jegyzet rovatába írjuk.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak (témazáró), feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

TELJESÍTMÉNY	ÉRDEMJEJGY
0 – 39%	Elégtelen (1)
40– 59%	Elégséges (2)
60 – 74%	Közepes (3)
75 –89%	Jó (4)
90 – 100%	Jeles (5)

Minimumpróbára ez nem vonatkozik.

Sajátos nevelési igényű tanuló esetében a szakértő véleményben foglaltak alapján kell eljárni a szülővel egyeztetve. Az írásbeli és szóbeli ellenőrzés arányának megállapításánál figyelembe kell venni a tanuló sérülését, társaitól való elmaradását.

- A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti a tájékoztató füzetben keresztül. A tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.
- Az iskola az osztályzatról a tanulót és a tanuló szülőjét félévkor értesítőben, év végén bizonyítvány útján értesíti.

Mentesítés az értékelés alól

A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti:

- az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és helyette szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő
- egyes tantárgy tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól,
- az összes tantárgyból az OH által mentesített tanuló egyéni munkarend szerint folytatja tanulmányait, tudásáról osztályozó vizsgán kell számot adjon.

Egyéni munkarend

- Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető.
- Az OH dönt arról, hogy a tanuló a tankötelezettségének egyéni munkarend keretében tehet eleget.
- Az eljárás során a OH megkeresheti a gyámhatóságot, a gyermekjóléti szolgálatot, az iskolaigazgatót, gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő tanuló esetén a gyermekvédelmi gyámot.
- A külföldi tanulmányok alatt a tanuló magyarországi tanulói jogviszonya szünetel, kivéve, ha tanulmányait egyéni munkarenddel rendelkezőként Magyarországon folytatja.
- A külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanuló esetében a félévi minősítés az igazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról.
- Az egyéni munkarenddel rendelkezőt – az iskolában vagy azon kívül folyó gyakorlati képzés kivételével – az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni.
- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény miatt a szakértői bizottság véleménye alapján, vagy súlyos betegség miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytatók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulónként az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra áll a rendelkezésre.
- A sajátos nevelési igény miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanulók esetében az e bekezdésben meghatározott időkereten belül kell biztosítani az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat. Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható.

2.10.A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

2.10.1 A magatartás értékelésének elvei

Magatartás

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a példás (5), jó(4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket, ill. osztályzatokat használjuk.

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

példás (5) - ha munkájával, jó kezdeményezéseivel tesz valamit a közösségért. Magatartásával, kulturált viselkedésével példát mutat. Durva szavakat még véletlenül sem használ. Felszerelését mindig elhozza az iskolába. A Házirend előírásait betartja.

jó (4) - ha a rá bízott feladatot kifogástalanul látja el, ő maga azonban felkérés nélkül nem vállal feladatokat. Iskolai viselkedése általában kifogástalan, a Házirendben leírt előírásokat betartja, felszerelését mindig elhozza.

változó (3) - ha gyakran hiányos a felszerelése. A Házirendben leírtakat nem mindig veszi tudomásul. Magatartásával zavarja a tantárgyi órákat, ha szaktanári ill. osztályfőnöki figyelmeztetést kapott.

rossz (2) - ha fegyelmezetlenségével rossz példát mutat társainak. Többször kapott osztályfőnöki intőt, ill. igazgatói megrovást. Felszerelését rendszeresen otthon felejt.

2.10.2 A szorgalomjegyek megállapításának elvei

Szorgalom

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél 1-8. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyeket használjuk.

Iskolánkban a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

példás (5) - ha a tanítási órákra való felkészülése képességeihez mérten kifogástalan, tanórákon aktív. Felszerelését mindig elhozza az iskolába.

jó (4) - ha iskolai munkáját teljesíti, vállalt feladatait elvégzi, felszerelését mindig elhozza. Tanítási órán figyel, de nem aktív.

változó (3) - ha iskolai munkájában csak időnként tanúsít törekvést, kötelességét csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti. Gyakran hiányos a felszerelése. Teljesítménye nem egyenletes.

hanyag (2) - ha képességéhez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében. Kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan. Ha valamely tantárgyból bukásra áll. Felszerelését rendszeresen nem hozza el.

A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban (megfelelő létszám esetén) csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet. Amennyiben a tanulók létszáma szükségessé teszi, az informatika tantárgy oktatása esetén is törekszünk erre. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

A két tanítási nyelvű osztályokban minden célnyelvi órát csoportbontásban kell tartani.

2.11 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

2.11.1 Az iskola egészségnevelési elvei

Az iskolai egészségnevelés kiemelt céljai, feladatai:

- Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegítjük a tanulók egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Biztosítjuk, hogy tanulóink korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében.
- Tanulóinknak bemutatjuk, és velük gyakoroltatjuk az egészséges életmód elsajátítását szolgáló tevékenységi formákat.
- Együttműködést alakítunk ki az egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között, annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.

Az egészségnevelés iskolai területei:

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükségük, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területnek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülnie.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- Önmagunk és egészségi állapotunk ismerete.
- Az egészséges testtartás, a mozgás, sport fontossága.
- Az értékek ismerete.
- Az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe.
- A betegségek kialakulása, a gyógyulási folyamat.
- A barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben.
- A személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete.
- A tanulás technikái
- A szenvedélybetegségek elkerülése
- A természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.

Az egészségnevelés helyi megvalósulása

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, ill. minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak feladata.

Iskolánk egészségnevelését elsősorban a következő tevékenységek szolgálják:

Tanórák

a Szaktárgyi órák témafeldolgozása (tantervek alapján).

Ezek a környezetismeret, természetismeret, biológia és egészségtan órák.

b. Kiemelt szerepe van a testnevelés tantárgynak (mindennapi testnevelés), ill. a mindennapi testedzés lehetőségének biztosításának.

Ennek megvalósulása a következő:

- Osztályfőnöki órák
- Testnevelés

Az osztályfőnöki órák tematikájában az alábbi témák kell, hogy szerepeljenek:

- Az egészséges táplálkozás
- Szervedélybetegségek
- Szexuális felvilágosítás, családtervezés alapjai, AIDS prevenció.
- Testi higiénia
- Környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés)
- Személyes biztonság (közlekedés)
- Testedzés, mozgás, helyes testtartás
  - a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét
  - az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram
  - fittség megőrzése szempontjából való fontosságát
  - a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében

A felsoroltak minden évfolyamra vonatkoznak az életkori sajátosságok figyelembe vételével.

2.11.2. Az iskola környezeti nevelési elvei

Kiemelt célok feladatok

Az Európai Közösség megfogalmazta azokat az irányelveket, amelyeket figyelembe kell venni az iskolai nevelésben.

- A környezet az emberiség közös öröksége
- A környezet minőségének megőrzése, fenntartása, javítása közös kötelesség, az általános emberi egészségvédelem és az ökológiai egyensúly védelmének része
- A természet erőforrásait csak előrelátóan és ésszerűen szabad felhasználni
- Minden egyes ember saját viselkedésével, különösen, mint fogyasztó, hozzá tud járulni a környezet védelméhez

Céljainkat úgy határoztuk meg, hogy eleget tegyünk az általános emberi értékeknek, kötelezettségünknek a jövő generációja felé és az uniós elvárásoknak.

A környezeti nevelés általános célkitűzései:

Alapelvek

Képessé kell tenni a diákokat:

- A környezetvédelem szükségességének felismerésére
- Annak a ténynek jobb megértésére, hogy az emberiség jóléte a környezet állapotának és a természet megújuló képességének függvénye
- Egy pozitív jövőkép befogadására, és az ennek megvalósításához szükséges képességek megszerzésére
- Annak a tudásnak az elsajátítására és azoknak a fogalmaknak a megalapozására, amelyeken keresztül megérthető a Föld főbb egyensúlyainak fenntartására (fenntartható fejlődés) alapul szolgáló biofizikai, gazdasági és társadalmi folyamatok
- A környezeti problémák kialakulásában szerepet játszó tényezők összességének felismerésére
- Azoknak az értékeknek a megismerésére, amelyekkel az állampolgárok tudatos és felelős döntéseket hozhatnak.

Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás. Értékkorientációk, beállítódások kialakítása felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmájában.

Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára.

A környezeti nevelés célja iskolánkban

- Tanulóink ismerjék szűkebb és tágabb életközösségüket, alakuljon ki részvételi igényük annak alakításában, fejlesztésében.
- Ismerjék a Föld nagy környezetvédelmi problémáit, és azonosuljanak a megelőzés gondolatával. Ismerjék fel a természeti erőforrásokkal való ésszerű gazdálkodás fontosságát.
- Szerezzenek személyes tapasztalatokat a valóságos természeti és humán környezetről.
- Váljon igényükké az esztétikus és higiénikus személyes és közösségi környezet kialakítása.
- Legyenek érzékenyek és befogadók a harmonikus és kulturált környezet szépségére, a természet élvezetére, mert ez lehet alapja egy megelőző, óvó szemlélet kialakulásának.

A környezeti nevelés helyi megvalósulása

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, ill. minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak feladata.

Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna.

A környezeti nevelés feladatai

A feladatokat két területre csoportosítjuk:

A szűkebb és tágabb életkörnyezet megismerése

- Természeti és épített értékek, hagyományok, jellegzetességek
- Lakóhelyünk megismerése
- Az ország és tájegységeinek megismerése

A környezetet védő gondolkodásmód és életforma kialakítása

- Természetvédelem
- Környezetvédelem
- Környezeti kultúra és igényesség

A megvalósítás módszerei, napi gyakorlata

- Tantárgyi tartalmak megválasztása
- Tanórán kívüli foglalkozások megtervezése
- Tantárgyi tartalmak megválasztása

A tantárgyi tartalmak megválasztásán azt értjük, hogy a tananyag tervezésekor a kínálkozó környezeti neveléshez kapcsolódó lehetőségeket észrevesszük és beépítjük a tanmenetbe, a tanórák rendjébe.

Nem hagyományos tanórai foglalkozások

- témanap: évente két témanapot tartunk ősszel és tavasszal. Egy témát választunk, melyet projekt módszerrel dolgozunk fel a korosztályoknak megfelelően.

A bevezető (1-2. évf.) szakaszban a tanító által kialakított környezet az általa nyújtott viselkedési norma, értékrend válik a diákok számára követendő példává.

A tiszta környezet, a növények gondozása az osztályterem otthonossá tétele mind a gyerekek tudatos környezeti nevelését segíti.

A környezetismeret tantárgy a valóságos környezet (élő és az épített) megfigyelésével, a természeti jelenségek megismertetésével felkelti a gyermeki kíváncsiságot, ráébreszt az emberi felelősségre. Ebben a szakaszban elsődleges a megfigyelés, a tapasztalatszerzés.

A kezdő (3-4. évf.) szakaszban a gyerekek már a közvetlen tapasztalással nem megszerezhető ismeretek forrásaival ismerkednek. Ezen túl elsajátítják az ember természetben való helyes viselkedésének alapjait. A környezet és az ember egymásra utaltsága, mint felismerés, a helyes szemlélet, viselkedés, a fokozott felelősségérzet kialakulásához vezet. A mindennapi életben tett megfigyelések, a fokozatosan kialakuló véleményalkotás felkelti az igényt bennük arra, hogy saját napirendjüket, táplálkozásbeli szokásaikat megváltoztassák. Ekkor már tudatosabb és önállóbb környezetvédő tevékenységre képesek.

A rajz tantárgy a természet megfigyelését és ábrázolását, az ember és a környezet kapcsolatának bemutatását teszi lehetővé.

A technika és életvitel tárgy az anyagok megismerését, alakítását, a környezet átalakításának módjait, mindennapi életünk legfontosabb színtereit és szabályait ismerteti meg a diákokkal.

Magyar nyelv- és irodalomórákon irodalmi alkotásokon keresztül érzékelik a természet szépségeit, az ember és a természet kapcsolatát.

Az alapozó (5-6. évf.) és a fejlesztő (7-8. évf.) szakasz célkitűzései az előzőekre épülnek.

A természetismeret és a biológia tantárgyakban az előzőeken túl megismerik az élőlények szerkezeti – működési jellemzőit, a globális környezeti problémákat, ill. a probléma megelőzés alapvető lehetőségeit.

A földrajz tantárgy kereti között a tanulók számos tapasztalatot, élményt szerezhetnek közvetlen élő és élettelen környezetükről. Ismerjék meg és őrizzék a természeti táj szépségeit.

A kémia és fizika órákon a különböző anyagok megismerése, a környezeti elemek egyszerű vizsgálata, a környezetbiztonsági ismeretek elsajátítása, a környezettudatos magatartás kialakulását segíti.

A tanórán folyó munka célja az, hogy a megszerzett ismereteket a tanulók össze tudják kapcsolni a valós élet problémáival, majd eljussanak addig, hogy maguk is meglássák ezeket, és önállóan is keressék a problémamegoldás lehetőségeit.

Tanórán kívüli foglalkozások megtervezése

- Szakkörök
- Vetélkedők
- Múzeumok, kiállítások látogatása
- Nyári táborok
- Erdei iskolák

programjai biztosítják a tanulók tapasztalatszerzését, környezetük megértését. Költségigényes programok szervezése csak a szülők írásbeli egyetértésével lehetséges.

A feladatok kibontása

- A szűkebb és tágabb életkörnyezet megismerése
- Lakóhelyünk megismerése

Tervezett rend szerint ismertetjük meg tanulóinkkal a falu nevezetességeit, történetét, természeti értékeit.

Az ország és tájegységeinek megismerése

Az osztálykirándulásokat különböző helyszínekre tervezve a 8 év alatt tanulóink megismerkedhetnek hazánk nagy tájegységeivel.

A táborokat és az erdei iskolákat is változatos helyszínekre szervezzük.

A környezetet védő gondolkodásmód és életforma kialakítása

Természetvédelem

- Az ökológiai szemlélet alakítása során felfedeztetjük az életközösségek sokféleségét és összefüggéseit, az élőlények pótolhatatlanságát függetlenül attól, hogy hasznosak vagy károsak-e. Ezeket kirándulások, túrák és a tantermi iskolai környezet alakítása során a gyakorlatban élményszerzéssel sajátítja el a tanuló.

- A testnevelési órákon és sportfoglalkozásokon a sportszerű magatartás kialakítása a feladat. A sportember tiszteletben tartja a másik embert ugyanúgy, mint a környező természetet. A sport különleges lehetőséget biztosít a környezeti és egészségnevelésre egyaránt. Törekszünk arra, hogy nevelőink aktív résztvevői legyenek a különböző sportfoglalkozásoknak.

Környezetvédelem

-A takarékosagra, az anyagok és az energia mértékletes és ésszerű felhasználására neveljük tanulóinkat. Ezt segíti a kidolgozott környezetvédelmi programunk. Ebben diákjaink tevékenyen részt vesznek és ez az iskola gazdaságos működtetéséhez, a víz és energiatakarékossághoz, a szelektív hulladékgyűjtéshez és az újrahasznosításhoz kapcsolódik. Iskolánk ÖKO iskola, mely címet szeretnénk folyamatosan elnyerni.

Környezeti kultúra és igényesség

A környezeti nevelés hatékonysága érdekében tanulóinkat bevonjuk osztályuk, iskolájuk értékeinek megőrzésébe, fejlesztésébe, a károk megelőzésébe.

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
1. Környezettudatos magatartás elősegítése	A természeti környezet időbeli, térbeli, működésbeli változásainak érzékelése, helyi, térségi, globális szinten.	Zaj- és levegőszennyezés mérése az iskola településén.	<i>A káros környezeti hatások tudatosítása.</i>
	A természetes környezetbarát anyagok felhasználása. Az újrahasznosítás fogalmának,	Papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes hulladékgyűjtők az iskola településén.	<i>Környezetbarát anyagok megismerése.</i>

2. A környezetért felelős egészségorientált életvitel elősegítése	<p>Felelős állampolgári szerepekre való felkészítés.</p> <p>Környezetszennyezés elhárítása, környezeti problémák felismerése.</p>	Az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése.	<i>A közvetlen környezet problémáinak felismerése.</i>
Cél	Feladat	Tevékenység	<i>Kritérium</i>
	<p>Felelős állampolgári magatartás kialakítása.</p> <p>Tudatos egészségmegőrzési viselkedés.</p> <p>A szűrővizsgálatok fontosságának</p>	A komplex intézményi mozgásprogramban szereplő feladatok megvalósítása.	<i>Az egészségmegőrzés alapjainak a kialakítása.</i>

4. Környezettudatos értékrend, „ökológiai morál” kialakítása	<p>Gondolatok befogadására és kifejezésére való nyitottság és képesség fejlesztése.</p> <p>A környezet esztétikai felismerése iránti igény kialakítása.</p> <p>Az együttes cselekvésekhez szükséges sajátos kommunikáció fejlesztése.</p> <p>Családi szerepek.</p>	<p>Helyzetgyakorlatok, tanórai és tanórán kívüli tevékenységek.</p> <p>Az iskola esztétikai képének közös kialakítása.</p> <p>Erdei iskola, osztálykirándulás, projektnapok, iskola szintű programok közös megvalósítása.</p>	<p><i>Szerepjátékok által a különböző élethelyzetek megismerése.</i></p>
--	--	---	--

Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezetnevelési lehetőségek

Iskolánk arculatának fontos eleme a településünk lakói felé való nyitottság, törekvés arra, hogy a lakosság egy szélesebb rétege számára szabadidős és kulturális tevékenységek színtere lehessen. Ez a nyitottság viszont – egyesek ellenőrizhetetlen romboló magatartása miatt – sok előnye és lehetősége mellett jelentős elmaradást eredményezett néhány olyan fejlesztési területen, mint például az iskola külső környezetének parkosítása, a kényelmes, kulturált pihenést szolgáló eszközökkel való felszerelése. Ezen a területen rengeteg tennivalónk van.

Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a környezetbarát termékek használata a papírhasználattól az írószereken át a takarításig, tanórákon, tanórákon kívül és az irodákban egyaránt.

Esztétikus berendezéssel, a higiéniai helyiségek megfelelő kialakításával is igyekszünk kialakítani tanulóinkban a kulturált környezethez való igényt és odafigyelést, a közös helyiségek kulturált használatát.

2.12. Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 67/A. § (1) bekezdése alapján hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmazottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Feladatunk segíteni minden hátrányos, halmazottan hátrányos helyzetű tanulót a képességeinek kibontakoztatásában.

A hátrányos helyzetű tanulók helyzetének jellemzői:

A családi mikrokörnyezet:

- a család gazdasági helyzetéből adódó lakásviszonyok
- a túlságosan alacsony egy főre jutó jövedelem
- a kulturális helyzet (a szülők alacsony iskolázottsága, a kultúra, művelődés megbecsülésének hiánya)
- családi hagyományok (vallási, erkölcsi, szociális, nevelési hagyományok)

- a család élete, a családtagok magatartása (kevés közös élmény a szülőkkel, helytelen nevelési módszerek, a gyermek nem megfelelő helyzete a családban, a szülők kifogásolható
- erkölcsi magatartása, az iskola munkájának lebecsülése, közömbösség vele szemben, rendezetlen életmód)

Családi házon kívüli környezet:

- az utca, lakóközvet negatív hatásai
- helytelen viszony, kapcsolat kifogásolható magatartású, erkölcsű gyerekcsoportokkal, felnőttekkel

Iskolai környezetben:

- az oktatási intézmény hiányos tárgyi, személyi ellátottsága
- távolról való bejárás az iskolába
- a tanítás hatékonyságának alacsony színvonala
- helytelen nevelői magatartás
- rossz tanár-diák viszony
- a tanulók értékelésének, minősítésének merev módszerei
- a tanulók nem megfelelő helyzete a különböző közösségekben

Intézményünk feladatai:

- a hátrányos helyzetű tanulók felmérése, regisztrálása
- a hátrány meghatározása
- a tevékenységi formák megtervezése a következő tanévre
- a szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek ütemtervének elkészítése
- tevékenységi formák megvalósítása ütemterv szerint
- eredmények számbavétele
  - fejlesztési tevékenységek megtervezése a következő tanévre

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- felzárkóztató és tehetséggyógyító programok szervezése
- önismereti csoportok létrehozása, működtetése
- drog- és bűnmegelőzési programok
- mentálhigiénés programok
- pályaorientációs tevékenységek
- táborozások, kirándulások
- bemutató

- felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken,
- fogadóórákon, családlátogatásokon
- motiválás arra, hogy a gyermek nevelőotthoni, tanulószobai vagy napközis ellátásban részesüljön
- kapcsolatfelvétel a szolgáltató intézményekkel, áthelyező-bizottsággal
- a tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása
- táborozási hozzájárulások
- pályázatokon való részvétel

A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések intézkedési terve

Célja: biztosítani az intézményen belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljeskörű érvényesülését, az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségét az intézmény minden tevékenysége során.

Akciótervünk a helyzetelemzésben feltárt problémákra, hiányosságokra (esélyegyenlőségi kockázatokra) fogalmazza meg a feladatokat.

A lényeges területeken azonnali beavatkozásokra nincs szükség, mert :

-A hatályos törvényeknek megfelelő az oktatás-nevelés.

-Nincs szegregált osztály, csoport intézményünkben.

-Az intézmény szolgáltatásaihoz a HH, HHH gyermekek hozzájutása biztosított.

-Az SNI tanulók száma nem mutat jelentős eltérést az országos átlaghoz képest.

Sajátos nevelési igényű tanulók fogyatékoságának típusához és fokához igazodó fejlesztő program

AZ EGYÉB PSZICHÉS FEJLŐDÉSI ZAVARRAL KÜZDŐ TANULÓK ISKOLAI NEVELÉSE-OKTATÁSA

Ebbe a osztályba tartoznak

- a súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő tanulók, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanuló iskolai alulteljesítés esetén folyamatos gyógypedagógiai megsegítést igényel, ami komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások formájában, a többségi pedagógus bevonásával, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében végezhető.

Az iskolai oktatás, a pedagógiai, gyógypedagógiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció és rehabilitáció a tanulási- vagy figyelem- és magatartásszabályozási zavar jellegétől, súlyosságától, a társuló zavarok meglététől, a háttérben lévő sajátos képességmintázat fejlődési lehetőségeitől, mértékétől, dinamikájától függ.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanuló oktatása integráltan, a kiemelt figyelmet igénylő (különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű) tanulók személyi és tárgyi feltételeivel is rendelkező többségi általános iskolában vagy intenzív terápiás és oktatási céllal szervezett időszakos különnevelés keretében (pl. beszédfogycatékossággal társulva logopédiai osztályban, tagozaton vagy gyógypedagógiai intézményben) történhet.

A fejlesztés hatékonyságához szükséges, hogy egyéni fejlesztési terv alapján egyrészt komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, másrészt a tanórákon az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történjen.

A tanulás-tanítás folyamatában kiemelt figyelmet követel, valamint a tanulászervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a tanulási zavarral küzdő, ugyanakkor bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, ami a pályaorientáció folyamatára is hatással van.

A tanulók fejlesztésében törekedni kell

- a tudatos, tervszerű, egyénre szabott fejlesztési terv kialakítására;
- a komplex megközelítésre és módszerválasztásra;
- a fejlődési dinamika nyomon követésére.

A tanulás-tanítás folyamatában kiemelt jelentőségű

- a tananyag adaptálása;
- tanulásmódszertani elemek beemelése;
- változatos tanulászervezési módok, differenciált oktatászervezés, projektmunka biztosítása;
- a tanuló szükségleteihez illesztett tanulási stratégiák megválasztása, a személyre szabott, tanulóközpontú tanulás;
- az értékelési eljárások megválasztása, a fejlesztő értékelés szükségessége;
- a társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének kiemelt támogatása az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó mindegyik tanulónál, ami lényeges elvi kiindulópontja a gyakorlati munkának;
- az egyéni tanulási utak megismerésének szükségessége, az adekvát pedagógiai támogatás tervezése céljából;
- a kronológiai életkorból adódó sajátosságok kiemelt figyelembevétele;
- az olvasást, írást, számolást megalapozó bázisfunkciók, különösen a nyelvi képességek fejlesztése;
- a környezet illesztése a gyermek szükségleteihez;
- érthető és követhető idői és téri struktúra kialakítása;
- átlátható és érthető szabályok kialakítása.

További fontos tényező a tanulók támogatásában a szülők bevonódásának elősegítése, a partnerségi viszony kialakítása és a pedagógusok (tanórán a pedagógiai asszisztens), a (külső, belső) segítő szakemberek munkájának összehangolása, együttműködése.

Kiemelt feladatok a nevelés-oktatás során

Az iskolai nevelés-oktatás során kiemelt feladat a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása, vagyis a tananyag-feldolgozásnál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését, az esetleges adaptálás lehetőségeit, tekintetbe véve azon tananyagrészeket, amelyek egyéni vagy kiscsoportos korrepetálással, fokozatos felzárkóztatással, kompetenciafejlesztéssel és az így irányított otthoni gyakorlással az osztályfoknak megfelelő ismeretszerzés és -alkalmazás a tanulónál eredményesnek bizonyul.

A pozitív énkép és önértékelés kialakítása érdekében a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek és már a tanulási folyamat elején ismertek legyenek! Ehhez az elváráshoz kell igazodniuk azoknak az alkalmazott mérési és felmérési stratégiáknak, amelyek a várt és a mért mutatók összhangja esetén a sikeres pedagógiai munka eszközei.

Az iskola feladata:

- az optimális és támogató tanulási környezet kialakítása az előzetesen felmért szükségletek alapján;
- előzetes tudás felmérése;
- érdeklődés, motivációs bázis felmérése;
- énhatékonyság erősítése az osztálytermi és egyéni munkán keresztül is;
- módszertani sokrétűség megvalósítása;
- differenciálás megvalósítása:
  - a feladatok megoldásához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
  - a feladatok tartalmát, a nevelési-oktatási célt szem előtt tartva, a tanuló egyéni szükségleteihez, képességstruktúrájához és teherbírásához szükséges igazítani;
  - az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve;
  - ehhez szükséges a személyre szabott értékelés, fejlesztő értékelés;
- a különbözőségeket az iskola az emberi viselkedés komplex környezeti hatások szerint alakuló sokféleségére utaló jellegzetességnek, az agyi érés, fejlődés változatos megnyilvánulásának (neurodiverzitás) tekintse;
- a gyógypedagógus, valamint az adott iskolában különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, szakmailag egymást támogató tevékenysége.

További feladat a tanulás iránti motiváció, kitartás és a kudarctűrő képesség növelése, a kortársakra és a felnőttközösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása, a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

A pedagógusoknak olyan tanulási tapasztalatokra, tanítási módszerekre és támogató stratégiákra szükséges támaszkodniuk, amelyek figyelembe veszik

- a tanulók azonosított tanulási szükségleteit,

- érdeklődését,
- tehetségét,
- célkitűzéseit,
- kulturális háttérét.

Az életkori sajátosságoknak megfelelően, valamint a jellemző figyelemkoncentráció eltéréseit is figyelembe vevő tanórai foglalkozásokkal, a tanórán belül 15-20 perces tevékenységek váltakozásával segíthető a tanulás konszolidációja, biztosítható a megfelelő terhelés, valamint a figyelem fenntartása.

Olvasási zavar

Az olvasási zavar (diszlexia) esetében kiemelt feladat az osztályfoknak megfelelő értő olvasás készségének kialakításával az olvasóvá válás elősegítése.

Fő célkitűzések:

- a) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a magyar nyelv ortográfiai sajátosságait figyelembe vevő analizáló-szintetizáló módszerrel;
- b) stabil betűismeret, betű-hang megfeleltetés kialakítása;
- c) biztos szóolvasás kialakítása mind valódi, mind álszavak esetében;
- d) olvasás fluenciájának/gördülékenységének elősegítése;
- e) az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt;
- f) szövegértési stratégiák kialakítása;
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során;
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel;
- i) a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, a tanulás támogatása pl. képekkel, gondolatterképpel, nyomtatott óravázlatokkal, bemutatók rendelkezésre bocsátásával, a szövegek auditív felkínálásával (pl. hangfájlok szerkesztése, hangoskönyvek, optikai karakterfelismerés stb.), gépirással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával;
- j) speciális olvasástanítási program alkalmazása;
- k) a diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiai programjainak felhasználása;
- l) az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése,
- b) verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése,
- c) modalitásspecifikus integráció fejlesztése,
- d) különböző észlelési funkciók fejlesztése.

Íráskép zavara

Az íráskép (írásbeli kifejezés) zavara (diszgráfia) esetében kiemelt feladat az osztályfoknak megfelelő íráskészség kialakítása, annak elősegítése, hogy a tanuló képes legyen használni az írott nyelvet (akár folyóírás, akár nyomtatott írás, akár gépírás verziókban) a kommunikáció, ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

Fő célkitűzések:

- a) az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló íráskivitelezés);
- b) a különböző írásformák tanulói képességekhez, szükségletekhez és preferenciákhoz illesztése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) eszköz (ceruza, ceruzafogó) helyes használata;
- b) megfelelő testtartás kialakítása az írás során;
- c) a mozgáskoordináció fejlesztése;
- d) a testséma biztonságának kialakítása, a szenzomotoros integráció fejlesztése;
- e) a vizuomotoros koordináció/szem-kézmozgás összerendezettségének fejlesztése;
- f) célirányos mozgások fejlesztése, különös tekintettel a manipulációs mozgásokra, praxiára/célirányos mozgások kivitelezésére;
- g) a ritmus, a nyomás és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése;
- h) a végrehajtó működés fejlesztése, különös tekintettel a motoros output optimalizálására.

Helyesírás zavara

A helyesírás zavara (diszortográfia) esetében kiemelt feladat az írott nyelv ortográfiájának/helyesírásának tudatosítása, lehetőség szerint a fluens/gördülékeny íráskészség elérése, az önellenőrzés különböző módjainak (pl. infokommunikációs technológia, helyesírás-ellenőrző és -javító szoftver) készségi szintű elsajátíttatása.

Fő célkitűzések:

- a) a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása;
- b) a fő helyesírási szabályok begyakoroltatása (a kivételek megtanulásának mellőzésével), analógiás stratégiahasználat kialakítása;
- c) önmonitorozás, önellenőrzés rögzítése;
- d) a diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás programjainak felhasználása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése;
- b) beszédpercepció fejlesztése;
- c) verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése;
- d) modalitásspecifikus integráció fejlesztése;
- e) hang-betű megfeleltetés fejlesztése.

Számolási zavar

A számolási zavar (diszkalkulia) esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló az osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein.

Fő célkitűzések:

- a) a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése;
- b) matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása;
- c) a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása;
- d) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés;
- e) segítő, kompenzáló eszközök használatának lehetővé tétele;
- f) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása;
- g) a matematikai gondolkodás és érvelés (kérdésfeltevések, szóbeli kifejezés, érvelés, divergens, ill. konvergens gondolkodás, problémamegoldó gondolkodás, problémamodellezés, algoritmikus gondolkodás) fejlesztése;
- h) a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése;
- b) szám- és mennyiségfogalom kialakítása, magasabb szintű matematikai fogalmak kialakítása, alkalmazása, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldásának segítése, fejlesztése;
- c) a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése;
- d) a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése;
- e) az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar

A figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar (ADHD) esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló a figyelmi, aktivitási és impulzivitási nehézségei ellenére elsajátítsa az osztályfokának megfelelő ismereteket és kompetenciákat minden tantárgy esetében. Cél, hogy az ismeretszerzés és -alkalmazás, a tudásgyarapítás és képességfejlődés osztálytermi és hétköznapi színtereken is megvalósuljon.

Fő célkitűzések:

- a) a figyelem- és viselkedésszabályozás egyensúlyának megteremtése személyre szabott támogatással;
- b) teammunka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés;
- c) a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése;

- d) a túlzott viselkedéses aktivitás veszélytelen és nem zavaró levezetésének megteremtése;
- e) fokozott egyéni bánásmód;
- f) az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése;
- g) önbecsülés és pozitív énkép kialakítása;
- h) szociális készségek fejlesztése, beilleszkedés elősegítése;
- i) feladat kivitelezés idői és téri struktúrájának megtervezése és kivitelezése;
- j) dicséret, jutalom, motiválás, sikerélmény biztosítása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) ADHD esetén a képességfejlesztés kiemelt területe az önszabályozás fejlesztése;
- b) a társas szabályok, a mindennapi együttéléshez szükséges normák kialakítása és betartatása;
- c) a mindennapi együttéléshez szükséges szociális/társas készségek kialakítása, fejlesztése;
- d) a figyelmi működés és a kontrollált viselkedés kialakításának támogatása;
- e) speciális figyelemtréning, különösen a tartós figyelemre vonatkozóan;
- f) koncentráció fejlesztése;
- g) utasításkövetés gyakorlása, fejlesztése;
- h) a türelem, késleltetés és gátlás képességének fejlesztése;
- i) mozgáskoordináció, biztonságos mozgáskivitelezés fejlesztése, adekvát mozgásos aktivitás biztosítása.

Magatartásszabályozási zavar

A magatartásszabályozási zavar esetében kiemelt feladat a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

Fő célkitűzések:

- a) az önszabályozás fejlődésének támogatása pedagógiai eszközökkel;
- b) kihívást jelentő viselkedések/viselkedésproblémák csökkentése;
- c) adaptív viselkedés, szabálykövetés, szabálytartás kialakulásának támogatása;
- d) társas készségek, kapcsolatok fejlesztése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) düh- és agressziókezelés fejlesztése,
- b) érzelmfelismerés és érzelemkifejezés fejlesztése,
- c) kommunikáció fejlesztése,
- d) konfliktuskezelési képesség, problémamegoldás fejlesztése,
- e) megküzdési képesség fejlesztése,
- f) figyelmi működés fejlesztése.

Eszközei lehetnek:

- kognitív viselkedésterápiás eljárások egyes elemeinek alkalmazása pedagógiai helyzetben;
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása (napirend);
- tevékenységek végzésének, iskolai feladatok teljesítésének lépésekre bontása (folyamatábra/forgatókönyvek);
- sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása;
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel.

A Nat alkalmazása az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során

A helyi tantervben az egyes tanulási területekhez kapcsolódó tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, megvalósításukat a gyermekkel foglalkozó pedagógus és gyógypedagógus közösen támogatja az egyéni fejlesztési tervben rögzítettek alapján, és ennek megvalósulását rendszeresen felülvizsgálják.

Mindennek megvalósulása az osztálytermi környezetben folyó munka és az egyéni vagy kiscsoportos habilitatív/rehabilitatív tevékenység, valamint az esetmegbeszélés, teamtanítás, közös tervezés, közös értékelés, tananyag-adaptáció együttes alkalmazásával lehetséges.

A Nat kiemelt célkitűzése :

- az aktív tanulás, az egyénre szabott tanulási utak, a tanulói sokféleség figyelembevétele.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján SNI tanulóknál mindezen célok megvalósulását támogatja a rugalmas tanulásszervezés, a heterogén tanulócsoportok, a tanulók közötti kooperációra építő módszerek, a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet létrehozása, a differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek a feladatra vonatkozó instrukciók adásában és az értékelésben, valamint szükség szerint adaptált tananyag használata.

A helyes módszertan megválasztásában fontos a tanulókat nevelő, oktató pedagógusok, a szülők és a szakszolgálatok közötti széles körű szakmai együttműködés, a tapasztalatok cseréje, a jó gyakorlatok megosztása (kölsönös együttműködés, partneri, bizalmi kapcsolat kialakítása).

Az együttgondolkodást, a közös szemléleti alapokat a pedagógiai szakszolgálatok és a nevelést-oktatást végző intézmények között **valódi tudásmegosztáson alapuló, átjárható információáramlás támogatja.**

A helyi tanterv kiemelten kezelje az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését! E feladatok minden tanulási területen meg kell hogy jelenjenek.

Kulcskompetenciák fejlesztése az irányelv alapján

Alapkompetenciák

- *A tanulás kompetenciái*

- *A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)*
- *A digitális kompetenciák*
- *A matematikai, gondolkodási kompetenciák*
- *A személyes és társas kapcsolati kompetenciák*
- *A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái*
- *Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák*

Az iskolai fejlesztés szakaszai (alapozó [első félév, óvoda–iskola átmenet], alsó tagozat, felső tagozat, középiskola)

Az alapkészségek biztos kialakítása, a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges alapkompentenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozása, valamint a tanulási motiváció felkeltése és fenntartása az egyéb pszichés fejlődést mutató tanulók esetében is kiemelt jelentőségű.

A különbségek feltárása, az érési késést, fejlődésben való elmaradást mutató gyermekek képességeinek fejlesztése az alapkészségek kialakítása szempontjából is az alapozó nevelési szakasz kiemelt feladata.

Az első tanév első féléve minden köznevelési intézményben olyan előkészítő szakasz, amely tananyagában, módszereiben és értékelési formáiban eltér a későbbiektől. Ez az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába eső tanulóknak kedvező, a Nat-ban javasoltak alkalmazása megfelelő.

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a Nat-ban rögzítettektől. A helyi tantervben indokolt lehet esetükben az 1. évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának időszaka a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

Értékelés (tanulási célok, tanulási eredmény)

Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek, már a tanulási folyamat elején ismertek legyenek. Ehhez kell igazodniuk azoknak az alkalmazott mérési és felmérési stratégiáknak, amelyek az elvárás és a mért mutatók összhangja esetén a sikeres pedagógiai munka eszközei. Ennek értelmében a differenciált pedagógiai tervezés alapját a tanulási folyamat kezdetén ismert, a fenntartó által felkínált és/vagy az iskola pedagógiai programjában rögzített, diagnosztikus céllal történő értékelés adja. A tanulási folyamat követését szolgáló felméréseket, ellenőrző méréseket minden esetben a tanulást támogató, fejlesztő-segítő értékelésnek és visszajelzésnek kell követnie. Ezeknek az eszközöknek a kiegészítése a tanulói önértékeléssel, a társértékeléssel és a csoportos értékelési formákkal lehetővé teszi, hogy az értékelés a tanuló számára örömteli, élvezetes eseménnyé váljon, fejlesztve ezzel a reflektivitást és az érzelmi, szociális intelligenciát, valamint a pozitív énkép és önbecsülés fejlődését.

A szummatív értékelés helyett fejlesztő és diagnosztizáló mérés és fejlesztő szöveges értékelés bevezetése indokolt.

Habilitáció/rehabilitáció

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro-, ill. makrotervezés) tájékoztatást kell kapniuk az osztálymunkában részt vevő pedagógusoknak, szaktanároknak, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére.

A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációnak is kiemelt feladata a tanórai és tanórán kívüli tehetséggondozás mellett.

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban az egyéb pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

Ennek érdekében a diagnózisalkotás fontos része a gyermekpszichiátriai vizsgálat (ADHD és magatartásszabályozási zavar esetén), szükség esetén kiegészítésként gyermekneurológiai, fül-orr-gégészeti, valamint gyermekszemészeti vizsgálat, továbbá az ezekhez kapcsolódó beavatkozások és rendszeres kontroll.

A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

Jutalmazások:

Kiemelkedő tevékenységért (tanulmányi, sport, versenyeredmények stb.) iskolánk tanulói, közösségei és csoportjai jutalmazásokban részesülhetnek.

A kiemelkedő munka általában tanévenként kerül jutalmazásra.

Egyéni jutalmazások:

A jutalmazások formái:

- **szaktanári dicséret:** odaítélését a szaktanár határozza meg. Adható az adott tantárgyban elért versenyeredményekért, kutató-, vagy sorozatos gyűjtőmunkáért és folyamatos kiemelkedő tanulmányi munkáért, szakköri, szertárosi, stb. munkáért;
- **osztályfőnöki dicséret:** odaítéléséről az osztályfőnök dönt, adható több dicséret alapján, vagy egyszeri közösségi munkáért;
- **igazgatóhelyettesi dicséret:** tanulmányi, kulturális, sport, területi, megyei, országos versenyen elért 1.-5. helyezetteknek, valamint minden más esetben, amikor a tanuló kiemelkedő teljesítményt nyújt.

- **igazgatói dicséret:** tanulmányi, kulturális, sport, területi, megyei, országos versenyen elért 1.-5. helyezetteknek, valamint minden más esetben, amikor a tanuló kiemelkedő teljesítmény nyújt.
- **tantestületi dicséret:** a tantestület szavazata alapján tanév végén adható.

A jutalmak formái:

- könyvjutalom,
- tárgyjutalom,
- oklevél
- Bocskai díj (négy éven át kiemelkedő teljesítményt nyújtó alsós tanulónak, nyolc éven át kiemelkedő teljesítményt nyújtó felsős tanulónak)

Az osztályfőnök javaslata alapján a tantestület dönt a fenti jutalmak odaítéléséről az alábbi érdemekért:

- kiemelkedő tanulmányi eredmény
- példamutató szorgalom
- versenyeken, pályázatokon való eredményes részvétel
- az iskola érdekében végzett tevékenység
- kiemelkedő sporttevékenység

A tanuló fegyelmi felelőssége:

Ha a tanuló a tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy a házirendet megszegi, fegyelmező intézkedésben vagy fegyelmi büntetésben részesíthető.

Elvei:

- A fegyelmező intézkedés nem lehet megalázó.
- Figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat, és törekedni kell arra, hogy a fokozatosság elve érvényesüljön.
- Szaktárgyi jegyet nem lehet fegyelmező eszközként használni.

A fegyelemsértés mértékétől függő intézkedések az alábbiak:

Fegyelmező intézkedés:

- szóbeli figyelmeztetés,
- írásbeli figyelmeztetés:
  - Szaktanári figyelmeztetés,
  - napközis nevelői figyelmeztetés
  - Osztályfőnöki figyelmeztetés (3 alkalommal) – odaítéléséről az osztályfőnök dönt a fegyelmi vétségek (5 magatartási vétség, 5 ellenőrző könyv hiány, 10 felszerelésihiány) alapján, de adható egyszeri vétségért, figyelembe véve annak nagyságát. Javaslatot tehet rá az osztályban tanító szaktanár is.
  - igazgatóhelyettesi figyelmeztetés
  - Igazgatói figyelmeztetés.
  - Tantestületi figyelmeztetés

- írásbeli intés:
  - Osztályfőnöki intő 1 alkalommal adható egyszeri vétségért, figyelembe véve annak nagyságát és várható hatását, vagy ha a tanuló sorozatos kisebb fegyelemsértésekkel elérte a fokozatot.
  - Igazgatói intő.
  - Tantestületi intő
- Írásbeli megrovás
  - Osztályfőnöki megrovás
  - Igazgatói megrovás
  - Tantestületi megrovás

Fegyelmi büntetés:

- megrovás,
- szigorú megrovás,
- áthelyezés az évfolyam másik osztályába,
- áthelyezés másik, azonos típusú iskolába.
- kizárás az iskolából - tanköteles tanuló esetén rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható- ebben az esetben a szülő köteles új iskolát keresni- ha a fegyelmi eljárást indító iskola a fegyelmi határozat jogerőre emelkedésétől számított nyolc napon belül nem kap értesítést arról ,hogy a szülő által keresett iskola a tanulót átvette, három napon belül jeleznie kell ezt a járási hivatal felé. A járási hivatal három napon belül új iskolát (államit) keres a tanulónak.

Fegyelmi eljárás tíz éves kor alatti tanulóval szemben nem indítható. A fegyelmező intézkedést általában a szaktanár vagy az osztályfőnök, fegyelmi büntetést a tantestület hoz a fegyelmi eljárás során.

A fegyelmi eljárás során a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 53.§-61.§ foglaltak szerint kell eljárni.

Fegyelmi vétségek:

- dohányzás
- kábítószer fogyasztás, terjesztés
- fegyver, petárda behozatala az iskolába
- a tanuló társát megveri, megalázza
- a tanuló osztályzatát meghamisítja
- a tanuló eltulajdonítja más értéktárgyait
- a tanuló az iskola pedagógusaival, dolgozóival szemben tiszteletlenül viselkedik
- a tanuló alkoholt fogyaszt, állatot kínoz

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Írásbeli feladatok és szóbeli feleletek értékelés:

Pedagógiai munkánk szerves része, nélkülözhetetlen eleme az ellenőrzés és értékelés. Kiinduló pontnak tekintjük a követelmények egyértelmű és világos megfogalmazását.

A beszámoltatás formái a következők:

- Szóbeli felelet
- Írásbeli felelet
- Témazáró dolgozat

Írásbeli felelet

A mindennapi számonkérés egyik formája, melyben a pedagógus egy-egy anyagrész, vagy részismeret elsajátításának mértékét ellenőrizheti írásban. Biztosítja a rendszeres ellenőrzést. A pedagógus meglátása szerint bármikor alkalmazható, nem kell előre bejelenteni, súlya a szóbeli felelettel azonos. Értékelése érdemjeggyel történik.

Témazáró dolgozat

Egy-egy terjedelmesebb, összefüggő ismeretanyag ellenőrzésének eszköze. A pedagógustól komolyabb előkészítést, a diákoktól elmélyültebb felkészülést kíván. Minden téma lezárása után kötelező megírni, amit a nevelő egy évig megőriz. Formája: kérdések, feladatlap, témakifejtés. Íratását előzetesen be kell jelenteni. Egy tanítási napon egy témazárónál több nem íratható.

Összeállításának elvei

- A felmérő a minimum és optimum követelményeket tartalmazza (optimum fölött nem).
- Minden esetben tartalmaznia kell minimum szintű feladatokat, az összes pontszám 30-40%-ig.
- A minimum szintű feladatokat jelölni kell, hogy a tanuló is és a szülő is tudja, mit kell tudni az elégséges osztályzatért.

A dolgozat értékelése

- 5-ös osztályzatot kaphat, aki a teljes dolgozat 90%-át teljesítette.
- elégséges osztályzatot az kap, aki a minimum szint 70%-át teljesíti.
- a hármas és négyes osztályzat meghatározásánál a kettes és ötös pontszámok közötti pontokat arányosan szétosztjuk.

Meg kell adni a javítás lehetőségét minden tanulónak.

Az olvasással és írásbeli problémákkal küzdő (diszlexiás és különleges bánásmódot igénylő) tanulóknak lehetőséget biztosítunk szóbeli feleletre vagy más módon való beszámoltatásra.

A szerzett osztályzatok súlya

A témazáró dolgozat súlyozása:

A félévi és év végi érdemjegyek megállapítása átlagszámítással történik. A témazárók 1,6-es szorzóval kerülnek beszámításra. Ha a tanuló kétes jegyre áll a témazáró jegye dönt.

Minimum vizsga

Félévkor és év végén minimumszint mérést végzünk azoknál a tanulóknál, akik bukásra állnak, Aki ezt a minimumszint felmérőt 80%-ban teljesíti, az nem bukhat meg (addigi osztályzataitól függetlenül). A tanuló dolgozatát irattárban kell őrizni.

A teljesítmény minősítésekör érvényesülő alapelvek

Azoknál a tantárgyaknál, amelyek a tanulóktól speciális képességek meglétét igénylik, ill. azt fejlesztik, a tanuló igyekezete, hozzáállása, munkamorálja és a teljesítményszint figyelembe vételével együttesen alakítja ki a pedagógus az értékelést. Ilyenek a testnevelés, az ének, a rajz és a technika.

Az értékelésnél a tanuló helyesírását, mondatainak nyelvi helyességét minden tantárgynál figyelembe vesszük, mert helyesen írni, és értelmesen fogalmazni általános követelmény minden tanuló számára. Követelmény minden tantárgyból a füzetek és munkafüzetek áttekinthető, esztétikus vezetése

2.13. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az otthoni (napközis vagy tanulószobai) felkészüléshez adott írásbeli és szóbeli feladatok segítik az elsajátított új ismeretek bevéését, elmélyítését.

- Az egymást követő napokra való iskolai felkészülés (szóbeli és írásbeli házi feladat) a tanulók életkorát is figyelembe véve – alsó tagozaton nem lépheti túl a 45-60 perces, felső tagozaton a 90 perces felkészülést (egy átlagos képességű diákot figyelembe véve).
- Időben hosszabb és elmélyültebb felkészülést igénylő írásbeli és szóbeli feladat adható akkor, ha nem másnap történik a számonkérés.
- A hét végi házi feladat – a mindenkori körülmények figyelembe vételével (pl. felkészülés írásbeli beszámolóra), a pedagógus egyéni belátására bízva – a fenti szempontok alapján adható, vagy el is hagyható.
- A hosszabb szünetekre (téli, tavaszi) nem adunk házi feladatot.

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, iskolaotthonos, tanulószoba) ideje nem lehet több 1-1,5 óránál.

Magasabb évfolyamra lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. Minden tantárgyból legalább az "elégéses" év végi osztályzatot kell megszereznie a továbbhaladáshoz.

Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltottak a tanév folytatásától.

Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestületől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.

Az évfolyam megismétlése nem tagadható meg abban az iskolában, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló kérésére az iskola igazgatója köteles segítséget nyújtani ahhoz, hogy a tanuló a megkezdett tanulmányait másik iskolában vagy a Köznevelési Hídprogram keretében folytathassa.

A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát, egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a szülő felé az értesítési kötelezettségének.

Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Osztályozó vizsga letétele után folytathatja tanulmányait az egyéni munkarend szerint tanuló és az a tanuló, akinek engedélyezték, az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

A tanuló bizonyítványának kiadását az iskola semmilyen indokkal nem tagadhatja meg.

A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

A 16 óráig tartó bent tartózkodás alóli mentesítés szabálya

A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV 27.§ (2) és az 55.§ (1) bekezdésében megfogalmazottak szerint a 2013 szeptemberétől az általános iskoláknak a nevelést-oktatást úgy kell megszervezni, hogy a tanórai és egyéb foglalkozások legalább tizenhat óráig tartsanak.

A törvény 55.§ (1) bekezdése az igazgatónak lehetőséget ad arra, hogy a szülő kérelmére felmentse a tanulót a tizenhat óráig tartó bent tartózkodás alól. A nem mentesített tanuló hiányzása igazolatlanak számít, ha azt a tanuló vagy a szülő a házirendben meghatározottak alapján nem igazolja.

Nevelőtestületi döntés értelmében a mentesítés szabályai a következők:

- a tizenhat óráig tartó benttartózkodás alól felmentést a szülő kérésére az igazgató adhat.
- az intézmény igazgatójának benyújtott kérelemben a szülőnek meg kell jelölni a kérelem indokát.
- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak csak indokolt esetben adható felmentés,
- iskolán kívüli szervezésű sportfoglalkozás, edzés, különóra esetén a mentesítés során figyelembe kell venni a tanuló tanulmányi eredményét,
- ha nagyszülő, szülő felügyelete mellett a gyermekotthoni tanulása megoldott és a tanuló eredménye nem romlik,
- ha a tanuló nem jogosult kedvezményes étkezésre, ezért otthon ebédel,
- mentesített tanuló tanulmányi eredménye romlik az igazgató a tanuló osztályfőnökének a véleményét kikérve megszüntetheti a tanuló mentességét,
- mentesíthető a tanuló, ha orvosi javaslatra otthoni tanulása indokolt.
- egyéb indok, amelyről az intézményvezető mérlegelés után dönt.
- Ha tanuló lemorzsolódással nem veszélyeztetett, 3-as alatti vagy átlaga az előző félévhez képest 1,1 –es romlást mutat.

A szülői kérvény beadási határideje minden tanév szeptemberének első hete. Rendkívüli esetben a szülői kérvény a tanév során is beadható.

A gyermek, a tanuló mulasztásával kapcsolatos szabályok

Ha a tanuló a tanórai foglalkozás kezdetére nem érkezik meg, a késést igazolnia kell a házirendben foglalt szabályok szerint. A késések idejét össze kell adni.

Amennyiben ez az idő eléri a tanórai foglalkozás időtartamát, a késés egy igazolt vagy igazolatlan órának minősül. Az elkéső tanuló nem zárható ki a tanóráról, foglalkozásról.

A beteg tanuló az orvos által meghatározott időszakban nem látogathatja a nevelési-oktatási intézményt.

Ha a pedagógus megítélése szerint a tanuló beteg, gondoskodik a többi tanulótól való elkülönítéséről, és iskola a lehető legrövidebb időn belül értesíti a tanuló szüleit.

Orvosnak kell igazolnia azt, hogy a tanuló ismét egészséges és látogathatja a nevelési-oktatási intézményt, részt vehet a foglalkozásokon. Az igazolásnak tartalmaznia kell a betegség miatt bekövetkezett távollét pontos időtartamát is.

Ha a tanuló a tanítási óráról távol marad, mulasztását igazolnia kell.

A mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha:

- a tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülő írásbeli kérelmére – a házirendben meghatározottak szerint engedélyt kapott a távolmaradásra,
- a tanuló beteg volt, és azt a házirendben meghatározottak szerint igazolja,
- a tanuló hatósági intézkedés vagy egyéb alapos indok miatt nem tudott kötelezettségének eleget tenni,
- a tanuló ideiglenes vendégtanulói jogviszonyának időtartamát a 49. § (2b) bekezdése szerinti igazolással igazolja,
- az általános iskola 7-8. évfolyamos - tanítási évenként legfeljebb két alkalommal - pályaválasztási célú rendezvényen vesz részt vagy pályaválasztási céllal marad távol, feltéve, ha a részvételt a szervező intézmény által kiállított igazolással igazolja.

Ha a tanuló távolmaradását nem igazolják, a mulasztás igazolatlan.

Az iskola köteles a szülőt értesíteni :

- a tanköteles tanuló első alkalommal történő igazolatlan mulasztásakor, valamit akkor is,
- ha a nem tanköteles kiskorú tanuló igazolatlan mulasztása a tíz órát eléri.

Az értesítésben fel kell hívni a szülő figyelmét az igazolatlan mulasztás következményeire.

Ha az iskola értesítése ellenére a tanuló ismételten igazolatlanul mulaszt, az iskola a **gyermekjóléti szolgálat közreműködését igénybe** véve megkeresi a tanuló szülőjét.

Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a tíz órát, az iskola igazgatója – a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendeletben foglaltakkal összhangban a kormányhivatalt és a gyermekjóléti szolgálatot értesíti.

Az értesítést követően a gyermekjóléti szolgálat az iskola bevonásával haladéktalanul intézkedési tervet készít, amelyben a mulasztás okának feltárására figyelemmel meghatározza a tanulót veszélyeztető és az igazolatlan hiányzást kiváltó helyzet megszüntetésével, a tanulói tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos, a tanuló érdekeit szolgáló feladatokat.

Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri **a harminc órát**, az iskola a mulasztásról tájékoztatja az **általános szabálysértési hatóságot**, és ismételten tájékoztatja a **gyermekjóléti szolgálatot**, amely közreműködik a tanuló szülőjének az értesítésében.

Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri **az ötven órát**, az iskola igazgatója haladéktalanul értesíti a tanuló tényleges tartózkodási helye szerint **illetékes jegyzőt és a kormányhivatalt**.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 247. § c) pontja szerinti szabálysértési tényállás megvalósulásához szükséges mulasztás mértéke *tanköteles tanuló esetén harminc óra*.

Közlekedési nevelés

Felgyorsult életünk és a közlekedési kultúra romlásának köszönhetően egyre gyakrabban hallhatunk közlekedési balesetokról. A közlekedési szabályok ismerete és az egyén viselkedési kultúrája az alapja a biztonságos közlekedésnek. A helyes és biztonságos közlekedés szabályainak elsajátíttatása az életbiztonságunkat növeli. Kicsi gyermekkortól a családok alakíthatják ki leginkább az erre való igényt, de az iskolának is komoly a felelőssége ebben.

Az iskolában a közlekedési nevelés két alapvető színtere:

Elméleti oktatás

- Alsó tagozaton a környezet órák tananyagában jelenik meg.
- Felső tagozaton a technika tanterv tananyagának része a közlekedési szabályok megerősítése.

Gyakorlati alkalmazás

- Iskolán kívüli programok, kirándulások alkalmával tudatosítjuk és alkalmazzuk a helyes közlekedés szabályait.

Figyelemmel kísérjük az oktatási tárca közlekedésbiztonsággal kapcsolatos felhívásait, számon tartjuk a pályázati lehetőségeket

Társadalmi bűnmegelőzés, áldozattá válás elkerülése

A téma az osztályfőnöki órákon kerülhet feldolgozásra. Cél, hogy tanulóink megismerjék és megtanulják elkerülni azokat a helyzeteket, amelyben károsultakká, áldozatokká válhatnak (aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, felkészülés a felnőtt lét szerepeire).

Legfontosabb nevelési feladataink, amelyet mindennapi nevelő munkánk során végeznünk kell:

- Erkölcsi nevelés erősítése
- Alapvető törvényi ismeretek nyújtása
- Alapvető állampolgári jogok ismertetése

Ez a téma nem kötődik konkrét tantárgyhoz, a mindennapi eseményekhez alkalmazkodva, a társadalmi és iskolai történéseket felhasználni kell diákjaink szemléletét alakítanunk.

Erőszakmentes konfliktuskezelő technikák elsajátítása

Intézményünk kiemelt figyelmet fordít a konfliktusok helyes, kezelésére. Nevelőtestületünk tagjai részt vesznek konfliktuskezelő tréningen, hogy a mindennapokban könnyebben tudjuk kezelni tanuló-pedagógus, tanuló-tanuló, esetleg pedagógus-pedagógus között felmerülő összeütközéseket.

Fontos feladatunk, hogy a tanulókat megtanítsuk a vitás helyzetek kezelésére.

Konfliktuskezelési technikák gyakorlati alkalmazásának színterei:

- A tanórai technikák (páros munka, csoportos és együttműködő, kooperatív tanítási technikák) alkalmazásával kell a gyermekeket hozzászoktatni a társas viszony, az abból adódó konfliktusok helyes megoldására.
- Osztályfőnöki órákon, az osztályban kialakuló konfliktusok megbeszélése, vitakultúra elsajátítása.
- Szünetekben, szabadidőben kialakuló konfliktusok esetén az ügyeletes pedagógus feladata a problémamegoldás segítése.
- Magatartási, beilleszkedési gondokkal küzdő gyermekeinknél kiemelten foglalkoznak ezzel a témával fejlesztő pedagógusaink.

Arizona-program

A program célja annak biztosítása, hogy a tanár nyugodt körülmények között végezhesse munkáját és a tanulni akaró diákok jogait megvédje az órák normális menetét zavarókkal szemben.

A program nem a büntetésre, sokkal inkább a tanulók saját felelősségére épül. Megtanulják, hogy a cselekedeteiknek következménye van, mindenkinek saját magának kell döntenie, és a

döntéseiért ő maga felelős. Az alapvető jogok és kötelességek egyaránt vonatkoznak a tanárra és a diákra.

A program alkalmas a tanórákon előforduló konfliktusok kezelésére, segíti az iskolai szabályokhoz, normákhoz való alkalmazkodást, a közösségbe való beilleszkedést.

A program alapelve:

- egymás iránti tisztelet

- egyéni felelősségérzet

Alapvető jogok:

- minden diáknak joga van a zavartalan tanuláshoz;

- minden tanárnak joga van a zavartalan tanításhoz;

- a tanár kötelessége megvédeni a tanulni akaró diákok jogait;

- mindenkinek tisztelnie kell mások jogait.

Betartandó szabályok:

- Az órára pontosan érkezem, a szükséges felszereléseket előkészítem
- Követem tanárom utasításait, együttműködöm
- társaimat nem zavarom
- Jelentkezem, megvárom, hogy felszólítsanak
- Engedély nélkül nem hagyom el a helyem
- Sértő, trágár szavakat senkivel szemben nem használok
- Az iskolai berendezésekre, eszközökre vigyázok

Az óra menetét zavaró tanulótól a tanár megkérdezi, hogy melyik szabály ellen vétett, és a továbbiakban szabálykövetően viselkedik-e, vagy inkább kimegy a tréning szobába. Ha az osztályban való tartózkodást választja, és újra rendetlenkedik, a tanár már nem ad választási lehetőséget, hanem a diák tudomására hozza, hogy el kell hagynia a tantermet.

- a. A tanteremben a tanárnak kötelessége, hogy gondoskodik a szabályok betartatásáról. Amennyiben a tanórán a tanár úgy véli, hogy a tanuló vétett valamely szabály ellen, felemelt kézzel jelez (1. figyelmeztetés), majd megkérdezi a diákot: „Melyik szabály ellen vétettél?”
- b. A tanuló a kifüggesztett szabályokból kiválaszthatja azt a szabályt, amelyet nem tartott be. Tisztelettudóan megválaszolja a kérdést. (A „nem tudom” válasz nem elfogadható.)

2. Eldöntheti, hogy a továbbiakban szabálykövetően viselkedik, s a tanteremben marad, illetve inkább távozik a tréning szobába.

3. Amennyiben a tanteremben maradás mellett dönt, ügyelnie kell arra, hogy ismételten ne zavarja meg az óra menetét. Amennyiben a tanuló másodszor is vét valamely szabály ellen, a tanár kézmozdulattal (2. figyelmeztetés) jelzi, hogy a tanulónak távoznia kell a tréningzobába. (A tanár közli vele: „Ezzel a viselkedéssel eldöntötted, hogy a tréningzobába távozol.”)
4. A diák tulajdonképpen mindkét esetben a saját döntése alapján távozik a tréningzobába. Távozása az „Információs lappal” történik, amelyet a tanár értelemszerűen tölt ki.
5. A távozása nem mentesíti a következő órai esetleges felelés vagy dolgozatírás alól. Ha dolgozatírás közben hagyja el az osztálytermet, a dolgozatot addig értékeljük, ameddig megírta.
6. A diáknak az „Információs lappal” jelentkeznie kell a tréningzobában tartózkodó nevelőnél, akinek segítségével „Visszatérési tervet” kell készítenie.
7. Amennyiben a tanuló a felügyelő tanár számára elfogadható tervet készít, visszatérhet a tanórára. Fontos, hogy a visszatéréssel sem zavarhatja meg az óra menetét. Az elkészített tervét csendben a tanári asztalra helyezi, majd a helyére ül és igyekszik bekapcsolódni az óra folyamatába. Így nem sérül a zavartalan tanulási és tanítási folyamat.
8. A tréningzobában a tanulónak az iskola házirendje szerint kell viselkednie. A felügyelő tanár utasításainak betartása számára kötelező. Ennek megszegése azonnali szülői bevonást eredményez.

A tréningzobába kerülés következményei:

Együttműködés esetén

- 3 alkalom után (gyermek, osztályfőnök)
- 6 alkalom után (szülő, választott tréner, osztályfőnök)
- 9 alkalom után (+ igazgató)
- 12 alkalom után (+családsegítő munkatársa)

Nem együttműködő

- első alkalom után (szülő, gyermek, osztályfőnök)
- második alkalom után (+igazgató, választott tréner, szaktanár)
- harmadik alkalom után (+családsegítő munkatársa)

Terveink szerint a program várható eredményei a következők lehetnek:

- Nyugodtabbá válik a tanórák légköre
- Több idő juthat a koncentrált munkavégzésre

- Javulhat a tanár-diák viszony
- Erősödik a tanulni kész diákok jogainak védelme
- Javulhat az iskola megítélése a szülők körében
- A problémás gyerekekkel több lehetőség nyílik a személyes beszélgetésekre
- Gondolkodásra kényszerül a renitens gyerek, nem bújhat a „Nem tudom” válasz mögé,
- A beszélgetéseknek köszönhetően feltárulhatnak olyan okok, amelyek előidézik a helytelen viselkedést.

Melléletek:

- helyi tantervek
- Arizóna program
- Tantárgyankénti ,évfolyamonkénti vizsgakövetelmények
- A tanulmányok alatti vizsgák szabályzata
- Adat-és iratkezelési szabályzat

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

A Pedagógiai Program rendelkezéseinek érvénybelépéséhez a fenntartóra többletkötelezettség nem hárul.

A pedagógiai program érvényességi ideje.

Az iskola 2020..... napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját.

Ezen pedagógiai program érvényességi ideje addig tart, amíg a törvényi változások az átdolgozást szükségessé nem teszik.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja, és ha szükséges, módosítja.

A nevelőtestület minden tanév végén írásban értékeli a pedagógia programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

Különös tekintettel kell lenni az esélyegyenlőség, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos célok és feladatok megvalósulására, a kompetenciák fejlesztésének a megvalósulására.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a nevelők szakmai munkaközössége;
- az iskola fenntartója.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az intézmény igazgatója jóváhagyásával válik érvényessé.

A fenntartó egyetértésére akkor van szükség, ha a pedagógiai program érvénybe lépéséhez a fenntartóra többletköltség hárul.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető. A pedagógiai program egy példánya az iskola nevelői szobájában van elhelyezve, ahol a szülők azt szabadon megtekinthetik.

A pedagógiai program az iskola honlapján is megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél is megtekinthető:

- az iskola nevelői szobájában;
- az iskola igazgatójánál;
- az iskola igazgatóhelyettesénél;
- az óvoda intézményében;
- fenntartónál

**A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS
JÓVÁHAGYÁSA**

1.melléklet:

Angol nyelv 1-3 évfolyam

(3. osztálytól kötelezően választandó)

Célok és feladatok

Legfontosabb elvként azt kell leszögezni, hogy az 1-3.évfolyamon nyelvoktatás csakis nyelvelsajátítás, és nem nyelvtanulás formájában mehet végbe.

Gyermekkorban a nyelvtanulás a természetes nyelvsajátítás folyamataira épül. A gyerekek számukra érdekes, értelmes, önmagukban motiváló és kognitív szintjüknek megfelelő kihívást jelentő tevékenységekben vesznek részt. Ezek során a célnyelvet hallva, a szituációt, kontextust értve haladnak előre a nyelv elsajátításában. Ez a folyamat lassú, nem várhatunk gyors és látványos nyelvi eredményt. Egyik tipikus jellemzője, hogy vannak gyermekek, akik ilyenkor még nem szívesen szólalnak meg az idegen nyelvi órán, de a nyelvi játékokban örömmel részt vesznek.

Éppen ezért a nyelvtanításnak stresszmentes, kellemes légkörű tanórákon kell megtörténnie, az életkornak megfelelő változatos tevékenységek végzése közben. Ugyancsak alapvető, hogy a nyelvet tanító pedagógus olyan legyen, aki a korosztály idegen nyelvi nevelésére speciális képzést kapott (idegen nyelv - oktató-tanító, illetve idegen nyelvi műveltségterületi tanító). Az idegen nyelvben való előmenetel ellenőrzése, mérése nem történhet a hagyományos eszközökkel (öt fokú osztályozás, illetve dolgozatok, tesztek íratása, hagyományos egyéni feleltetés). Az értékelés kívánatos módjairól később részletesen írunk.

A kisgyermekkorú idegennyelv-oktatás alapvető célja lélektani és nyelvi: egyrészt kedvet ébreszteni a nyelvek tanulása iránt, sikerélményhez juttatni a gyerekeket, másrészt megalapozni a későbbi nyelvtanulást, főként a receptív készségek fejlesztésével. Ezekhez járul még a nyelvtanulási stratégiáknak a megalapozása.

Az általános iskola 1-3. évfolyamában az élő nyelv tanításának négy fontos célja van:

Járuljon hozzá a gyermek személyiségének alakításához a holisztikus, vagyis az egész személyiséget figyelembe vevő általános nevelési célok szem előtt tartásával. A nyelvi nevelés csupán egy területe a személyiségfejlesztésnek. A nyelvórán gondot kell fordítanunk a testi, érzelmi, társas és érzelmi fejlesztésre is. Ezt változatos feladatokon és tevékenységi formákon keresztül érhetjük el, melyek nagy része nem minősül kifejezetten nyelvórai tevékenységnek (bővebben lásd: Tevékenységformák és feladatok c. részben).

A nyelvoktatás legyen alkalmas terep bizonyos általános készségek (például: gondolkodási, szövegértési készségek, a koncentráció képességének alapozása, az önismeret elmélyítése) és kompetenciák elsajátítására és begyakorlására. Tágítsa a gyermek látókörét, nyisson ablakot a világra.

Segítse hozzá a gyermeket a nyelvi tudatosodáshoz. A gyermek legyen tudatában annak, hogy anyanyelvén kívül más nyelvek is léteznek, és azokon éppúgy kifejezheti gondolatait. A több

csatornán (anyanyelven és célnyelven) történő ismeretszerzés az ismeretet megerősíti. A nyelvek iránti fokozott fogékonyság pozitívan hat anyanyelvi fejlődésére is.

Alapozza meg az idegen nyelvi tanulást. Biztosítsa bizonyos szókinccs és struktúrák elsajátítását, a hallás utáni megértést a korának megfelelő témakörökben. Ismertesse meg a tanulót minél több gyermekirodalmi alkotással, és adjon lehetőséget arra, hogy ezek közül egy pár dalt, gyermekverset, illetve mondókát a tanuló megtanuljon.

A célok megfogalmazásánál mindenképpen szem előtt kell tartanunk azt a tényt, hogy a nyelvtanulás hosszú folyamat, amely kisgyermekkorban nem ígér látványos eredményeket.

Azonban a korán kezdett nyelvtanulás (szakszerű pedagógiai vezetés mellett) mélyebb kapcsolatot ígért a nyelvvel, és ez későbbi sikerek forrása lehet. A 6-9 éves korban elkezdett nyelvtanulás előnyei közé tartozik, hogy az artikulációs bázis még flexibilis, így nagyobb eséllyel lesz képes arra a tanuló, hogy az anyanyelvétől eltérő hangokat felismerje és reprodukálja. Egy másik előny, hogy életkoránál fogva a gyermekben nem alakultak még ki gátlások a kommunikációval kapcsolatban. Számára az üzenet átadása a fontos, nem pedig annak formája. Egy harmadik előny, hogy szintén életkora miatt még nagyon közel van az első nyelv elsajátításának folyamatához, és az ebben használt technikák segítségére lehetnek a második nyelv tanulásánál is.

Az 1-3. évfolyamon a készségek közül a hallott szöveg értésének fejlesztése a legfontosabb, melynek fejlődését az órai utasítások és a cselekvésre épülő játékok teljesítésében követhetjük nyomon. A beszéd az egyszavas válaszoktól (igen, nem, név, szín, szám, stb.) a memorizált, elemezetlen nagyobb egységek használatáig terjed (köszönés, mondóka, körjáték, dal).

A követelmények a természetes nyelvsajátítás folyamatát tükrözve a szó és az egyszerű mondat szintjén mozognak.

A fentiek alapján tehát természetes, hogy ebben a korban nagy szerepet kapnak a játékok, a rajzolás, a festés, a vágás, a ragasztás, a barkácsolás, a bábozás.

Nagy szerepet kap az utánzás és a sok - sok ismétlés.

A 2-3. évfolyamon néhány kiemelt nyelvi jelenségnél fokozatosan haladunk a lexikai szinttől a tudatosítás felé.

Témakörök

A fentiekkel összhangban a témaközpontú nyelvtanítás a 6-9 éves korosztály számára az, hogy nem a nyelvi formákra, hanem a tartalomra koncentrál. A nyelvet nem elkülöníti, hanem beleilleszti az általános tantervi követelményekbe. Ezen túlmenően a tanulónak több önállóságot ad, valamint a tanulási technikák és – végső soron – a tanulási stratégiák olyan széles skálát nyújtja, amelynek a hagyományos nyelvtanulás során nem állnak rendelkezésre.

- Családunk
- Családi fotóalbum: A családtagok neve
- A számok 1-20-ig
- Alapszínek
- Bemutatkozás
- Napszaknak megfelelő köszönés
- Az iskola világa
- Az iskola helyiségei, a terem berendezési tárgyai
- Az otthon világa
- Vendégségben nálunk: A ház, a lakás részei, helyiségek, bútorok, berendezési tárgyak
- A hét napjai.
- Ételek neve
- Gyümölcsök
- Zöldségek
- Háziállatok
- A test részei
- Öltözködés, ruhadarabok
- Időjárás
- Évszakok és hónapok
- Jeles napok, ünnepek

Tanulói tevékenységek

Elsősorban olyan tevékenységi formák és feladatok ajánlatosak, amelyek összhangban vannak a 6-9 éves gyermek tanulási, ismeretszerzési jellemzőivel. Ebben az életkorban a gyermek ismeretszerzése a világról és saját magáról három fő úton történik: cselekvés közben (a felnőttekkel és társaival való interakció közben, illetve az érzékszervekkel való megismerés útján). Ezeknek a szem előtt tartásával kell megtervezni a tevékenységformákat és a feladatokat. Ezek nagy része olyan, amelyek a hagyományos értelemben nem minősülnek nyelvi jellegű feladatnak. Olyan feladatokat adunk, amelyekben a nyelvhasználat egy, a gyermek számára érthető szituációban jelenik meg.

Néhány, az 1-3. évfolyamon ajánlható tevékenységi forma az idegen nyelvi órán:

Mozgásos-ritmikus feladatok: éneklés, körjátékok, mondókák, mozgással kísért versek, cselekvések végzése szóbeli utasításra (fizikai válasz adása nyelvi impulzusra)

Manipulatív tevékenységek: rajzolás, színezés, kivágás, gyurmázás, ragasztás, hajtogatás stb., melynek eredménye valamilyen, a témába vágó tárgy (poszter, saját készítésű mesekönyv, születésnap meghívó, képes üdvözlőlap stb.)

Idegen nyelven történő tanári utasítások végrehajtása

Szerepjátékok és ezekhez jelmezek, díszletek gyűjtése, készítése

Játékok, társasjátékok

Mondókák, versek, dalok, körjátékok memorizálása, mesehallgatás, a mese eljátszása

Az 1-3.-évfolyam tanulói számára olyan munkaformákat célszerű bevezetni a napi tanítási gyakorlatba, amelyekben a nyelvtanulás, mint élvezetes közös tevékenység jelenik meg. A későbbi, középiskolai időszaktól eltérően a kezdeti szakaszban nem az egyéni teljesítmény számít elsősorban. Ezen a fokon, ahol az érdeklődés felkeltése és ébrentartása a fő. Ezen munkaformák mind nyelvi, mind általános nevelési haszonnal járnak. A nyelvi haszon az, hogy időegység alatt több tanuló kap lehetőséget arra, hogy a célnyelven megszólaljon, ill., hogy az idegen nyelvet kommunikációs eszközként használva megvitasson őt érdeklő témákat.

Nagy szerepet kapnak a reprodukív cselekvések:

a kórusban/egyénileg történő ismétlés,

másolás a tábláról/tankönyvből.

A 3. évfolyamon már a produktív tevékenységek is előtérbe kerülnek:

egyszerű kérdések megválaszolása,

egyszerű mondatok kiegészítése.

A 2-3.évfolyamon néhány kiemelt nyelvi jelenségnél fokozatosan haladunk a lexikai szinttől a tudatosítás felé.

- Kommunikációs szándékok 1-3.évfolyam
- Köszönés a napszakoknak megfelelően
- Egyszerű állítások és tagadások
- Ismerkedés: kérdezés, visszakérdezés, válaszadás
- Tanórai „utasítások” megértése
- Személyes információk, információk a családról, társainkról, az iskoláról
- Egyszerű információkérés és -adás
- cselekvésekről,
- a tárgyak helye felől
- Érdeklődés barátok, osztálytársak hógyléte iránt

Fogalomkörök 1-3. évfolyam

A nyelvtani fogalomkörök tanítása az 1-3. évfolyamon természetesen csak lexikai szinten történik!

A „to be” létige ragozása egyes szám 1., 2., 3. személyben

A my, your, his/her névmások

Egyes szám/Többes szám

There is.../There are...

Howmany...s? Howmuch...?

A határozott, határozatlan névelők

Töszámnevek 1-től 10-ig. Számnév- főnév egyeztetés

A „tohave” ige ragozása egyes szám 1., 2., 3. személyben

Ain, on, elöljárószók.

Kérdőszók: What? When? Where?

Egyszerű kérdések, rövid válaszok

Is there a plateonthetable?

Howmanycupsarethereinthecupboard?

Yes, he is. No, he isn't.

I like/Idon't like.

Felszólítás egyes szám 2. személyben

Az and, but kötőszók

Helymeghatározás, határozószók: near, under, right, left

A továbbhaladás feltételei

Mivel az idegen nyelv tanulása az általános iskola 1-3. évfolyamán a szabadon választott órakeret terhére választható tantárgy, a nyelvelsajátításban való előmenetelhez nem köthetők a felsőbb évfolyamokon elvárt továbbhaladási feltételek.

1. évfolyam 74 óra/ év

Témakörök

Családunk	10 óra
A számok 1-10- ig	10 óra
Alapszínek	10 óra
Napszaknak megfelelő köszönés	10 óra
A hét napjai	8 óra
Háziállatok	10 óra
A test részei	10 óra
Jeles napok, ünnepek	6 óra

2. évfolyam 74 óra /év

Témakörök

Családunk	5 óra
A számok 1-15-ig	5 óra
Alapszínek	5 óra
Bemutakozás	8 óra
Napszaknak megfelelő köszönés	5 óra

A ház, a lakás részei	10 óra
A hét napjai	5 óra
Gyümölcsök	10 óra
Zöldségek	10 óra
Háziállatok	10 óra
A test részei	5 óra
Jeles napok, ünnepek	5 óra

3.évfolyam 74 óra / év

Témakörök

Családi fotóalbum: A családtagok neve	5 óra
A számok 1-20-ig	3 óra
Az iskola világa	10 óra
Az iskola helyiségei, a terem berendezési tárgyai	5 óra
Vendégségben nálunk:	5 óra
a ház, a lakás részei, helyiségek, bútorok, berendezési tárgyak	
Ételek neve	5 óra
Gyümölcsök	3 óra
Zöldségek	3 óra
Háziállatok	3 óra
Öltözködés, ruhadarabok	10 óra
Időjárás	10 óra
Évszakok és hónapok	10 óra
Jeles napok, ünnepek	2 óra

A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén

1–3. osztályban a nyelvoktatás csakis nyelvelsajátítás, és nem nyelvtanulás formájában mehet végbe. A készségek közül a hallott szöveg értésének fejlesztése a legfontosabb, melynek fejlődését az órai utasítások és a cselekvésre épülő játékos feladatok teljesítéséből követhetjük nyomon. A beszéd az egyszavas válaszoktól (igen, nem, név, szín, szám stb.) a memorizált, elemezetlen, nagyobb egységek használatáig terjed (köszönés, mondóka, játék, dal).

A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, elmondja a tanult verseket, mondókákat.

Értékelés:

1-2. osztály:

Az első két évfolyamon a játékosság, a gyermekek tevékenykedése, szóbeliség a meghatározó. Mivel választható tantárgyként jelenik meg, a félévi és az év végi bizonyítványába a „részt vett” bejegyzés kerül.

3. évfolyamtól érdemjegyekkel értékeljük a tanulókat.

INFORMATIKA

A Nemzeti Alaptanterv az Informatika műveltségi területre először a 6. osztály végére fogalmaz meg követelményeket. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy az informatikai fogalmak, eszközök, módszerek elsajátítását csak a hatodik osztályban kell megkezdennünk. Az első négy évfolyam tananyagában különböző műveltségi területek anyagába beépítve igen sok informatikai vonatkozású elem szerepel.

Ez a tanterv már az első évfolyamtól kezdve elkülönítetten tanítja az informatikai ismereteket és tevékenységeket.

Tartalmazza a könyvtári ismereteket is. Ez a téma elkülönített fejezetként is tanítható minden évfolyamon, így akár külön pedagógus is foglalkozhat vele (pl. könyvtáros tanár), de az informatikai alapfogalmak keretében is feldolgozható.

A NAT-ban megfogalmazottakhoz képest a tantervben megjelenik az informatikai eszközök lényegének megértéséhez szükséges fizikai, elektronikai ismeret.

Fő részei:

- informatikai fogalmak
- informatikai eszközök és használatuk
- algoritmusok és megvalósításuk
- alkalmazói programok használata
- könyvtári ismeretek

Az órakeret egy része minden évfolyamon a tanító, tanár által választható. Ez az órakeret felhasználható a tanév anyagába illő újabb részterület megismerésére, a már tanult anyagrészek mélyebb megismerésére vagy szükség szerint gyakorlásra, felzárkóztatásra.

A tanterv erősen spirális szerkezetű: a tananyag központi részei több évfolyamon kerülnek feldolgozásra. Így a tanulók több alkalommal (mindig életkoruknak megfelelő szinten) találkoznak hasonló feladatokkal. Ez a nehezebben haladó tanulók számára is lehetővé teszi azt, hogy megfelelő gyakorlottságot érjenek el, ugyanakkor a gyorsabban tanulóknál differenciálási lehetőséget jelent.

Egy évfolyamon belül bizonyos blokkok soros felépítésűek, a tananyagnak ez a javasolt építkezése az előzményekben került megadásra. Más blokkok függetlenek, így a tanéven belül bárhol elhelyezhetők.

Óravezetés: a tantervhez többféle munkaforma alkalmazása szükséges. Az ismeretek feldolgozása frontálisan, csoportmunkában, majd a magasabb évfolyamokon önálló ismeretszerzés formájában képzelhető el. A gyakorlati tevékenység önálló munkában vagy párokban lehet hatékony.

A tanterv a tanulók aktív tevékenységére, hasznos informatikai gyakorlati munkájára épít. Ezért más tantárgyak kiszolgálására alkalmas: már az első évfolyamoktól kezdve - korosztályuknak megfelelő szinten és önállósággal - képesek informatikai eszközöket használni, oktatóprogramokat futtatni, számítógép segítségével dokumentumokat létrehozni. Ezt a

tantárgyak széles skálájánál lehet felhasználni. Fontos, hogy erre építsenek a tanulócsoporthoz tanító pedagógusok.

Cél:

A tanterv a tanulók informatikai szemléletmódjának kialakítását tűzi ki célul.

Lássák, hogy korunk társadalmában az információ birtoklása óriási értéket jelent. Az évek során ismerjenek meg sokféle informatikai eszközt, módszert, legyen számukra természetes dolog az, hogy a szükséges információhoz, ismerethez hozzá tudnak jutni. Az algoritmikus gondolkodás az ember számára életének, tevékenységének szervezéséhez, munkája végzéséhez szükséges.

Szerezzenek sokrétű tapasztalatot arról, hogy a számítógép és más informatikai eszközök milyen módon segíthetik őket. Feladataik megoldásához tudatosan válasszák ki a megfelelő eszközt, módszert - azt is ismerjék fel, hogy bizonyos esetben nem a számítógép a megfelelő eszköz.

Korunk technicizálódó világában a hagyományos kultúrát sok veszély fenyegeti. Az informatikai ismeretek és tevékenységek keretében sokat tehetünk azért, hogy tanulóink értéknek tekintsék az emberiség felhalmozott tudását, és annak hagyományos megjelenési formáját, a könyvet.

Fontos, hogy elsajátítsák a megfelelő információszerzési, -feldolgozási és -átadási technikákat. Mind az iskolában, mind azon kívül tartsák be az információkezelés jogi és etikai szabályait (információk átvétele, bizalmas kezelése, szoftverek legalitása stb.).

A terület gyors és állandó fejlődése miatt nagyfokú az ismeretek elavulása. Az iskolarendszer keretében folyó informatika tanításnak arra kell felkészíteni a tanulókat, hogy informatikai ismereteiket folyamatosan fejlesszék, újítsák meg. Váljanak nyitottá az újdonságok befogadására mind a hardver és szoftver eszközök, mind az informatikai módszerek terén.

Tartalom:

A tanterv az informatikát a lehető legszélesebb körben értelmezi, nemcsak a számítástechnikai és könyvtári ismereteket és gyakorlatokat foglalva magában, hanem az alapvető informatikai eszközök és módszerek megismerését, alkalmazását is.

Fő területei:

- az információkezelés elméleti alapja és technikai oldala (más tantárgyakkal együtt)
- számítógépes ismeretek és tevékenységek
- könyvtári informatika
- tömegkommunikáció (más tantárgyakkal együtt)

Értékelés:

Az informatika tantárgy értékelési rendszere eltér a hagyományos tantárgyaktól.

Az első két évfolyamon a játékosság, a gyermekek tevékenykedése, az önálló alkotás élménye a meghatározó.

Mivel kötelezően választható tantárgyként jelenik meg, a félévi és az év végi bizonyítványába a „részt vett” bejegyzés kerül.

3-4. évfolyamig elsősorban a tanulói tevékenység rendszeres figyelemmel kísérése, a lemaradók segítése szükséges. Ezeken az évfolyamokon szöveges értékelési módszert alkalmazunk, melyek a következők: „fejlesztésre szorul”, „megfelelt” és „jól megfelelt” és „kiválóan megfelelt”.

Végezzenek gyűjtőmunkát, készítsenek rajzokat a tanult témákhoz, ami ugyancsak értékelési lehetőséget teremt.

Semmiképpen nem választhatjuk a gyermekek tudásának számonkérésére a kikérdezést, feleltetést.

Elsősorban a tanulói tevékenység, másodsorban a tanulói produktum legyen az értékelés alapja. Akkor dolgoztunk jól, ha a tanulók nem az értékelés, hanem az itt folyó tevékenységek miatt végzik jól munkájukat.

A középső évfolyamokon a felfedezés, az önálló munka élménye a meghatározó. Ezt ugyancsak a tanulók munkájának megfigyelésével, egy tanórán megvalósítható feladatok segítségével érhetjük el. Feleltetésre itt sincs szükség, de a tanulók folyamatos felkészültségét ellenőriznünk kell.

Ebben az életkorban már erős differenciálásra van szükség, minőségi és mennyiségi értelemben egyaránt. Kapjanak a tanulók lehetőséget gyűjtőmunkára, teremdekoráció készítésére, kiselőadások tartására, versenyfeladatok megoldására.

A felsőbb évfolyamokon 5.-től a produktumképes tudás, az önálló ismeretszerzés és a komolyabb dokumentumok elkészítése az értékelés alapja. Kapjanak több tanóra alatt megvalósítható feladatokat a követelmények szintjéhez igazodóan. Minősítés érdemjegyekkel történik.

3. évfolyam

Bepillantás az informatikába

Barátunk a számítógép

További felhasználható órakeret

Óraszám

1. évfolyam 37 óra

Cél

Az iskolába lépés évében az informatikai tevékenységek megláttatása, megszerettetése a cél. Ennek érdekében minden tananyagrészt az életkori sajátosságok gondos figyelembe vételével alkalmazandó (feladatválasztás). A tantárgy bevezető szakaszában az élményszerűséget, a játékosságot kell szem előtt tartanunk.

Követelmény

A két évfolyam számára igazi követelményeket még nem támasztunk.

Bepillantás az informatikába

Megjegyzés

A kisiskolások első információi az iskoláról döntőek. Ezért ennek a témának a feldolgozása során alakíthatjuk ki az informatikai tevékenységekhez fűződő jó viszonyukat.

Cél

Az informatika alapfogalmainak megismerése, anélkül, hogy pontos definíciót adnánk róluk. A hangsúly a tevékenységre kerüljön.

Követelmény

Képes legyen környezetét megfigyelni és szokásos információkat felismerni.

Tudjon tájékozódni közvetlen környezetében, ismerje az irányokat.

Legyen képes az egyszerű, szöveges, rajzos információkat értelmezni.

Tudja a fontos személyi adatait.

Tartalom

Érzékelés. Az öt érzékszerv szerepe.

Az érzékszervek üzenetei. Szabatos definíciók adására nincs szükség.

Becsaphatók-e az érzékszervek?

Környezetünk észlelése (időjárás, évszakok).

Az irányok.

Irányok a síkban. Rajzolás négyzethálón.

Tédirányok.

Mozgás adott irányokba.

Tájékozódás szokásos környezetben. Mi minden segít a tájékozódásban?

Információ kifejezése rajzzal és szavakkal.

Személyes adatok, családi adatok. (apa, anya, nagyszülő, testvér).

Arról is beszélgetni kell a gyerekekkel, hogy kinek mondják meg, és kinek ne ezeket az adataikat.

Tevékenység:

A téma feldolgozása játékokon, együttes tevékenységeken keresztül történik: pl.:

- Kezünket tegyük hideg és meleg tárgyakhoz - mit érzünk?; sötét és világos teremben - mit látunk?.
- Próbáljuk ki: mit tudunk megkülönböztetni látással, hallással, szaglással, ízleléssel, tapintással? Vannak-e olyan tárgyak, amik csak egyetlen érzékszervvel azonosíthatók?
- “Postás - játék” (Kövessük végig az információt!)
- Az iskolaépület különböző részeinek megismerése után játékos akadályverseny:
Hogyan tájékozódsz az iskolában?

Fogalom:

- Érzékszervek neve.
- Irányok.
- Családi vonatkozású adatok.

Barátunk a számítógép

Megjegyzés

Ezeken az évfolyamon különösen kell ügyelnünk arra, hogy a tanulók semmiképpen ne töltsenek túl sok időt a gép előtt, ne felejtjük el, hogy a számítógépeket felnőtt méretre tervezik.

Vegyük figyelembe az ergonómiai követelményeket.

Tisztában kell lennünk azzal, hogy látásuk, testtartásuk fokozott igénybevételnek van kitéve.

Csak olyan programokat használjunk, amelyek nem igénylik a teljes billentyűzet használatát.

Nem kötelező tudni a gyerekeknek sem a gép be - ki kapcsolását, sem a programok megkeresésének menetét.

Cél

A számítógéppel való barátkozás.

Szeretnénk, ha a tanulók számára a számítógép az iskolai tevékenység egyik szokásos eszköze lenne.

Követelmény

Ennél a témánál követelményt nem támasztunk.

Tartalom

Szabályok a számítógépteremben - biztonsági tudnivalók.

Barátkozás a számítógéppel.

Ügyeskedjünk a billentyűkkel és az egérrel.

Készségfejlesztő játék, olvasás- vagy számolástanító program használata.

Rajzoló és színező programok használata. (A programok futtatása most még nem cél, és nem tananyag!)

Rajzolás, kifestés, radírozás, új lap kérése.

Színek beállítása.

A betűk és számok helyének megkeresése a billentyűzeten az olvasás- írás és a számolás tanításához kapcsolódóan).

Tevékenység:

- Színezés, rajzolás a számítógéppel
- Rajzkészítés megadott témában
- Munkálkodás számítógépes programokkal.
- Színező programok használata.

Értékelés

A tanulók munkáját folyamatosan kísérik figyelemmel, nyújtunk segítséget. Az ügyesen haladókat dícsérjük, a lemaradókat buzdítjuk, vagy néhány munkarészletet együtt végezzünk el. Lehet a jutalom a rajz kinyomtatása (tanár nyomtat) is. Semmiképp ne minősítsük a gyengébb eredményt elérő gyerekek munkáját nyilvánosan. Hagyományos - érdemjeggyel történő - értékelésre nincs szükség.

Lehet olyan tanuló, aki nem tudja elfogadni, a gépterem fegyelmét, szabályait. Neki átmenetileg más feladatot adjunk, számítógéppel csak akkor dolgozzon, ha képes e szabályok szerint viselkedni.

Készíthetnek a tanulók olyan vonalas ábrákat is, amelyeket kinyomtathatunk (tanár nyomtat), s később színeznek ki, mint egy színező könyvet. Ezek jutalomként is adhatók az informatika órán.

3-4. évfolyam

Óraszám:

3.évfolyam 37 óra

4. évfolyam 37 óra

Tananyag:

Az algoritmikus gondolkodás első lépései

Barátunk a számítógép

Belépés a könyvtárba

További felhasználható órakeret

Az algoritmikus gondolkodás első lépései

Megjegyzés

Itt még absztrakt fogalmakat ne használjunk.

Cél:

A tanulók tapasztalják meg azt, hogy a különböző események algoritmusként tekinthetők, modellezhetők.

Követelmény:

Legyen képes az algoritmus elemeiből a helyes sorrend felállítására néhány elem esetében.

Vegyen részt irányítóként és irányítottként is az algoritmus-játékokban.

Tudja a helyes irányokat.

Tartalom

Igaz, hamis állítások. Ha ..., akkor ...

Szabályjátékok, találós kérdések.

Néhány lépésből álló tevékenység sorozat kötött sorrendben történő végrehajtása (robot-szerűség).

Helyes sorrend keresése: néhány elemből álló tevékenységsorozat, rajz megfelelő sorrendbe állítása.

Hétköznapi algoritmusok "felkutatása", az algoritmusnak megfelelő sorrend lerajzolása megbeszélés után.

Pl.: Fogmosás algoritmusa

Az iskolai élet algoritmusa

Algoritmusok kipróbálása, eljátszása. Elrontott algoritmusok kijavítása.

Tevékenységek:

- Szabály - játékok.
- Algoritmus - játékok többféleképpen.
- Robot-játék. A LOGO programozási nyelv bevezetője: Irányítsd a robotot! Az irányok helyes meghatározása.
- Rajzok helyes sorrendbe állítása.
- Algoritmus készítése elemeiből (pl. rajzokkal, vagy újságokból kivágva).

Fogalom:

- elem, része
- sorrend

Értékelés

Az értékelésünk alapja a tanuló tevékenysége legyen.

Belépés a könyvtárba

Cél:

A könyvtár megismerése.

A könyvek elhelyezkedésének megismerése. Tájékozódási pontok megfigyelése.

A könyvtári viselkedés szabályai.

Követelmény

Legyen képes segítséggel a szabad polcon a mesekönyveket megtalálni.

Tartalom:

Mivel foglalkozik a könyvtár?

A könyvtári viselkedés szabályai.

A könyvtári kölcsönzés.

A könyvek, mint "jó barátok", segítséget nyújtanak.

Hogyan tájékozódjunk a könyvtárban?

A könyvek szabad polcon való megkeresése segítséggel.

Tevékenység:

- Segítséggel tájékozódás a könyvtárban.
- Érdekes könyvek helyeinek megkeresése.
- Egy kedves könyv szereplőjének lerajzolása (számítógéppel is készíthető).
- Az otthoni könyvekből ismertető készítése.

Feltételek:

A téma feldolgozása az iskolai könyvtárban történjen. A könyvtáros akkor is vegyen részt az első ilyen foglalkozáson, ha nem ő tanítja az informatikát.

Jel és kód

Cél:

Szerezzenek tapasztalatokat az információ kezelésének néhány módjáról, kódolási feladatok végrehajtásáról, a kódolt információ továbbításáról.

Követelmény:

Legyen képes egy kódolt üzenet olvasására, továbbítására.

Legyen tisztában a kódolás menetével, az információk ilyen kezelésével.

Tartalom:

Jelek az iskolában. (csengő, jelentkezés, stb.).

Jel és információ.

Kódolt információk (füstjelek, tűzjelek, dobjelek, zászlójelek).

Régi idők jelei.

Egyezményes jelek kitalálása és kipróbálása. Mi a szabály?

Kódok a mindennapi életben, piktogramok, képírás.

Az információkezelés általános sémájának megfelelő információküldés (Forrás - Kódolás - Továbbítás - Dekódolás - hasznosítás).

Tevékenység:

- A kódolt információk közül az egyik megismerése pl. mese, irodalmi példa alapján
- Egyezményes jelek kitalálása és kipróbálása. Mi a szabály?
- Piktogramok gyűjtése, értelmezése.

Fogalom:

- A jel.

Feltételek:

Sokféle tárgyi eszköz a "titkos jelentések" kitalálásához.

Számítógéppel dolgozunk

Cél:

Jussanak el a számítógép magabiztos használatának szintjére.

Mutassuk be a számítógép rajzoló lehetőségeit.

Éljék meg az önálló alkotás élményét. Tapasztalják, hogy a számítógép egy újabb eszközt jelent rajzi elképzeléseik megvalósítására. Értékeljék, hogy itt nincs elrontott rajz, tetszőlegesen változtathat, módosíthat a rajzon.

Követelmény:

Egyszerűen kezelhető oktató- vagy logikai játék programmal dolgozzon.

Legyen képes egy egyszerű rajz elkészítésére (esetleg segítséggel).

Tudja az egeret használni a rajz készítése során.

Tartalom:

Oktatóprogram, logikai játék program használata. A program indítása még most sem tananyag.

Egy egyszerű rajzoló program használata (lehetőleg az előző évi), kezelőfelületének.

Az alapvető rajzeszközök (ecset, háttér, színek, radír, új lap kérése) megismerése, használatuk.

A legjobban sikerült rajzok kinyomtatása (tanári nyomtatással).

A rajzolóprogram segítségével rajzkészítés megadott témában.

Írás a rajzlapra.

Tevékenység:

- Az egerkezelés megtanulása. A kattintás és húzás gyakorlása.
- Rajzeszközök használata.
- Egyszerű ábrák készítése.
- Felirat készítése.
- A jól sikerült rajzok kinyomtatása (tanár nyomtat).

Fogalom:

- A használt rajzeszközök neve.

Értékelés:

A tartalmi értékelés a kiadott feladat számítástechnikai végrehajtására irányuljon. Az elkészült rajz "szépsége" másodrendű. Lehetőség szerint néhány szépen sikerült rajzot nyomtassunk ki, és a tanteremben használjuk fel.

Pozitív értékelést érdemel az egyéni ötlet, a többféle rajzi megoldás kipróbálása, ugyanakkor az már negatívum, ha a tanuló egyáltalán nem képes rajzot megvalósítani, mindig újabb és újabb munkába kezd, ám ezeket nem fejezi be.

Előfordulhat, hogy néhány tanulónak az eger használata még mindig gondot jelent.

Figyeljünk a balkezes gyerekekre.

Az esetleges mozgáskoordinációs zavarok itt szembetűnően jelentkeznek - orvosi vagy pszichológusi ellenőrzés szükséges.

Ilyen esetben különösen fontos, hogy a követelményeket a tanuló képességeihez igazodóan fogalmazzuk meg.

Feltételek:

A kiválasztott rajzi program.

Nyomtató.

II. melléklet

AZ OSZTÁLYOZÓVIZSGA TANTÁRGYANKÉNTI, ÉVFOLYAMONKÉNTI KÖVETELMÉNYEI

2. A vizsgatárgyak részei és követelményei

A továbbhaladás feltételei:

2.1 Magyar nyelv és irodalom

2. osztály:

Összefüggő mondatokat alkosson.

Számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról.

Szöveghűen mondja el a memoritereket.

Ismert szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel. Emelje ki az olvasottak lényegét.

Kevés hibával másoljon írott és nyomtatott mondatokat. Írása legyen rendezett.

Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat.

Jelölje helyesen a *j* hangot 30–40 begyakorolt szóban.

Helyesen válassza el az egyszerű szavakat.

3. osztály:

Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban.

Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget.

Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján.

A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el.

A memoritereket szöveghűen mondja el.

Egy témáról 6–8 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.

Ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.

A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat.

Írásbeli munkája rendezett, olvasható legyen.

4. osztály:

Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban.

Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget.

Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján.

A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el.

A memoritereket szöveghűen mondja el.

Egy témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.

Ismerje fel az alsó tagozaton tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.

A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkája rendezett, olvasható legyen.

Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.

5.osztály:

A kapcsolatfelvétel, megszólítás, köszönés, kérdés illemszabályainak ismerete és helyes alkalmazásuk. A hangsúly, dallam, tempó, szünet és a nem nyelvi kifejezőeszközök (testbeszéd) összehangolt használata egyszerűbb kommunikációs helyzetekben, a kommunikációs helyzetnek megfelelően. Az élőbeszéd tempóját megközelítő, folyamatos hangos és néma olvasás. Képesség a másolás, tollbamondás és emlékezet utáni írásra, önálló írásbeli feladatok megoldására. Az olvasott művekben néhány alapvető irodalmi téma fölismerése. Személyes és olvasmányélmény egyszerű megfogalmazása, elsősorban szóban. Történetmondás mindennapi személyes élményről, olvasmányról szóban és rövid fogalmazásban. Leírás készítése tárgyról, személyről, tájról, szóban vagy írásban. A hang, a szó és a szóelem megkülönböztetése. Az igealak szóelemeinek fölismerése. Alapismeretek a hangok képzéséről, tulajdonságairól. Rokon és ellentétes jelentésű szavak, hangutánzó szavak, valamint szólások, közmondások jelentésének értelmezése egynyelvű szótárak, diákoknak szánt kézikönyvek használatával. A gyakran használt és az olvasott művekben előforduló szavak jelentésének értelmezése. Képesség a szókinccs különböző rétegeiből származó szavak elkülönítésére nyilvánvaló esetekben, egyszerű köznapi vagy irodalmi szövegekben. Jártasság a korosztály számára készült szótárak használatában. Tájékozódás a könyvtárban és a vizuális, audiovizuális, elektronikus segédletek (Internet, CD-ROM stb.) körében.

6. osztály:

A beszédhelyzethez (címezett, szándék, tartalom) és a nyelvi illem alapvető szabályaihoz alkalmazkodó beszédmód a kommunikáció iskolai (tanórai) helyzeteiben. Az alapvető nyelvi és nem nyelvi kifejezőeszközök helyes használata az élőbeszédben.

Különböző témájú és műfajú szövegek értő olvasása, értelmes felolvasása. Jól olvasható írás, az írásos szöveg rendezett elhelyezése. Egyszerűbb olvasmánytartalmak összefüggő ismertetése az időrend, az ok-okozati összefüggések bemutatásával. Rövid tárgyyszerű beszámoló a feldolgozott művekről: szerző, cím, téma, műfaj.

Az epikai művekről néhány fontos adat megnevezése: a helyzet, a helyszín, a szereplők, a főhős életútjának állomásai, a cselekmény menete. Lírai művek formanyelvének (verselés, képiség) felismerése. Elbeszélés, leírás, jellemzés, beszámoló készítése megbeszélte olvasmányok vagy személyes élmény alapján. A személyes élmény néhány mondatos megfogalmazása az olvasott irodalmi művek szereplőinek jellemével, a műben megjelenített élethelyzetekkel, érzelmekkel kapcsolatban.

Az irodalmi olvasmányokhoz, egyéb tanulmányokhoz kapcsolódó információk gyűjtése a könyvtárban és / vagy az Interneten. Az adatok elrendezése és feljegyzése. Alapvető jártasság a korosztály számára készült lexikonok, vizuális, audiovizuális, elektronikus segédletek (Internet, CD-ROM stb.) használatában.

7. osztály:

Részvétel a közéleti kommunikáció iskolai helyzeteinek különféle formáiban felszólalás, hozzászólás formájában. Saját vélemény megfogalmazása (az érvelés alapvető szabályait követve) a mindennapi élet egyszerűbb, a korosztály által is átlátható problémáiról, olvasmányokról. Udvarias együttműködés felnőtt és kortárs beszédpartnerekkel.

A megértést biztosító hangos és néma olvasás, szöveghű folyamatos felolvasás, szövegmondás. Rendezett, egyéni íráskép.

Különféle műfajú és rendeltetésű (szépirodalmi, ismeretterjesztő, értekező) szövegek szerkezetének és jelentésének bemutatása. Epikus olvasmányok, olvasott, látott drámai alkotások szerkezeti elemeinek elkülönítése, a fő- és mellékszereplők jellemzése. A szépirodalmi művekben megjelenő helyzetek és jellemek, érzelmek és gondolatok egyszerűbb összefüggéseinek bemutatása szóban és írásban. A lírai formanyelv (ritmus, rím, hangzás, képiség) stíluseszközeinek felismerése. Vázlat készítése szóbeli megnyilatkozáshoz, cselekményvázlat írása.

Az egyszerű mondat részeinek, szintagmáinak megnevezése, elemzése. A mondatfajták biztos megkülönböztetése. A szóalkotás gyakori módjainak fölismerése és elemzése. A tanult nyelvhelyességi és helyesírási szabályok megfelelő alkalmazása: a központosítás, a tanulmányok során előforduló tulajdonnevek, a belőlük képzett melléknevek helyesírásának, az egybe- és külön írás elveinek ismerete és megfelelő alkalmazása. A Magyar helyesírási szótár önálló használata.

8. osztály:

A köznyelv, a tanult szaknyelv, a társalgás és a szleng szókészletében meglévő eltérések felismerése és a kommunikációs helyzetnek megfelelő használatuk.

Tájékozottság az alapvető tömegkommunikációs műfajokban, a média szerepének és hatásának felismerése.

A szöveg értő befogadását biztosító olvasás, különféle műfajú szövegek kifejező felolvasása, memoriterek elmondása. A tanulmányokhoz szükséges eszközszintű íráskészség, jól olvasható esztétikus írás. A feldolgozott művekről, olvasmányélményekről, színházi előadásról összefoglalás készítése a témának, a kommunikációs alkalomnak megfelelő stílusban felelet vagy rövid írásos beszámoló formájában. A megismert műfajok stíluseszközeinek megnevezése tárgyyszerűen a tanult szakkifejezésekkel, jellemzésük példákkal. Az olvasott művekben megjelenített emberi problémák bemutatása önálló véleménynyilvánítással. Ismeretek a magyar irodalom nagyobb korszakairól (reformkor, a XX. század első és második fele), néhány alkotó portréja, az olvasott művek elhelyezése a korban.

A népszerű irodalom néhány gyakori műfajának ismerete, hatáskeltő eszközeik jellemzése.

A leíró nyelvtani ismeretek rendszerezése: hangtani, szó- és alaktani, jelentéstani, mondattani jelenségek fogalmi szintű megnevezése, elemzése egyszerűbb esetekben, a szórend és a jelentés összefüggésének fölismerése. Mondattani nyelvhelyességi ismeretek alkalmazása szóban és írásban. Az idézés, a párbeszéd, a központosítás helyesírása.

A gyakrabban használt mindennapi hivatalos iratok jellemzőinek ismerete.

Tájékozottság a magyar nyelv eredetéről, helyéről a világ nyelvei között.

Jártasság az önálló könyvtári munkában, a tárgyi katalógus használatában.

Színházi előadás megtekintésének élménye alapján beszámoló készítése. Részvétel az improvizációs játékokban.

2.2. Történelem

5. osztály:

Fogalmak: őskor, ókor, régészet, szerszámkészítés, öntözéses földművelés, Krisztus előtt, Krisztus után, évtized, évszázad, emberöltő, fáraó, piramis, hieroglifa, ékírás, betűírás, múmia, Biblia, Ószövetség.

Személyek: Ádám, Éva, Noé, Mózes, Dávid, Salamon.

Topográfia: ókori Kelet, Egyiptom, Nílus, Jeruzsálem, Mezopotámia, Kína.

Évszámok: Kr. e. 3000 körül (az Egyiptomi Birodalom egyesítése).

Fogalmak: mítosz, városállam, olimpia, népgyűlés, Akropolisz, légió, rabszolga, provincia, népvándorlás, Újszövetség.

Személyek: Zeusz, Periklész, Romulus, Hannibál, Julius Caesar, Augustus, Jézus, Mária, József, Attila.

Topográfia: Balkán-félsziget, Olümposz, Athén, Spárta, Perzsa Birodalom, Marathón, Itáliai-félsziget, Róma, Karthágó, Szicília, Római Birodalom, Pannónia, Aquincum, Júdea, Betlehem.

Évszámok: Kr. e. 776 (az első feljegyzett olimpia játékok), Kr. e. 490 (a marathóni csata), Kr. e. V. század közepe (Athén fénykora), Kr. e. 44 (Julius Caesar meggyilkolása), Kr. u. 476 (a Nyugat-római Birodalom bukása, az ókor vége).

Fogalmak: középkor, uradalom, hűbérúr, hűbéres, vár, jobbágy, robot, majorság, iszlám, pápa, szerzetes, eretnek, kolostor, kódex, lovag, középkori város, céh, járvány, távolsági kereskedelem, könyvnyomtatás.

Személyek: Nagy Károly, Mohamed, Szent Benedek, Gutenberg.

Topográfia: Bizánci Császárság, Frank Birodalom, Mekka, Arab Birodalom, Német-római Császárság.

Évszámok: 622 (Mohamed „futása”), 800 (Nagy Károly császár), XV. század (könyvnyomtatás).

Fogalmak: hun, finnugor, félnomád életmód, törzs, nemzetség, nagycsalád, fejedelem, táltos, honfoglalás, kalandozás, vármegye, tized, ispán, tatár, kun.

Személyek: Attila, Álmos, Árpád, Géza fejedelem, Szent István, Gellért püspök, Szent László, Könyves Kálmán, IV. Béla, Szent Margit.

Topográfia: Urál, Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Erdély, Esztergom, Pannonhalma, Székesfehérvár, Buda, Muhi.

Évszámok: IX. század (Etelköz), 895–900 (a honfoglalás), 997–(1000)–1038 (I. /Szent/ István uralkodása), 1077 (I. /Szent/ László trónra lépése), 1241–1242 (a tatárjárás), 1301 (az Árpád-ház kihalása).

6. osztály:

Fogalmak: aranyforint, nádor, nemes, ősiség és kilenced törvénye, kormányzó, végvár.

Személyek: I. Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, Hunyadi Mátyás, I. Szulejmán.

Topográfia: Nándorfehérvár, Visegrád, Mohács.

Évszámok: 1308 (I. Károly), 1456 (Nándorfehérvár), 1458-1490 (Hunyadi Mátyás uralkodása), 1526 (a mohácsi vereség).

Fogalmak: újkor, felfedező, gyarmat, manufaktúra, reformáció, protestáns, jezsuita, katolikus megújulás, felvilágosodás, alkotmány.

Személyek: Kolumbusz, Luther, Kálvin, Cromwell, XIV. Lajos, Rousseau, Washington.

Topográfia: Amerika, Versailles, London, Szentpétervár.

Évszámok: 1492 (Kolumbusz), 1517 (Luther fellépése), 1776 (az amerikai Függetlenségi nyilatkozat).

Fogalmak: végvár, hódoltság, szultán, szpáhi, janicsár, kuruc, labanc, hajdú, úrbér, jobbágyrendelet, zsellér, betelepítés, türelmi rendelet.

Személyek: Dobó István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós, II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia, II. József.

Topográfia: Pozsony, Bécs, Erdélyi Fejedelemség, Eger, Gyulafehérvár, Debrecen.

Évszámok: 1541 (Buda török kézen), 1552 (a „nagy várháborúk” éve), 1686 (Buda visszavívása), 1703–1711 (a Rákóczi-szabadságharc), 1740–1780 (Mária Terézia).

Fogalmak: népfelség elve, jakobinus, polgári nemzet, ipari forradalom, tőkés, bérmunkás, kapitalizmus, rendi országgyűlés, alsótábla, felsőtábla, reformkor, közteherviselés, cenzúra, sajtószabadság, választójog, felelős kormány, jobbágyfelszabadítás, honvédség, trónfosztás, nemzetiségi törvény.

Személyek: XVI. Lajos, Robespierre, Napóleon, Watt, Széchenyi István, Kölcsey Ferenc, Wesselényi Miklós, Kossuth Lajos, Deák Ferenc, Petőfi Sándor, Batthyány Lajos, Jellasics, Görgei Artúr, Bem József.

Topográfia: Párizs, Waterloo, Debrecen, Isaszeg, Buda, Világos, Arad.

Évszámok: 1789 (a francia forradalom kezdete), 1815 (a waterlooi csata), 1830 (a Hitel megjelenése, a reformkor kezdete), 1832–1836 (reformországgyűlés), 1848. március 15. (forradalom Pest-Budán), 1849. április 14. (a Függetlenségi nyilatkozat), 1849. október 6. (az aradi vértanúk és Batthyány Lajos kivégzése).

7. osztály:

Fogalmak: polgárháború, nemzetállam, szabad verseny, monopólium, szociáldemokrácia, tömegkultúra.

Személyek: I. Vilmos császár, Bismarck, Lincoln, Edison, Marx.

Topográfia: Olaszország, Németország, Egyesült Államok.

Évszámok: 1859 (csata Solferinónál), 1861-1865 (polgárháború az Egyesült Államokban), 1871 (a Német Császárság létrejötte).

Fogalmak: passzív ellenállás, kiegyezés, közös ügyek, dualizmus, millennium, agrárország, emigráció, amnesztia.

Személyek: Deák Ferenc, I. Ferenc József, gróf Andrássy Gyula, báró Eötvös József, Kandó Kálmán, Bánki Donát.

Topográfia: Osztrák-Magyar Monarchia, Budapest.

Évszámok: 1867 (a kiegyezés), 1896 (a millenniumi ünnepek).

Fogalmak: villámháború, állásháború/állóháború, bolsevik, szovjet, hátország, kétfrontos háború.

Személyek: II. Vilmos, Lenin, Wilson, II. Miklós.

Topográfia: Szerbia, Szarajevó, Pétervár, Oroszország.

Évszámok: 1914. július 28. (a világháború kirobbanása), 1914-1918 (az első világháború), 1917 (az oroszországi forradalom és a bolsevik hatalomátvétel).

Fogalmak: békediktátum, kommunizmus, GULAG, személyi kultusz, fasizmus, nemzetiszocializmus, kisantant, proletárdiktatúra, tőzsde, részvény, gazdasági válság.

Személyek: Clemenceau, Sztálin, Roosevel, Mussolini, Hitler.

Topográfia: Szovjetunió, New York.

Évszámok: 1918. november 11. (az első világháború vége), 1922 (a Szovjetunió megalakulása), 1929-1933 (a nagy gazdasági világválság), 1933 (Hitler hatalomra kerülése).

Fogalmak: őszirózsás forradalom, tanácsköztársaság, vörösteror, fehérterror, kormányzó, numerus clausus, konszolidáció, revízió, zsidótörvény.

Személyek: Károlyi Mihály, Kun Béla, Horthy Miklós, Bethlen István, Teleki Pál.

Topográfia: Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia.

Évszámok: 1918. október vége (az őszirózsás forradalom), 1919. március (a Magyarországi Tanácsköztársaság kikiáltása), 1920. március (Horthy kormányzóvá választása), 1920. június 4. (Trianon), 1938 (az első bécsi döntés), 1940 (a második bécsi döntés).

Fogalmak: tengelyhatalmak, furcsa háború, hadigazdaság, totális háború, zsidóüldözés, holokauszt, gettó, deportálás, partizán.

Személyek: Churchill, Kállay Miklós, Szálasi Ferenc.

Topográfia: Lengyelország, Sztálingrád, Don-kanyar, Normandia, Auschwitz, Berlin, Jalta, Hirosima.

Évszámok: 1939. szeptember 1. (a második világháború kirobbanása), 1941. június 22. (Németország megtámadja a Szovjetuniót), 1941. június 27. (Magyarország hadba

lépése), 1941. december 7. (Pearl Harbor, az Egyesült Államok hadba lépése), (1943. január (a doni katasztrófa), 1943. február eleje (a sztálingrádi csata vége), 1944. március 19. (Magyarország német megszállása), 1944. június 6. (a normandiai partraszállás), 1944. október 15-16. (Horthy kiugrási kísérlete, Szálasi hatalomátvétele), 1945. április (a háború vége Magyarországon), 1945. május 9. (Európában befejeződik a háború), 1945. szeptember 2. (Japán kapitulációja).

8. osztály:

Fogalmak: hidegháború, vasfüggöny, jóléti állam, piacgazdaság, szuperhatalom.

Személyek: Truman, Marshall, Hruscsov.

Topográfia: Szovjetunió, NSZK, NDK, Kína, Észak- és Dél-Korea, Észak- és Dél-Vietnam, Kuba, Közel-Kelet.

Évszámok: 1946 (a fultoni beszéd), 1947 (a párizsi békék), 1949 (a NATO, az NDK és az NSZK megalakulása), 1953 (Sztálin halála), 1955 (a Varsói Szerződés), 1961 (Jurij Gagarin űrrepülése, a berlini fal felhúzása).

Fogalmak: népbíróóságok, államosítás, internálás, pártállam, ÁVH, kitelepítések, tervgazdaság, kollektivizálás, szövetkezet, tömegpropaganda,

Személyek: Tildy Zoltán, Rákosi Mátyás, Nagy Ferenc, Kovács Béla, Mindszenty József, Nagy Imre, Kádár János.

Topográfia: Debrecen, Recsk, Hortobágy.

Évszámok: 1945. november (választások Magyarországon), 1946 (a második köztársaság és az új forint), 1947 (a kékcédulás választások, a párizsi béke), 1956. október 23. (forradalom kitörése), 1956. november 4. (a forradalom leverésének kezdete).

Fogalmak: tervgazdaság, piacgazdaság, beat-korszak, olajárrobbanás, atomkatasztrófa, mamutcégek, nemzetközi pénzvilág, csúcstechnológia.

Személyek: Brezsnyev, Kennedy, Reagan, Gorbacsov, II. János Pál.

Topográfia: Ukrajna, Észtország, Lettország, Litvánia, Csehország, Szlovákia, Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Németország, Prága, Csernobil.

Évszámok: 1962 (a kubai rakétaválság), 1968 (a „prágai tavasz”, nyugati diáklázadások), 1989 (a berlini fal lebontása), 1991 (a Varsói Szerződés és a KGST felszámolása, a Szovjetunió felbomlása), 1991-1999 (a délszláv háború), 1991-2004 (Jugoszlávia felbomlása), 1993 (Csehszlovákia szétválása, Csehország és Szlovákia létrejötte), 1999 (Jugoszlávia NATO bombázása).

Fogalmak: munkásörtség, konszolidáció, népfelkelés, puha diktatúra, amnesztia, háztáji,

pártállam, szamizdat, demokratikus ellenzék.

Személyek: Kádár János.

Topográfia: Salgótarján, Szászhalmabatta, Bős-Nagymaros, Monor, Lakitelek.

Évszámok: 1958 (Nagy Imre és vádlott társai kivégzése), 1968 (az új gazdasági mechanizmus), 1985 (monori találkozó), 1987 (a lakiteleki találkozó), 1989 (Nagy Imre és mártírtársainak újratemetése, a harmadik köztársaság kikiáltása).

Fogalmak: multikulturalizmus, terrorizmus, migráció, , integráció, euró, internet, tömegkommunikáció.

Topográfia: az EU tagállamai.

Évszámok: 1992 (a maastrichti szerződés aláírása), 1995 (a schengeni egyezmény életbe lépése), 2002 (az euró bevezetése), 2001. szeptember 11. (terrortámadások az Egyesült Államokban), 2004 (tíz új tagállam csatlakozik az EU-hoz, köztük Magyarország is).

Fogalmak: privatizáció, rendszerváltás/rendszerváltozás, pluralizmus, demokratikus intézményrendszer, jogállam.

Személyek: Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor, Mádl Ferenc.

Topográfia: Erdély, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Várvidék (Burgenland).

Évszámok: 1990 (szabad, többpárti választások Magyarországon), 1991 (a szovjet csapatok távozása hazánkból), 1999 (csatlakozás a NATO-hoz), 2004 (Magyarország EU-tag lett).

Fogalmak: privatizáció, rendszerváltás/rendszerváltozás, pluralizmus, demokratikus intézményrendszer, jogállam.

Személyek: Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor, Mádl Ferenc.

Topográfia: Erdély, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Várvidék (Burgenland).

Évszámok: 1990 (szabad, többpárti választások Magyarországon), 1991 (a szovjet csapatok távozása hazánkból), 1999 (csatlakozás a NATO-hoz), 2004 (Magyarország EU-tag lett).

Hatalmi ág, érdekképviselő, állampolgári jogok, állampolgári kötelességek, közjó, politikai intézmény, média, közélet, nyilvánosság.

Szokás, hagyomány, illem, erkölcs, alapvető emberi jog, gyermeki jog, hivatal, egyenlőség, társadalmi különbség, társadalmi egyenlőtlenség.

Piacgazdaság, háztartás, vállalat, belföld, külföld, pénzügyi közvetítő, bankjegy, pénzhelyettesítő, költségvetés, bevétel, kiadás, egyenleg, megtakarítás, betét, kötvény, befektetési jegy, hitelfelvétel, kamat, árfolyam, infláció.

Háztartás, költségvetés, bevétel, kiadás, társadalmi juttatás, tulajdonból származó

jövedelem, örökség, nyereség, vagyon, létszükségleti kiadás, nem létszükségleti kiadás, beruházás, egyenleg, megtakarítás, befektetés, hitel, kamat, bank, bankszámla, bankkártya, banki művelet, lakossági folyószámla.

Média, tömegkommunikáció, médiahasználat, funkció, médiaszöveg.

Nyilvánosság.

Közszolgálati média, kereskedelmi média, közösségi média.

Hír, kommentár, hírtéka, hírvetély, pártatlanság, hírportál, közösségi oldal.

2.3. Idegen nyelv

2.3.1. Angol

4.osztály:

Megért egyszerű ismerős kérdéseket, válaszol ezekre.

Elmond néhány verset, mondókát és néhány összefüggő mondatot önmagáról. Minta alapján egyszerű párbeszédet folytat.

Ismert szavakat, rövid szövegeket elolvas és megért jól ismert témában.

Tanult szavakat, ismerős mondatokat lemásol. Minta alapján egyszerű, rövid szövegeket alkot.

5. osztály:

A tanuló megérti a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést, az ismert témákhoz kapcsolódó kérdéseket, rövid megnyilatkozásokat.

Egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikál.

Közös feldolgozás után megérti az egyszerű olvasott szövegek lényegét, tartalmát.

6. osztály:

A1 szintű nyelvtudás:

A tanuló megérti a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést, az ismert témákhoz kapcsolódó kérdéseket, rövid megnyilatkozásokat, szövegeket.

Egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikál.

Felkészülés után elmond rövid szövegeket.

Közös feldolgozás után megérti az egyszerű olvasott szövegek lényegét, tartalmát.

Ismert témáról rövid, egyszerű mondatokat ír, mintát követve önálló írott szövegeket alkot.

7. osztály:

A tanuló egyszerű hangzó szövegekből kiszűri a lényegét és néhány konkrét információt.

Válaszol a hozzá intézett kérdésekre. Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazva történetet mesél el.

Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, különböző típusú, egyszerű írott szövegekben megtalálja a fontos információkat.

8. osztály:

A2 szintű nyelvtudás:

A tanuló egyszerű hangzó szövegekből kiszűri a lényegét és néhány konkrét információt.

Válaszol a hozzá intézett kérdésekre, sikeresen vesz részt rövid beszélgetésekben.

Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazva történetet mesél el, valamint leírást ad saját magáról és közvetlen környezetéről.

Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, különböző típusú, egyszerű írott szövegekben megtalálja a fontos információkat.

Összefüggő mondatokat, rövid szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról.

2.3.2. német

4. osztály:

Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, rövid kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;

Megért ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérdést.

Egy szóval, vagy hiányos, egyszerű mondatban válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre,

Ismert dolgokat megnevez,

Néhány mondókát, verset, dalt reprodukál.

Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatot megért;

Ismert nyelvi elemekből álló egymondatos szövegben fontos információt megtalál.

Helyesen lemásol ismert szavakat.

Felismeri a tanult szavak írott alakját.

5. osztály:

ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;

ismert nyelvi eszközökkel, egyszerűen megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr.

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre néhány szóban vagy egyszerű mondatban válaszol;

tanult minta alapján egyszerű mondatokat mond, kérdéseket tesz fel;

megértési probléma esetén segítséget kér.

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat megért;

ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló rövid szövegben fontos információt megtalál;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti.

ismert nyelvi elemekből álló rövid mondatokat helyesen lemásol.

6. osztály

utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket megért;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti.

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatokban válaszol;

tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,

kérdéseket tesz fel;

megértési probléma esetén segítséget kér;

tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt vesz.

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat megért;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló rövid szöveg lényegét megérti.

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen lemásol.

Az alaptantervi követelmények célul tűzték ki, hogy a tanulók a 6. osztály végére érijék el az A1-szintet.

7. osztály:

megérti az utasításokat, azokra cselekvéssel válaszol;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűri;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megért;

ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkezteti.

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre mondatokban válaszol; egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz;

kérdéseket tesz fel;

eseményt mesél el;

megértési probléma esetén segítséget kér;

beszélgetést kezdeményez, befejez.

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget megért;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;

egyszerű, képekkel illusztrált szöveget megért;

ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti.

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid szöveget diktálás után leír;

egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz;

ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő szöveget ír.

8. osztály:

utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;

ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegből kikövetkezteti;

jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatokban válaszol;

egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,

kérdéseket feltesz,

eseményeket elmesél;

megértési probléma esetén segítséget kér;

egyszerű párbeszédben részt vesz.

ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;

egyszerű történetet megért;

jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;

jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníti.

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget diktálás után leír;

egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;

egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlés, baráti levelet) létrehoz;

ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő kb. 50 szavas szöveget ír.

2.4. Matematika

2. osztály:

Halmazok összehasonlítása az elemek száma szerint. Halmazalkotás.

Közös tulajdonság felismerése, megnevezése.

Több, kevesebb, ugyannyi fogalmának helyes használata.

Számok írása, olvasása (100-as számkör). Helyi érték ismerete.

Római számok írása, olvasása (I, V, X)

Számszomszédok értése. Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása.

Számok képzése, bontása helyi érték szerint.

Matematikai jelek: +, -, •, :, =, <, >, ( ) ismerete, használata.

Összeadás, kivonás, szorzás, osztás szóban és írásban.

Szorzótabla ismerete a száz-as számkörben.

A műveletek sorrendjének ismerete.

Szöveges feladat értelmezése, megjelenítése rajz segítségével, leírása számokkal.

Páros és páratlan számok megkülönböztetése.

Növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerése, a sorozat folytatása.

Vonalak (egyenes, görbe) ismerete.

A test és a síkidom megkülönböztetése.

A szabvány mértékegységek: cm, dm, m, cl, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év.

Átváltások szomszédos mértékegységek között.

3. osztály:

Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése.

Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése, megnevezése.

A változás értelmezése egyszerű matematikai tartalmú szövegben.

Számok írása, olvasása (1000-es számkör). Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalma 1000-es számkörben.

Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása 1000-es számkörben.

Fejben számolás száz-as számkörben.

A szorzótabla biztos ismerete 100-as számkörben.

Műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazása

Háromjegyű számok összeadása, kivonása, szorzás és osztás egyjegyű, számmal írásban.

Műveletek ellenőrzése.

Szöveges feladat: a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés.

Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerése, készítése.

A szabvány mértékegységek: mm, km, ml, cl, hl, g, t, másodperc. Átváltások szomszédos mértékegységek között.

Négyzet, téglalap létrehozása egyszerű módszerekkel, felismerésük, jellemzőik.

Kör fogalmának ismerete.

Táblázat adatainak értelmezése.

4. osztály:

Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése.

A változás értelmezése egyszerű matematikai tartalmú szövegben.

Az összes eset megtalálása (próbálgatással).

Számok írása, olvasása (10 000-es számkör). Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalma 10 000-es számkörben.

Negatív számok a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság).

2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezése, lejegyzése szöveggel, Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása 10 000-es számkörben.

Összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmának ismerete. Műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazása. Műveleti sorrend ismerete, alkalmazása.

Négyjegyű számok összeadása, kivonása, szorzás és osztás egy- és kétjegyű, számmal írásban.

Műveletek ellenőrzése.

Szöveges feladat: a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata.

Többszörös, osztó, maradék fogalmának ismerete.

Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerése, készítése.

Összefüggések keresése az egyszerű sorozatok elemei között.

A szabály megfogalmazása egyszerű formában, a hiányzó elemek pótlása.

Egyenesek kölcsönös helyzetének felismerése: metsző és párhuzamos egyenesek.

A szabvány mértékegységek: mm, km, ml, cl, hl, g, t, másodperc. Átváltások szomszédos mértékegységek között.

Háromszög, négyzet, téglalap, sokszög létrehozása egyszerű módszerekkel, felismerésük, jellemzőik.

Kör fogalmának ismerete.

Kocka, téglatest, felismerése, jellemzői.

Gömb felismerése.

Tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria felismerése.

Négyzet, téglalap kerülete.

Adatok lejegyzése, táblázatba rendezése. Táblázat adatainak értelmezése.

Biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos tapasztalati ismerete.

5. osztály:

Néhány elem sorba rendezése különféle módszerekkel.

Néhány elem kiválasztása.

A részhalmaz fogalma.

Két véges halmaz közös része.

Két véges halmaz egyesítése.

Összehasonlításhoz szükséges kifejezések értelmezése, használata (pl. egyenlő; kisebb; nagyobb; több; kevesebb; nem; és; vagy; minden; van olyan, legalább, legfeljebb).

Eredmények ellenőrzése.

Szorzás, osztás 10-zel, 100-zal, 1000-rel.

Műveleti tulajdonságok, a helyes műveleti sorrend.

Egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása következtetéssel, lebontogatással.

A mindennapi életben felmerülő, egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel.

Egyenes arányosság.

Szabványmértékegységek és átváltásuk: hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg.

Helymeghatározás gyakorlati szituációkban, konkrét esetekben.

Táblázat hiányzó elemeinek pótlása ismert vagy felismert szabály alapján.

Az egyenes arányosság grafikonja.

Sorozatok folytatása adott szabály szerint.

A tér elemei: pont, vonal, egyenes, félegyenes, szakasz.

Párhuzamosság, merőlegesség.

A távolság szemléletes fogalma.

Két pont, pont és egyenes távolsága.

Két egyenes távolsága.

Sugár, átmérő, húr, szelő, érintő.

Téglalap, négyzet kerülete, területe.

Sokszögek kerülete.

Téglatest (kocka) felszínének és térfogatának kiszámítása.

Egyszerű diagramok, értelmezése, táblázatok olvasása.

Átlagszámítás néhány adat esetén.

6. osztály:

Néhány elem sorba rendezése különféle módszerekkel.

Néhány elem kiválasztása.

A részhalmaz fogalma.

Két véges halmaz közös része.

Két véges halmaz egyesítése.

Összehasonlításhoz szükséges kifejezések értelmezése, használata (pl. egyenlő; kisebb; nagyobb; több; kevesebb; nem; és; vagy; minden; van olyan, legalább, legfeljebb).

Igaz és hamis állítások.

Eredmények ellenőrzése.

Egészek, törtek, tizedes törtek.

Alaki érték, helyi érték.

Alapműveletek negatív számokkal.

Ellentett, abszolút érték.

Közönséges tört fogalma.

Tizedes tört fogalma.

Törtek helye a számegyenesen, nagyságrendi összehasonlítások.

A számok reciprokának fogalma.

Szorzás, osztás 10-zel, 100-zal, 1000-rel.

Egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása következtetéssel, lebontogatással. A megoldások ábrázolása számegyenesen, ellenőrzés behelyettesítéssel.

Arányos következtetések.

A mindennapi életben felmerülő, egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel.

Egyenes arányosság.

A százalék fogalmának megismerése gyakorlati példákon keresztül.

Egyszerű százalékszámítási feladatok arányos következtetéssel.

Szöveges feladatok megoldása.

Egyszerű oszthatósági szabályok (2-vel, 3-mal, 5-tel, 9-cel, 10-zel, 100-zal).

A Descartes-féle derékszögű koordinátarendszer.
Táblázat hiányzó elemeinek pótlása ismert vagy felismert szabály alapján.
Egyszerű grafikonok értelmezése.
Az egyenes arányosság grafikonja.
Példák konkrét sorozatokra.
Sorozatok folytatása adott szabály szerint.
A tér elemei: pont, vonal, egyenes, félegyenes, szakasz, sík, szögtartomány.
Párhuzamosság, merőlegesség, konvexitás.
Két pont, pont és egyenes távolsága.
Két egyenes távolsága.
Szakaszfelező merőleges.
A szög fogalma, mérése. Szögfajták.
Szögmásolás, szögfelezés.
Adott egyenesre merőleges szerkesztése.
Adott egyenessel párhuzamos szerkesztése.
Háromszögek csoportosítása oldalak és szögek szerint.
Négyszögek megismerése.
Négyszögek szerkesztése, egyszerűbb esetekben.
A tengelyes tükrözés.
Tengelyesen szimmetrikus alakzatok.
Tengelyesen szimmetrikus háromszögek, négyszögek.
Valószínűségi játékok és kísérletek dobókockák, pénzérmék segítségével.

7. osztály:

Két véges halmaz uniója, különbsége, metszete. A részhalmaz.
Szöveges feladatok megoldása.
Sorba rendezés, kiválasztás.
Racionális számok.
Műveletek racionális számkörben írásban és számológéppel.
A hatványozás fogalma pozitív egész kitevőre.
Műveletek hatványokkal.
10 egész kitevőjű hatványai.
Prímszám, összetett szám. Prímtényező felbontás.
Oszthatósági szabályok.
Arány, aránypár, arányos osztás.

Az alap, a százalékérték és a százalékláb fogalmának ismerete.

Egytagú, többtagú, egynemű kifejezés fogalma. Helyettesítési érték kiszámítása.

Zárójel felbontása, összevonás.

Elsőfokú, illetve elsőfokúra visszavezethető egyenletek, elsőfokú egyenlőtlenségek megoldása.

Egyszerű szöveges feladatok megoldása a tanult matematikai módszerek használatával.
Ellenőrzés.

Egyenes arányosság grafikus képe.

Grafikonok olvasása, értelmezése, készítése.

Háromszögek osztályozása oldalak, illetve szögek szerint.

A háromszögek magassága, magasságvonala, magasságpontja.

A háromszög és a négyszög belső és külső szögeinek összege.

Paralelogramma, trapéz, deltoid tulajdonságai, kerülete, területe.

Szabályos sokszögek.

Kör kerülete, területe.

Középpontos tükrözés.

Eltolás, a vektor fogalma.

Párhuzamos szárú szögek.

Mértékegységek átváltása racionális számkörben.

Adatok gyűjtése, rendszerezése, adatsokaság szemléltetése, grafikonok készítése.

Számtani közép kiszámítása.

Valószínűségi kísérletek, eredmények lejegyzése.

8. osztály:

Két véges halmaz uniója, különbsége, metszete. A részhalmaz.

Szöveges feladatok megoldása.

Egyszerű kombinatorikai feladatok megoldása különféle módszerekkel.

Példák nem racionális számra.

Műveletek racionális számkörben írásban és számológéppel.

A hatványozás fogalma pozitív egész kitevőre, egész számok körében.

Műveletek hatványokkal: azonos alapú hatványok szorzása, osztása.

10 egész kitevőjű hatványai.

A négyzetgyök fogalma.

Prímszám, összetett szám. Prímtényező felbontás.

Oszthatósági szabályok.

Legnagyobb közös osztó, legkisebb pozitív közös többszörös.

Arány, aránypár, arányos osztás.

Egyenes arányosság, fordított arányosság.

Mértékegységek átváltása racionális számkörben.

A mindennapjainkhoz köthető százalékszámítási feladatok.

Az algebrai egész kifejezés fogalma. Egytagú, többtagú, egynemű kifejezés fogalma.

Helyettesítési érték kiszámítása.

Egyszerű átalakítások: zárójel felbontása, összevonás.

Elsőfokú, illetve elsőfokúra visszavezethető egyenletek, elsőfokú egyenlőtlenségek megoldása.

A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása a tanult matematikai módszerek használatával.

Hozzárendelések megjelenítése.

Lineáris függvények.

Egyenes arányosság grafikus képe.

Grafikonok olvasása, értelmezése, készítése.

Egyszerű sorozatok vizsgálata.

Háromszögek osztályozása oldalak, illetve szögek szerint.

A háromszögek magassága, magasságvonala, magasságpontja.

A háromszögek kerületének és területének kiszámítása.

A háromszög és a négyszög belső és külső szögeinek összege.

Paralelogramma, trapéz, deltoid tulajdonságai, kerülete, területe.

Szabályos sokszögek.

Kör kerülete, területe.

A tanult síkbeli alakzatok (háromszög, trapéz, paralelogramma, deltoid) szerkesztése.

Középpontos tükrözés.

A középpontos tükrözés tulajdonságai.

Középpontosan szimmetrikus alakzatok a síkban.

Párhuzamos szárú szögek.

A háromszögek egybevágóságának esetei.

Három- és négyszög alapú egyenes hasábok, forgáshenger hálójá, tulajdonságai, felszíne, térfogata.

Pitagorasz tétele.

Kicsinyítés és nagyítás.

Adatok gyűjtése, rendszerezése.

Számtani közép kiszámítása.

Valószínűségi kísérletek, eredmények lejegyzése. Gyakoriság, relatív gyakoriság fogalma.

2.5 Fizika

7.osztály:

A tanulói kísérleti munka szabályai.

Veszélyforrások.

Hogyan kell használni a különböző mérőeszközöket?

Mire kell figyelni a leolvasásnál?

Mérőeszközök használata.

A mért mennyiségek mértékegységei.

Megfigyelés, mérés, mértékegység, tömeg, térfogat.

Ismeretek:

A sebesség.

Mozgás grafikus ábrázolása.

A sebesség SI-mértékegysége.

A tehetetlenség törvénye.

Egyes anyagok sűrűségének kikeresése táblázatból és a sűrűség értelmezése.

Az erő.

Az erő mértékegysége: (1 N).

Az erő mérése.

Az erő vektormennyiség, nagysága és iránya jellemzi. A súrlódási erő mérése rugós erőmérővel, tapasztalatok rögzítése, következtetések levonása.

Súlytalanság.

Munka, a munka mértékegysége.

A fizikai munkavégzés az erő és az irányába eső elmozdulás szorzataként határozható meg.

Különbségtétel a munka fizikai fogalma és köznapi fogalma között.

A testen végzett munka eredményeként változik a test energiája, az energia és a munka mértékegysége megegyezik.

Az egyszerű gépek.

Erő, gravitációs erő, súrlódási erő, hatás-ellenhatás. Munka, teljesítmény, forgatónyomaték.

Hol előnyös, fontos, hogy a nyomás nagy legyen?

Hol előnyös a nyomás csökkentése?

A nyomás fogalmának értelmezése és kiszámítása egyszerű esetekben az erő és a felület hányadosaként.

Folyadékoszlop nyomása.

Hidraulikus emelő, fék.

Pascal törvényének ismerete.

Nyomás gázokban, légnyomás.

A folyadékban (gázban) a testekre felhajtóerő hat.

Arkhimédész törvénye.

Arkhimédész törvényének kísérleti igazolása.

A sűrűség meghatározó szerepének megértése

Néhány nyomáskülönbség elvén működő eszköz megismerése, működésük bemutatása.

A hang keletkezése, terjedése, energiája.

A hang terjedése energia terjedésével jár együtt.

A hőmérséklet és mérése.

A víz fagyás- és forráspontja.

A Celsius-skála jellemzői, a viszonyítási hőmérsékletek ismerete.

Hőmérőtípusok: A legfontosabb hőmérőtípusok.

A hőmérséklet-kiegyenlítődés.

A hőmennyiség (energia) kvalitatív fogalma, mint a melegítő hatás mértéke.

Halmazállapotok és halmazállapot-változások.

A különböző halmazállapotok és azok legfontosabb jellemzőinek megismerése.

Annak tudása, hogy mely átalakulásoknál van szükség energiaközlésre (melegítésre), melyek esetén energia elvonására (hűtésre).

Hőtan és táplálkozás: az életműködéshez szükséges energiát a táplálék biztosítja.

Hőtágulás és gyakorlati szerepe.

Hősugárzás.

Hőáramlás szerepe, hőszigetelés.

A hőszigetelés és az ezzel kapcsolatban lévő energiatakarékosság jelentőségének felismerése.

Energiafajták és egymásba alakulásuk..

Jelenségek.

Az energia formái: belső energia, helyzeti energia, mozgási energia, rugóenergia,

kémiai energia, a táplálék energiája.

Energiaátalakulások, energiafajták:

vízenergia, szélenergia, geotermikus energia, nukleáris energia, napenergia, fosszilis energiahordozók.

Napenergia megjelenése a földi energiahordozókban. Az energiatakarékosság szükségességének megértése, az alapvető energiaforrások megismerése.

8. osztály:

Mágnesek, mágneses kölcsönhatás.

Földmágnesség és iránytű.

Elektrosztatikus jelenségek.

Kétféle elektromosan töltött állapot létezik.

A feszültség fogalmának hozzákapcsolása az elektromos töltések szétválasztására fordított munka A feszültség mérése elektromos áramkörben mérőműszerrel.

Áramerősség mérése (műszer kapcsolása, leolvasása, méréshatárának beállítása).

Az áram erőssége, az áramerősség mértékegysége.

Az ellenállás mértékegysége (1Ω).

Ohm törvénye.

Mérések és számítások végzése egyszerű áramkörök esetén.

Az áram mágneses hatása.

Az elektromos energia használata.

Az áram hőhatását meghatározó arányosságok és az azt kifejező matematikai összefüggés.

Az elektromos energia „előállítás”, szállítása.

Az erőművek és a nagyfeszültségű hálózatok alapvető vázszerkezetének (generátor, távvezeték, transzformálás, fogyasztók) bemutatása.

A fény terjedése és a képalkotás.

A fény egyenes vonalú terjedése.

A fényvisszaverődés és a fénytörés: a fény az új közeg határán visszaverődik és/vagy megtörik; a leírásuknál használt fizikai mennyiségek (beesési szög, visszaverődési szög, törési szög rajzolása).

Hétköznapi optikai eszközök képalkotása. Valódi és látszólagos kép.

Síktükör, homorú és domború tükör, szóró- és gyűjtőlencse. Fókusz.

Tükrök esetén a kép keletkezésének értelmezése egyszerű sugármeneti rajzzal.

A szem képalkotása.

Az emberi szem mint optikai lencse működésének megértése.

Elsődleges és másodlagos fényforrások.

Fénykibocsátó folyamatok a természetben.

Az elsődleges és másodlagos fényforrások megkülönböztetése, gyakorlati felismerésük.

Az égbolt természetes fényforrásai.

Az égi objektumok csoportosítása aszerint, hogy elsődleges (a csillagok, köztük a Nap) vagy másodlagos fényforrások (a bolygók és a holdak csak visszaverik a Nap fényét).

A Naprendszer szerkezetének megismerése; a Nap egy a sok csillag közül.

Az infravörös és az UV-sugárzás, a röntgensugárzás élettani hatásainak, veszélyeinek, gyakorlati alkalmazásainak megismerése a technikában és a gyógyászatban.

2.6 Biológia

2.6.1. Környezetismeret

2. osztály:

A tanuló legyen képes a közvetlen környezetében önállóan megfigyeléseket végezni, a tapasztalatait

tudja tanítói kérdések segítségével elmondani szóban, és rögzíteni írásban, rajzban.

A tanult jelenségeket, élőlényeket ismerje fel, nevezze meg.

Megadott szempontok alapján tudjon csoportosításokat végezni.

Tudjon méréseket végezni, használja helyesen a megtanult mértékegységeket.

Sorolja fel helyes sorrendben a napszakokat, a napokat, a hónapokat és az évszakokat.

Ismerje az évszakok időjárását, a természet évszakai változását.

Használja helyesen a tárgy és anyag fogalmát, ismerje környezete legfontosabb anyagfajtáit, azok halmazállapotát. Ismerje az anyagok érzékelhető tulajdonságait.

Használja helyesen a helyzetet és helyet meghatározó fogalmakat (előtte, mögötte, mellette, felette, alatta, között).

Legyen képes az élőlények főbb jellemzőit megfigyelni, majd elmondani, leírni, lerajzolni.

Tudja egy tanult élőlény jellemző jegyeit felsorolni.

Ismerje testének részeit és a helyes test és fogápolást. Tudjon tájékozódni a testén.

Ismerje lakóhelyének főbb jellegzetességeit és legalább egy hagyományát.

Nevezze meg az otthona és az iskola között levő legfőbb közlekedési veszélyforrásokat.

Ismerje a biztonságos közlekedés szabályait.

Tudjon bemutatkozni, idegent a lakóhelyén útbaigazítani.

3. osztály:

Az egészséges életmód alapvető elemeinek alkalmazása az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére.

A hosszúság és idő mérése, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslése.

Képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására.

Az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatása, az élőlények csoportosítása tetszőleges és adott szempontsor szerint.

Egy természetes életközösség bemutatása.

Informatikai és kommunikációs eszközök irányított használata az információkeresésben és a problémák megoldásában.

4. osztály:

Az egészséges életmód alapvető elemeinek alkalmazása az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére.

Az életkornak megfelelően a helyzethez illő felelős viselkedés segítségnyújtást igénylő helyzetekben.

A hosszúság és idő mérése, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslése.

Képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására.

A fenntartható életmód jelentőségének magyarázata konkrét példán keresztül, a hagyományok szerepének értelmezése a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében.

Az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatása, az élőlények csoportosítása tetszőleges és adott szempontsor szerint.

Egy természetes életközösség bemutatása.

Egy konkrét gyártási folyamat kapcsán a technológiai folyamat értelmezése, az ezzel kapcsolatos felelős fogyasztói magatartás ismerete.

Magyarország elhelyezése a földrajzi térben, néhány fő kulturális és természeti értékének ismerete.

Informatikai és kommunikációs eszközök irányított használata az információkeresésben és a problémák megoldásában.

Természetismeret

5. osztály:

Ismerje a Föld helyét a Világegyetemben, Magyarország helyét Európában.

Legyen képes konkrét természeti formák, tárgyak, élőlények és egyszerű jelenségek, folyamatok megfigyelésére, tapasztalatainak rögzítésére előszóban, rajzban és írásban. Tudják felidézni a természeti és az ember által létesített környezetre vonatkozó konkrét, szemléletes képi tartalmakat. E képzetek alapján tudjanak ítéleteket alkotni, következtetéseket levonni.

A tanuló tudjon anyagokat, kölcsönhatásokat, fizikai, kémiai változásokat felismerni, jellemezni. Értelmezze a jelenségeket az energiaváltozás szempontjából. Legyen képes egyszerű kísérleteket, megfigyeléseket, méréseket önállóan, illetve csoportban biztonságosan elvégezni, a tapasztalatokat rögzíteni, következtetéseket levonni.

Fogalmazza meg milyen az aktuális időjárás. Tudja a tanult mértékegységek alkalmazásával a vizsgált jelenségeket mennyiségileg is jellemezni, és a mért adatokat értelmezni. Tudják megkülönböztetni a különböző halmazállapotokat és értsék azok változásait. Jellemezzék az évszakokat időjárásuk szerint. Ismerjék az időjárást kialakító legfontosabb tényezőket. Jellemezzék éghajlatunkat. Ismerjék az időjárási események és a felszín változása közötti összefüggéseket.

Legyen képes a leggyakoribb térképjelek alapján elemi térképhasználatra. Értelmezze helyesen a különböző tartalmú térképek jelrendszerét, használja fel az információszerzés folyamatában.

Ismerje fel a megfigyelt táj legfontosabb felszínformáit. Tudja értelmezni az egyszerű felszínformákat kialakulásuk szerint. Ismerje fel az emberek földrajzi környezetet veszélyeztető tevékenységét. Értse meg, hogy a környezet állapotának romlásáért az emberek a felelősek.

Tudja megkülönböztetni leggyakoribb gyümölcsöinket, zöldségnövényeinket. Megfigyelt tulajdonságaik alapján jellemezze azokat. Ismerje a táplálkozásunkban betöltött szerepüket.

Ismerje fel a települési környezet leggyakrabban előforduló állatait és a háziállatokat. Legyen tisztában az állatvédelem jelentőségével, erkölcsi szabályaival.

Legyen nyitott, érdeklődő a világ megismerése iránt. Az internet és a könyvtár segítségével legyen képes tudása bővítésére. Legyenek saját ismeretszerzési, ismeretfeldolgozási módszerei.

6. osztály:

Tudjon a konkrét környezeti jelenségekből általánosítani, elvonatkoztatni. Ismerje fel és értse meg a vizsgált jelenségekben, folyamatokban megmutatkozó oksági kapcsolatokat, összefüggéseket, törvényszerűségeket.

Ismerje fel jellemző álló- vagy mozgóképről és leírás alapján hazánk nagytájakait, lakókörnyezetük néhány nevezetes települését, az ország fővárosát.

Alakuljon ki átfogó kép hazai tájaink természetföldrajzi jellemzőiről, természeti-társadalmi erőforrásairól, gazdasági folyamatairól, környezeti állapotukról. Legyen képe a közöttük levő kölcsönhatásokról.

Ismerje hazánk legjellemzőbb életközösségeit. Értse az élő és élettelen környezeti tényezők kölcsönhatását. Ismerje fel a környezet-szervezet-életmód, valamint a szervek felépítése és működése közötti összefüggéseket.

Tudjon egyszerű táplálékláncokat bemutatni. Ismerje a legjellegzetesebb hazai növény és állatfajok testfelépítését, életmódját. Értse meg a természet védelmének jelentőségét, a fenntartható gazdaság feltételeit.

Ismerje az emberi szervezet felépítését, működését, serdülőkori változásait és okait. Tudatosuljanak az egészséget veszélyeztető hatások, alapozódjon meg az egészséges életvitel szokásrendszere.

Formálódjon reális énképe, értse a családi és a társas kapcsolatok jelentőségét, élete irányításában kapjon döntő szerepet az erkölcsi értékrendnek való megfelelés. Legyen embertársaival empatikus és segítőkész.

Erősödjön a természet és a haza iránti szeretete. Törekedjen a természeti és társadalmi értékek védelmére.

Ismerje fel szűkebb és tágabb környezetében az emberi tevékenység környezeti hatásait. Anyag- és energiatakarékos életvitelével, tudatos vásárlási szokásaival önmaga is járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez.

Legyen nyitott, érdeklődő a világ megismerése iránt. Az internet és a könyvtár segítségével legyen képes tudása bővítésére. Legyenek saját ismeretszerzési, ismeretfeldolgozási módszerei.

2.6.2. Biológia

7. osztály:

Környezeti tényező, életfeltétel, tűrőképesség, környezethez való alkalmazkodás; trópusi esőerdő, erdős és füves szavanna, trópusi sivatag, elsivatagosodás; versengés, együttélés, táplálkozási lánc; gerinces, hüllő, madár, emlős.

Tundra, plankton, egysejtű, moszat, szivacs, csalánozó, gerinces, hal, madár, emlős; környezeti tényező, tűrőképesség, táplálkozási hálózat, fenntartható fejlődés.

Keménylombú erdő, lombhullató erdő, füves puszta, tajga, nyitvatermő, zárvatermő, gerinces, hüllő, madár, emlős; táplálkozási hálózat, táplálkozási piramis.

Rendszerezés, rendszertani kategória; ország, törzs, osztály.

A tanuló érti az éghajlati övezetek kialakulásának okait és a biomok összetételének összefüggését az adott térséget jellemző környezeti tényezőkkel. Ismeri a globális környezetkárosítás veszélyeit, érti, hogy a változatosság és a biológiai sokféleség érték. Ismerjék az életközösségek legjellemzőbb, táplálékláncot alkotó fajainak nevét, külső felépítését, életmódját.

Tudjanak egy-egy táplálékláncot összeállítani a különböző életközösségek megismert élőlényeiből.

Legyenek képesek kiemelni és összehasonlítani a különböző tájakon élő növények és állatok lényeges ismertetőjegyeit. Példákkal tudja illusztrálni az élőlények közötti kölcsönhatások leggyakoribb formáit. Be tudja mutatni az egyes életközösségek szerkezetét, térbeli elrendeződésük hasonlóságait és különbségeit, ismeri az életközösségek változatosságának és változásának okait.

Mondjanak egy-két példát a különböző életközösségek élőlényeinek testfelépítése és környezete közötti összefüggésre.

Legyenek tisztában azzal, hogy a természetes életközösségek védelme az egész földi élet számára létfontosságú. Észleljék, ha környezetük állapota romlik, és legyen igényük annak megakadályozására.

Ismerjenek példákat a különféle életközösségek károsításának módjára és annak megakadályozására.

Ismerjék, hogyan kell az élőlényeket hasonló tulajdonságaik alapján rendszerezni, csoportosítani. Tud különbséget tenni csoportosítás és rendszerezés között, tisztában van a fejlődéstörténeti rendszer alapjaival. Ismeri az élővilág országait, törzseit és jellegzetes osztályait. Morfológiai jellegzetességek alapján ismert élőlények el tud helyezni a fejlődéstörténeti rendszerben (maximum osztály szintig).

Legyenek képesek a megfigyeléseik, vizsgálódásaik során nyert tapasztalatok értelmezésére.

8. osztály:

Szerveződési szint, sejt, szövet; sejtalkotó, táplálkozás, anyagszállítás, légzés, ivaros és ivartalan szaporodás.

Kültakaró, mozgás-szervrendszer, ízület.

Tápanyag, anyagcsere, alapanyagcsere, emésztés, vér, vércsoport, véralvadás, immunitás, szűrlet, vizelet, só- és vízháztartás.

Receptor, érzékszerv, reflex, reflexkör, feltétlen és feltételes reflex, központi és környéki idegrendszer.

Ivarsejt, nemi hormon, elsődleges, másodlagos nemi jelleg, nemi szerv, nemi identitás, szexualitás, abortusz, fogamzásgátlás, tudatos családtervezés.

Látja a sejtek, szövetek, és szervek felépítése és működése közötti összefüggést. Érti a sejt szintű és a szervezetszintű életfolyamatok közötti kapcsolatot.

Tudják felsorolni az egyes életműködések szervrendszereinek fő részeit és ismerjék ezek működésének lényegét.

Legyenek jártasak abban, hogy testükkel, életműködésükkel kapcsolatos ismereteket tudjanak szerezni a népszerűsítő művekből, és tudásuknak megfelelő szinten legyenek képesek az információk kritikus értékelésére.

Tudják az emberi életszakaszok főbb testi, lelki és viselkedésbeli jellemzőit felsorolni.

Tudatosuljon bennük, hogy az ivarszervek nem azonos ütemben fejlődnek a többi szervrendszerrel, a korai szexuális élet ártalmas lehet. Tisztában van saját teste felépítésével és alapvető működési sajátosságaival, a férfi és a nő közötti különbséggel és a kamaszkor biológiai-pszichológiai problémáival.

Ismeri az ivaros és az ivartalan szaporodás előnyeit és hátrányait, szerepüket a fajok fennmaradásában, a földi élet változatosságának fenntartásában.

1. Értsék meg, hogy az egyes emberek egyedfejlődése különböző ütemű, ezért az azonos életkorúak között is lehetnek olyan jelentős fejlettségbeli különbségek, amelyek mégsem kórosak. Legyenek toleránsak a más ütemben fejlődő és fogyatékos emberekkel.

Legyen igényük a tisztaságra és az egészséges életmódra. Ismeri a betegségek kialakulásának okait, megelőzésük és felismerésük módjait, az egészséges életmód és az elsősegélynyújtás legfontosabb szabályait. Érti a szűrővizsgálatok jelentőségét a betegségek sikeres gyógyításában.

2. Önállóan és társaival együttműködve tud megfigyeléseket, vizsgálódásokat, kísérleteket végezni, tapasztalatairól feljegyzéseket készíteni, valamint jártassággal rendelkezik a mikroszkóp használatában.

2.7 Kémia

7. osztály:

Balesetvédelmi szabály, veszélyességi jelölés, laboratóriumi eszköz, kísérlet.

Daltoni atommodell, kémiailag tiszta anyag, elem, vegyület, molekula, vegyjel, képlet. Atommag, törzs- és vegyértékelektron, periódusos rendszer, anyagmennyiség, ion, ionos, kovalens és fémes kötés, só.

Kémiailag tiszta anyag, elem, vegyület, molekula, vegyjel, képlet, halmazállapot, fázis, fizikai és kémiai változás, hőtermelő és hőelnyelő változás, anyagmegmaradás, keverék, komponens, elegy, oldat, tömegszázalék, térfogatszázalék.

Egyesülés, bomlás, gyors és lassú égés, oxidáció, redukció, pH, sav, lúg, közömbösítés. A tanuló sorolja fel az atomot felépítő elemi részecskéket, tudja, hogy a protonok és az elektronok száma azonos a semleges atomban. Alkalmazza a periódusos rendszerben való elhelyezkedés és az atom protonszáma közti összefüggést. Nevezze meg a tanult atomokat, ionokat, molekulákat és tudja felírni kémiai jelüket. Használja a molekulamodell a tanult molekulák bemutatására. Ismerje fel a tanult anyagokat tulajdonságaik alapján. Az elvégzett tanulókísérleteket szóbeli utasítás vagy leírás alapján szakszerűen mutassa be. Tudja, hogy a megismert anyagoknak, változásoknak mi a szerepük a mindennapi életben, ismerje helyes alkalmazásukat, környezet- és egészségkárosító hatásukat. Legyen képes a tanult anyagok összetétel szerinti csoportosítására. Ismerje az égés folyamatának lényegét, mindennapi jelentőségét, feltételeit, veszélyeit, a helyes magatartásformát tűz esetén. Társítson minél több hétköznapi példát a tanultakhoz. Legyen képes egyszerű tudományos népszerűsítő irodalmi részlet értelmezésére, lényegének elmondására.

A tanuló ismerje a kémia egyszerűbb alapfogalmait (atom, kémiai és fizikai változás, elem, vegyület, keverék, halmazállapot, molekula, anyagmennyiség, tömegszázalék, kémiai egyenlet, égés, oxidáció, redukció, sav, lúg, kémhatás), alaptörvényeit, vizsgálati céljait, módszereit és kísérleti eszközeit, a mérgező anyagok jelzéseit.

Értse a kémia sajátos jelrendszerét, a periódusos rendszer és a vegyértékelektron-szerkezet kapcsolatát, egyszerű vegyületek elektronszerkezeti képletét, a tanult modellek és a valóság kapcsolatát.

Értse és az elsajátított fogalmak, a tanult törvények segítségével tudja magyarázni a halmazállapotok jellemzőinek, illetve a tanult elemek és vegyületek viselkedésének alapvető különbségeit, az egyes kísérletek során tapasztalt jelenségeket.

Tudjon egy kémiával kapcsolatos témáról önállóan vagy csoportban dolgozva információt keresni, és tudja ennek eredményét másoknak változatos módszerekkel, az infokommunikációs technológia eszközeit is alkalmazva bemutatni.

Alkalmazza a megismert törvényszerűségeket egyszerűbb, a hétköznapi élethez is kapcsolódó problémák, kémiai számítási feladatok megoldása során, illetve gyakorlati szempontból jelentős kémiai reakciók egyenleteinek leírásában.

Használja a megismert egyszerű modelleket a mindennapi életben előforduló, a kémiával kapcsolatos jelenségek elemzésekor.

8. osztály:

Szerves vegyület, alkohol, szerves sav, zsír, olaj, szénhidrát, fehérje, dohányzás, alkoholizmus, drog.

H₂, légköri gáz, természetes és mesterséges víz, ásvány, érc, levegőszennyezés, vízszennyezés.

Vas- és acélötvözet, alumínium, üveg, papír, energia, fosszilis energia, földgáz, kőolaj, szén, biomassa, mész, körfolyamat, kristályvíz.

Vízkezelő, zsíroló, fertőtlenítő- és fehérítőszer, mosószer, vízkeménység, csomagolóanyag, műanyag, szelektív gyűjtés, nemesfém, permetezőszer, műtrágya, várakozási idő, adagolás, szárzelem, akkumulátor.

A tanuló a tanult elemek helyét ismerje fel a periódusos rendszerben.

Néhány fontos tulajdonság említésével mutassa be a tanult elemeket, vegyületeket, írja fel kémiai jelüket. Használja a molekulamodellt a tanult molekulák bemutatására.

Értelmezze a kémiai reakció lényegét (kiindulási anyagok és termékek megadása) az elvégzett kísérletek alapján. Sorolja be a megismert anyagokat a megfelelő anyagcsoportokba, a kísérleti úton is megismert változásait, reakcióikat a megfelelő típusba (egyesülés, bomlás). Társítson minél több hétköznapi példát a tanultakhoz.

Leírás alapján mutassa be a tanulókísérleteket, ezek során használja szakszerűen a laboratóriumi eszközöket. Alkalmazza a kémiai biztonságról szóló törvénynek az elvégzett kísérlet anyagaira vonatkozó előírásait. Tudja, hogy a megismert anyagoknak, változásoknak mi a szerepük a mindennapi életben, ismerje helyes alkalmazásukat, környezet- és egészségkárosító hatásukat.

Érzékszervvel megfigyelhető tulajdonságaik alapján azonosítsa a köznapi életben is fontos szervetlen anyagokat. Használati utasítás alapján szakszerűen dolgozzon a háztartási vegyszerekkel, a mindennapi életben használt oldatokkal.

Sorolja fel a természetes vizek összetevőit. Ismerje fel az egészségét, a környezet épségét veszélyeztető jelenségeket, problémákat saját környezetében. Sorolja fel a levegő és a természetes vizek szennyezéseit.

Legyen képes egyszerű tudományos leírás önálló értelmezésére, felhasználására.

Ismerje néhány, a hétköznapi élet szempontjából jelentős szervetlen és szerves vegyület tulajdonságait, egyszerűbb esetben ezen anyagok előállítását és a mindennapokban előforduló anyagok biztonságos felhasználásának módjait.

Tudja, hogy a kémia a társadalom és a gazdaság fejlődésében fontos szerepet játszik.

Alkalmazza a megismert törvényszerűségeket egyszerűbb, a hétköznapi élethez is kapcsolódó problémák, kémiai számítási feladatok megoldása során, illetve gyakorlati szempontból jelentős kémiai reakciók egyenleteinek leírásában.

Megszerzett tudását alkalmazva hozzon felelős döntéseket a saját életével, egészségével kapcsolatos kérdésekben, vállaljon szerepet személyes környezetének megóvásában.

Tudjon egy kémiával kapcsolatos témáról önállóan vagy csoportban dolgozva információt keresni, és tudja ennek eredményét másoknak változatos módszerekkel, az infokommunikációs technológia eszközeit is alkalmazva bemutatni.

2.8 Földrajz

7. osztály:

Vízszintes és függőleges földrajzi övezetesség, földrajzi övezet és öv. Szélrendszer (passzát, nyugatias, sarki); éghajlat (egyenlítői, szavanna-, forró övezeti sivatagi, mediterrán, óceáni, tajga); éghajlat- és vízváltó hegység; vízjárás. Sivatagi vázталaj, szürke erdei talaj. Elsivatagosodás, hóhatár, gleccser. Vízenergia, napenergia.

Tipikus táj (esőerdő-, szavanna- és tajgavidék, sivatag, mediterrán és magashegységi táj).

Gazdálkodás (erdő-, vegyes szántóföldi és legelőváltó gazdálkodás).

Gazdasági ágazat és ág, gazdasági szerkezet.

Kereskedelem, vám. Pénz, kiadás, bevétel, kölcsön, megtakarítás. Valuta, árfolyam.

Tagolatlan és tagolt partvidék; gyűrt- és röghegységrendszer, szárazföldi árokrendszer.

Hurrikán, tornádó; vizesés, időszakos folyó, artézi kút, tóvidék, sivatagtípus.

Emberfajta, bennszülött. Túlnépesedés, éhségövezet, menekült, járvány, túllegeltetés, ökológiai katasztrófa. Gyűjtögetés, talajváltó, ültetvényes és oázisgazdálkodás,

vándorló és istállózó állattartás, monokultúra, vadfoglalás, farmgazdaság. Egyoldalú gazdaság, banánköztársaság, gazdasági befolyás, bérmunka, világceg, tudásalapú társadalom, világgazdasági nagyhatalom. Tipikus táj (ültetvény, farm, rezervátum, menekülttábor, technológiai övezet, urbanizáció, városövek, városövezet, agglomerációs zóna).

Afrikai- és Kanadai-ősföld, Atlasz, Andok, Appalache, Sziklás-hegység, Dél- és Kelet-afrikai- magasföld, Brazil-felföld, Mexikói-fennsík, Amazonas- és Kongó-medence, Szahara, Szudán; Mississippi- és Paraná-alföld, Préri, Floridai- és Kaliforniai-félsziget; Száhel. Amerika részei. Vörös-tenger, Guineai- és Mexikói-öböl, Amazonas, Kongó, Mississippi, Nílus, Orinoco, Paraná; asszuáni Nagy-gát; Nagy-tavak, Panama-csatorna. Egyiptom, Amerikai Egyesült Államok, Brazília, Mexikó, Venezuela; Alexandria, Atlanta, Brazíliaváros, Chicago, Houston, Kairó, Los Angeles, New Orleans, New York, Rio de Janeiro, San Francisco, São Paulo, Szilícium-völgy, Washington.

8.osztály:

Vulkáni szigetív. Kontinentalitás, szélsőségesen szárazföldi terület, monszunvidék és monszunterület; mérsékelt övezeti sivatagi, forró és mérsékelt övezeti monszun éghajlat, tájfun, cunami, talajpusztulás. Népeségrobbanás, világvallás, zarándokhely. Öntözéses gazdálkodás, zöld forradalom, technológiaátvitel, csúcstechnológia, informatikai társadalom.

Eurázsia, Ázsia részei, Közel- és Táv-Kelet; Arab-félsziget, Fülöp- és Japán-szigetek, Indokínai-félsziget, Indonéz-szigetvilág, Dekkán- és Közép-szibériai-fennsík, Dél-kínai-hegyvidék, Himalája, Pamír, Csomolungma, Fuji, Góbi, Hinduszáni-, Kínai- és Nyugat-szibériai-alföld, Mezopotámia, Tajvan, Takla-Makán, Tibet, Tien-san, Urál; Fekete-, Japán- és Kaszpi-tenger, Perzsa-öböl, Aral- és Bajkál-tó, Boszporusz, Brahmaputra, Indus, Jangce, Gangesz, Mekong, Ob, Sárga, Urál-folyó, Tigris.

Dél-Korea, India, Japán, Kína, Kuvait, Szaúd-Arábia, Thaiföld, Törökország; Hongkong, Kalkutta, Kanton, Mumbai, Peking, Sanghaj, Szingapúr, Szöul, Tokió, Újdelhi.

Állandóan fagyos és tundraéghajlat, fahatár, belföldi jégtakaró, jéghegy, ózonréteg, korallzátony, jégsivatag. Világtenger; tengeráramlás; árapály-energia, túlhalászás, kutatóállomás. Óslakos, bevándorló.

Ausztráliai-alföld, Nagy-Artézi-medence, Nagy-Vízválasztó-hegység, Nyugat-ausztráliai-ösföld, Új-Guinea, Grönland, Hawaii; Murray. Ausztrália, Új-Zéland; Melbourne, Perth, Sydney. Északi-sarkvidék, Déli-sarkvidék (Antarktisz).

Kaledóniai-, variszkuszi- és alpi hegységképződés; eljegesedés. Időjárási front.

Öregedő társadalom; indo-európai nyelvcsalád; soknemzetiségű ország; uniós polgár, állampolgár; letelepedési engedély, munkavállalási engedély. Gazdasági és politikai integráció; euró-övezet, Schengeni övezet.

Európa részei; Észak-atlanti-áramlás.

Az Európai Unió tagállamai és fővárosuk; Strasbourg, Vatikán.

Fjord, moréna. Kikötőövezet, üdülőövezet, karsztvidék, tengeri bányászat, vízerőmű, földhőerőmű. Kereskedelmi flotta, bérfuvarozás, parasztgazdaság, földbérleti rendszer, mezőgazdasági szövetkezet, munkamegosztás, vendégmunkás, munkaerővándorlás, időszakos idegenforgalom.

Adriai-, Balti- és Északi-tenger; Appenninek, Appennini-, Balkán-, Pireneusi (Ibériai)-, Skandináv-félsziget, Izland, Kréta, Szicília. Balti-ösföld, Balkán-, Dinári- és Skandináv-hegység, Pireneusok, Dalmácia, Etna, Finn-tóvidék, Vezúv; Pó.

Norvégia; Bergen, Helsinki, Oslo, Várna, Velence, olasz ipari háromszög.

Multikulturalizmus. Bányavidék, átalakuló ipari körzet, szélpark, savas ülepedés és eső, a környezet savanyodása.

Brit-szigetek, Francia-középhegység, Londoni- és Párizsi-medence, Mont Blanc, Pennine; La Manche, Rhône, Szajna, Temze.

Anglia; Birmingham, Glasgow, Lyon, Manchester, Marseille; Közép-angliai-iparvidék. Természetátalakítás, kultúrtáj. Katonai és politikai nagyhatalom, tervgazdálkodás, gazdasági körzet, nagyüzemi gazdálkodás, családi mezőgazdálkodás, energiagazdaság, hegyi turizmus.

Alpok, Kaukázus, Lengyel- és Német-középhegység, Szudéták, Cseh-medence, Kelet-európai-síkság, Német–Lengyel-alföld, Kaszpi-mélyföld; Ruhr-vidék, Szilézia; Bodentó, Dnyeper, Don, Duna–Majna–Rajna vízi út, Visztula, Volga.

Oroszország, Svájc; Brno, Frankfurt, Gdańsk, Hamburg, Katowice, Köln, Krakkó, Moszkva, München, Plzeň, Stuttgart, Szentpétervár, Volgograd.

Földtani alapszerkezet, medencejelleg, szeszélyes időjárás és vízjárás, aszályveszély, árvízveszély, vízrendezés, vízkészlet, földcsuszamlás, kultúrpuszta, szikesedés; földhőenergia, biomassza. Vásárvonal, vásárváros, hídváros. Magyarság, nemzetiség, nemzeti kisebbség, etnikum, néprajzi csoport, néprajzi táj, nyelvsziget; székely, csángó.

Kárpát-medencevidék, Kárpátok; Erdélyi-hegyvidék, Erdélyi-medence; Király-hágó, Vereckei-hágó. Délvidék, Erdély, Felvidék, Kárpátalja, Székelyföld, Órvidék, Partium. Bécsi-medence, Duna-delta, Grazi-medence, Isztria, Magas-Tátra, Hargita; Maros, Olt, Vág. Horvátország, Szerbia, Ukrajna; Vajdaság; Arad, Belgrád, Brassó, Fiume, Graz, Kassa, Kijev, Kolozsvár, Marosvásárhely, Munkács, Nagyvárád, Salzburg, Újvidék, Ungvár, Temesvár, Zágráb.

Hordalékkúpsíkság, löszvidék, árterület, szikes puszta, dombvidék, hegységközi medence, romhegység, tanúhegy, karsztosodás. Világörökségi védettség, nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék, történelmi emlékhely, a törvény erejénél fogva védett terület és érték, bioszféra-rezervátum, Ramsari terület, termék-eredetvédelem.

Aggteleki-karszt, Badacsony, Balaton-felvidék, Baradla, Bükk-fennsík, Budai-, Kőszegi-, Soproni-, Tokaj-Eperjesi- (Zempléni-), Villányi-hegység, Cserehát, Cserhát, Gerecse, Pilis, Vértes, Baranyai-, Somogyi- és Tolnai-dombság, Bodrogek, Dráva menti és Pesti-síkság, Győri-, Marcal- és Tapolcai-medence, Hajdúság, Hegyalja, Jászság, Órség; Szigetköz, Mohácsi- és Szentendrei-sziget, Tihanyi-félsziget; Hévíztó, Ipoly, Kis-Balaton, Sajó, Sió, Tisza-tó, Zagyva, Zala. A magyarországi világörökség helyszíne és nemzeti parkok.

Fogyó társadalom, településhálózat, régió, eurorégió, tranzitország, menekültstátusz, termelői támogatási rendszer, kistermelő, vállalkozás, fogyasztói kosár, idegenforgalmi körzet, gyógyturizmus, bor- és gasztronómiai turizmus, falusi turizmus, szolgáltatáskereskedelem, tudásipar, infopark.

Magyarország megyei jogú városai. Balatonfüred, Gyöngyös, Gyula, Hajdúszoboszló, Hatvan, Hévíz, Kalocsa, Keszthely, Komárom, Kőszeg, Mohács, Paks, Rösztke, Siófok, Százhalombatta, Szentendre, Szentgotthárd, Tihany, Tiszaújváros, Visegrád, Visonta, Záhony

2.9 Testnevelés

2. osztály:

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.

A testrészek megnevezése.

A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.

A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.

Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.

Az iskolatáska gerinckímélő hordása.

A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.

A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.

Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.

Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése.. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energia befektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.

A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.

A manipulatív természetes mozgásformák mozgásmintáinak végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.

Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.

A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.

A sporteszközök szabadidős használata igénygyé és örömforrássá válása.

Fesztes tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.

Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.

Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.

A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés tánc közben.

A tanult tánc(ok) és játékok térformáinak megvalósítása.

A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.

Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játéokban.

Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.

Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.

Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kisjátékokban.

A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.

A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.

A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.

Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása.

A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben.

A mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése.

Törekvés arra, hogy a támadó- és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodnia

Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.

A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.

A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.

Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.

3. osztály:

Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan.

A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.

A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.

A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.

A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.

Az alapvető hely- és helyzetváltató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

Az alapvető hely- és helyzetváltató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal.

A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.

A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.

Részben önállóan tervezett 2-4 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.

A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.

Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.

Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.

A tempóváltozások érzékelése és követése.

A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizitásra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.

A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.

Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.

A Kölyökatletika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.

A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.

Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.

Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.

Az emberfogásos védekezés ismerete.

A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.

Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.

Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.

A tolások, húzások, emelések és hordások erő kifejtésének optimalizálódása.

A grundbirkózás alapszabályának ismerete és alkalmazása.

A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.

Legalább 2 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.

A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.

A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

4. osztály:

- Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.
- Önálló pulzuszámolás.
- A vezetési helyének és preventív szerepének megértése.
- A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
- A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.
- A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.
- A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.
- Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között. A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal.
- A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.
- A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.
- A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- A manipulatív természetes mozgásformák kombinálása térben és szabályozott energiabefektetéssel.
- A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.
- A pontosság, célszerűség és biztonság igényé válása.
- A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.
- Részben önállóan tervezett 3-6 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.
- A képesszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.
- Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.
- Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.
- A tempóváltozások érzékelése és követése.

- A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete.
- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizításra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.
- A 3 lépéses dobóritmus ismerete.
- A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
- Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
- A Kölyökatléтика eszköz- és versenyrendszerének ismerete.
- A Kölyökatlétikával kapcsolatos élmények kifejezése.
- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
- Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
- Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.
- Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése.
- Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
- A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
- A sportszerű viselkedés értékévé válása.
- Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.
- Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.
- A tolások, húzások, emelések és hordások erőkifejtésének optimalizálódása.
- A grundbirkózás alapszabályának ismerete és alkalmazása.
- A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.
- Az saját agresszió kezelése.
- Az önvédelmi feladatok céljának megértése.
- Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.
- A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.
- A szabadidős mozgásformák önszervező módon történő felhasználása szabad játéktevékenység során.
- A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

5. osztály:

- Rendgyakorlatok, szabad-, társas, szer- és kéziszergyakorlat, bemelegítés, levezetés, képességfejlesztés, erő, gyorsaság, állóképesség, koordinációs képességek, erősítés, nyújtás, mobilizálás, prevenció, megelőzés, biomechanikailag helyes testtartás,

relaxáció, fittség, edzettség, érzelem- és feszültség szabályozás, életmód, egészséges táplálkozás.

Védőtől való elszakadás, hosszú és rövid indulás, sarkazás, önpassz, fektetett dobás, emberfogásos védekezés, kétkezes mellő átadás, mini-kosárlabdázás, szabálykövető magatartás. Ütközés, testcsel, sáncolás, laza és szoros emberfogás, bedobás, szabaddobás, büntetődobás, üres helyre helyezkedés, fair play. Játékelemek, labdaátadás, labdaátvétel, labdahúzogató, labdagörgetés, csüd, megelőző szerelés, dekázás, partdobás, kigurítás-kirúgás, kispályás labdarúgás, összjáték, aranycsapat.

Állórajt, térdelőrajt, vágtafutás, tartós futás, váltófutás, egykezes alsó váltás, aerob állóképesség, futóiskolai gyakorlatok, irambeosztás, el- és felugrás, hajítás, lökés, edzettség.

Tornászos testtartás, támlázás, tigrisbukfenc, kézenátfordulás, zsugorkanyarlati átugrás, guggoló átugrás, huszárugrás, alaplendület függésben, zsugorlefuggés, lefüggés, lebegőfüggés, összefüggő gyakorlat, segítségnyújtás, biztosítás, tornaverseny, pontozás. RG, hintajárás, keringőlépés, ridalépés, hármaslépés, olló, őzugrás, terpeszugrás, bicskaugrás, lépőforgás.

Aerobik, fitness aerobik, aerob munkavégzés, támadólépés, kitörés, A-lépés, V-lépés, bokslépés, mambó, csa-csa-csa.

A választott aktivitásoknak megfelelő fogalmak. A közölt minta esetén: frizbi, korong, zóna, Spirit of Games, tájfutás, természetjárás, térképtípusok, egyenes korcsolyázás, alpesi síelés, rézsút siklás, hóeke, hóekeívelés, párhuzamos lendület, sportszerűség, sí-KRESZ.

Dzsúdó, önvédelmi technika, eséstechnika, állasküzdelem, fogáskeresés, fogásbontás, földharc, fair play, agresszió, asszertivitás.

6. osztály:

Rendgyakorlatok, szabad-, társas, szer- és kéziszergyakorlat, bemelegítés, levezetés, képességfejlesztés, erő, gyorsaság, állóképesség, koordinációs képességek, erősítés, nyújtás, mobilizálás, prevenció, megelőzés, biomechanikailag helyes testtartás, relaxáció, fittség, edzettség, érzelem- és feszültség szabályozás, életmód, egészséges táplálkozás.

Védőtől való elszakadás, hosszú és rövid indulás, sarkazás, önpassz, fektetett dobás, emberfogásos védekezés, kétkezes mellő átadás, mini-kosárlabdázás, szabálykövető magatartás. Ütközés, testcsel, sáncolás, laza és szoros emberfogás, bedobás, szabaddobás, büntetődobás, üres helyre helyezkedés, fair play. Játékelemek,

labdaátadás, labdaátvétel, labdahúzogató, labdagörgetés, csüd, megelőző szerelés, dekázás, partdobás, kigurítás-kirúgás, kispályás labdarúgás, összjáték, aranycsapat.

Állórajt, térdelőrajt, vágtafutás, tartós futás, váltófutás, egykezes alsó váltás, aerob állóképesség, futóiskolai gyakorlatok, irambeosztás, el- és felugrás, hajítás, lökés, edzettség.

Tornászos testtartás, támlázás, tigrisbukfenc, kézenátfordulás, zsugorkanyarlati átugrás, guggoló átugrás, huszárugrás, alaplendület függésben, zsugorlefüggés, lefüggés, lebegőfüggés, összefüggő gyakorlat, segítségnyújtás, biztosítás, tornaverseny, pontozás. RG, hintajárás, keringőlépés, ridalépés, hármaslépés, olló, özugrás, terpeszugrás, bicskaugrás, lépőforgás.

Aerobik, fitness aerobik, aerob munkavégzés, támadólépés, kitörés, A-lépés, V-lépés, bokszlépés, mambó, csa-csa-csa.

A választott aktivitásoknak megfelelő fogalmak. A közölt minta esetén: frizbi, korong, zóna, Spirit of Games, tájfutás, természetjárás, térképtípusok, egyenes korcsolyázás, alpesi síelés, rézsút siklás, hóeke, hóekeívelés, párhuzamos lendület, sportszerűség, sí-KRESZ.

Dzsúdó, önvédelmi technika, eséstechnika, állasküzdelem, fogáskeresés, fogásbontás, földharc, fair play, agresszió, asszertivitás.

7. osztály:

Ellenvonulás, gerinc-izomegyensúly, funkcionális gyakorlat, edzettség, egészségtudatos magatartás, autogén tréning, progresszív relaxáció, ellenjavallt gyakorlat, fizikai aktivitás, inaktivitás, intenzitás, terjedelem, időtartam, edzhetőség.

„Félaktív”, aktív védő, dobócsel, indulócsel, önpassz, lepattanó labda, ráfordulás, befutás, páros lefutás, hármás-nyolcas, 1:1, 2:1, 3:2. elleni játék, létszámfölényes helyzet. Adogató, felső egyenes nyitás, egyenes leütés, feladás, sáncolás, támadási alapformák, ütés-sáncolás fedezése, 1:1, 2:2 elleni játék. Ütközések, sáncolás, résekre helyezkedés, esés-tompítás, önszöktetés, átlövés, bevetődéses-bedőléses lövés, ejtés, betörés, gyorsindítás, kitámadás, halászás, elzárás, lerohanás. Átadócsel, rúgócsel, labda toppolás, emberfogás, védőtől való elszakadás, üres helyre helyezkedés, egyből játék, partdobás, sportágspecifikus bemelegítés, deviancia.

Váltózóna, egykezes váltás, magasugrás guruló technikával, hármás-ötös lépésritmus, vetés, ideg-izom kapcsolat, reagáló-gyorsaság, vágtagyorsaság, aktív és passzív mozgatórendszer, terhelési összetevő.

Futólagos kézállás, repülő guruló átfordulás, csúsztatás, vetődés, guggolóátugrás, vándormászás, homorított leugrás, aszimmetrikus koreográfia, ugrókötel-gyakorlat, statikus és dinamikus egyensúlyérzékelés, statikus nyújtás, szenzitív életkori szakasz.

A választott aktivitásoknak megfelelő fogalmak. A közölt minta esetén: előre- és hátrakorcsolyázás, koszorú; tenyeres adogatás, tenyeres kontraütés, fonák adogatás, fonák kontraütés, fonák droppütés, tenyeres droppütés, fonák nyesett adogatás, tenyeres nyesett adogatás, alapszerva, Nordic Walking, diagonál lépés, Turul, egészségvédő hatás, rekreáció.

Felső egykezes kalapácsütés, egyenes ütés és köríves ütés, egyenes rúgás, fojtásfogás, leszorítás, nagy külső horogdobás (osoto gari), nagy csípődobás (ogoshi).

8. osztály:

Ellenvonulás, gerinc-izomegyensúly, funkcionális gyakorlat, edzettség, egészségtudatos magatartás, autogén tréning, progresszív relaxáció, ellenjavallt gyakorlat, fizikai aktivitás, inaktivitás, intenzitás, terjedelem, időtartam, edzhetőség.

„Félaktív”, aktív védő, dobócsel, indulócsel, önpassz, lepattanó labda, ráfordulás, befutás, páros lefutás, hármás-nyolcas, 1:1, 2:1, 3:2. elleni játék, létszámfölényes helyzet. Adogató, felső egyenes nyitás, egyenes leütés, feladás, sáncolás, támadási alapformák, ütés-sáncolás fedezése, 1:1, 2:2 elleni játék. Ütközések, sáncolás, résekre helyezkedés, esés-tompítás, önszöktetés, átlövés, bevetődéses-bedőléses lövés, ejtés, betörés, gyorsindítás, kitámadás, halászás, elzárás, lerohanás. Átadócsel, rúgócsel, labda toppolás, emberfogás, védőtől való elszakadás, üres helyre helyezkedés, egyből játék, partdobás, sportágspecifikus bemelegítés, deviancia.

Váltózóna, egykezes váltás, magasugrás guruló technikával, hármás-ötös lépésritmus, vetés, ideg-izom kapcsolat, reagáló-gyorsaság, vágtagyorsaság, aktív és passzív mozgatórendszer, terhelési összetevő.

Futólagos kézállás, repülő guruló átfordulás, csúsztatás, vetődés, guggolóátugrás, vándormászás, homorított leugrás, aszimmetrikus koreográfia, ugrókötel-gyakorlat, statikus és dinamikus egyensúlyérzékelés, statikus nyújtás, szenzitív életkori szakasz.

A választott aktivitásoknak megfelelő fogalmak. A közölt minta esetén: előre- és hátrakorcsolyázás, koszorú; tenyeres adogatás, tenyeres kontraütés, fonák adogatás, fonák kontraütés, fonák droppütés, tenyeres droppütés, fonák nyesett adogatás, tenyeres nyesett adogatás, alapszerva, Nordic Walking, diagonál lépés, Turul, egészségvédő hatás, rekreáció.

Felső egykezes kalapácsütés, egyenes ütés és köríves ütés, egyenes rúgás, fojtásfogás, leszorítás, nagy külső horogdobás (osoto gari), nagy csípődobás (ogoshi).

2.10 Ének–zene

2. osztály:

A tanulók 40 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni a kapcsolódó játékokkal emlékezetből c’-d” hangterjedelemben.

Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek, képesek az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után könnyedén megtanulni.

Érzik az egyenletes lüktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást. A 2/4 és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.

A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta).

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és tanári segítséggel szolmizálva éneklük.

Képesek csendben zenét hallgatni.

Ismereteket szereznek a hangszerekről.

3. osztály:

A tanulók 20 dalt (20 népzene) el tudnak énekelni emlékezetből a-e” hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan

Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek.

Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni.

Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon).

Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort alkotni. A 3/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.

A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta). Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról.

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják.

Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől.

Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk.

Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket.

4. osztály:

A tanulók 40 dalt (30 népzenei és 10 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-e” hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan. A népdalokat csokorba szedve is éneklük. Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek a dalok élményekből kiinduló, szövegtartalmat kifejező megszólaltatásával. Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon).

Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort alkotni. A 3/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.

A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta).

Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és csoportosan. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.

A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják.

Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszertípusokat.

Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni.

Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk.

Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket.

A negyedik évfolyam végére olyan gyakorlati tapasztalatokat szereznek a zenehallgatásról, amelyre építve a zenei stílusérzék és zeneértés egyre árnyaltabbá válik.

5. osztály:

Régi és új stílusú népdal, gregorián ének, históriás ének, kuruc kori dal, Himnusz, Szózat, dal mint műfaj, duett, kórusmű, társas ének.

Hatnyolcad, dúr, moll, tercmenet, zenei periódus, visszatérő forma, rondó, dallami variáció, szekvencia.

6/8, 3/8, felütés, csonka ütem, triola, kis éles és kis nyújtott ritmus, dúr és moll hangsor, vezetőhang, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, abszolút hangnevek (pontosítva), violin- és basszuskulcs, allegro, andante, mezzoforte, pianissimo.

Hangköz, formai egység (dallamfordulat, dalforma, variációs forma, triós forma és rondó forma).

Gregorián ének, reneszánsz tánc, madrigál, dal, daljáték, opera, menüett, szvit, concerto.

6. osztály:

Régi és új stílusú népdal, Himnusz, Szózat, dal mint műfaj, duett, kórusmű, társas ének. Hatnyolcad, dúr, moll, tercmenet, zenei periódus, visszatérő forma, rondó, dallami variáció, szekvencia.

6/8, 3/8, felütés, csonka ütem, triola, kis éles és kis nyújtott ritmus, dúr és moll hangsor, vezetőhang, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, abszolút hangnevek (pontosítva), violin- és basszuskulcs, allegro, andante, mezzoforte, pianissimo.

Hangköz, formai egység (dallamfordulat, dalforma, variációs forma, triós forma és rondó forma).

Szerenád, divertimento, versenymű, szimfónia.

7. osztály:

Társadal, verbunkos dal, keserves, romantikus dal, táncnóta.

Ritmusvariációk, augmentáció, diminúció.

Kis és nagy szext, kis és nagy szeptim.

Homofónia, polifónia, zenei impresszionizmus, műzene, népzenei feldolgozás, klasszikus zene, populáris zene.

Trubadúr ének, madrigál, oratórium, kantáta, concerto grosso, vonósnégyes, versenymű, szimfonikus költemény; táncjáték, kamarazene, jazz, rock.

8. osztály:

Társadal, verbunkos dal, keserves, romantikus dal, táncnóta.

Ritmusvariációk, augmentáció, diminúció.

Kis és nagy szext, kis és nagy szeptim.

Homofónia, polifónia, zenei impresszionizmus, műzene, népzenei feldolgozás, klasszikus zene, populáris zene.

Trubadúr ének, madrigál, oratórium, kantáta, concerto grosso, vonósnégyes, versenymű, szimfonikus költemény; táncjáték, kamarazene, jazz, rock.

2.11 Informatika

1-2. osztály:

A két évfolyam számára igazi követelményeket még nem támasztunk.

A tanulók a „részt vett” bejegyzést kapják a bizonyítványukba.

3. évfolyam:

Legyen képes az algoritmus elemeiből a helyes sorrend felállítására néhány elem esetében.

Vegyen részt irányítóként és irányítottként is az algoritmus-játékokban.

Tudja a helyes irányokat.

- Az egérkezelés megtanulása. A kattintás és húzás gyakorlása.
- Rajzeszközök használata.
- Egyszerű ábrák készítése.
- Felirat készítése.
- A jól sikerült rajzok kinyomtatása (tanár nyomtat).

Fogalom:

- A használt rajzeszközök neve.

4. évfolyam:

Legyen képes egy kódolt üzenet olvasására, továbbítására.

Legyen tisztában a kódolás menetével, az információk ilyen kezelésével.

Jelek az iskolában. (csengő, jelentkezés, stb.).

Jel és információ.

Kódolt információk (füstjelek, tűzjelek, dobjelek, zászlójelek).

Régi idők jelei.

Egyezményes jelek kitalálása és kipróbálása. Mi a szabály?

Kódok a mindennapi életben, piktogramok, képírás.

Az információkezelés általános sémájának megfelelő információküldés (Forrás - Kódolás - Továbbítás - Dekódolás - hasznosítás).

Tevékenység:

- A kódolt információk közül az egyik megismerése pl. mese, irodalmi példa alapján
- Egyezményes jelek kitalálása és kipróbálása. Mi a szabály?
- Piktogramok gyűjtése, értelmezése.

Fogalom:

- A jel.

3-4. évfolyam értékelése:

- A tartalmi értékelés a kiadott feladat számítástechnikai végrehajtására irányuljon. Az elkészült rajz "szépsége" másodrendű. Lehetőség szerint néhány szépen sikerült rajzot nyomtassunk ki, és a tanteremben használjuk fel.
- Pozitív értékelést érdemel az egyéni ötlet, a többféle rajzi megoldás kipróbálása, ugyanakkor az már negatívum, ha a tanuló egyáltalán nem képes rajzot megvalósítani, mindig újabb és újabb munkába kezd, ám ezeket nem fejezi be.
- Előfordulhat, hogy néhány tanulónak az egér használata még mindig gondot jelent.
- Figyeljünk a balkezes gyerekekre.
- Az esetleges mozgáskoordinációs zavarok itt szembetűnően jelentkeznek - orvosi vagy pszichológusi ellenőrzés szükséges.
- Ilyen esetben különösen fontos, hogy a követelményeket a tanuló képességeihez igazodóan fogalmazzuk meg.

Ezeken az évfolyamokon szövegesen értékeljük a tanulókat:

A bizonyítványba a „Kiválóan megfelelt”, „Jól megfelelt”, „Megfelelt”, vagy „Fejlesztésre szorol” bejegyzéseket alkalmazzuk.

5. osztály:

Legyen képes kezelni a billentyűzetet és az egeret. A tanuló értse, hogy ugyanazt az ismeretet különféle jelekkel leírhatjuk. Tudjon alapszinten kommunikálni az adott programokkal. Tudjon tájékozódni a számítógép könyvtárstruktúrájában. Tudjon mappákat és fájlokat létrehozni, másolni, törölni. Képes legyen ábrákat, rajzokat készíteni rajzoló programmal.

6. osztály:

Tudjon szöveget karakter szinten formázni és egyszerű dokumentumot készíteni. Tudjon használni néhány közhasznú információforrást. Tudjon webhelyekre látogatni, és ott adott információt megkeresni. Küldjön és fogadjon elektronikus levelet. Legyen képes egyszerű, hétköznapi algoritmusokat értelmezni, illetve végrehajtani. Tudjon eligazodni az iskolai könyvtár szabadpolcos állományában. Tudja, hogy milyen könyvtári szolgáltatásokat nyújt az iskolai könyvtár. Tudjon irányítással információt keresni a segédkönyvekben és helyi adatbázisban. Legyen képes megkülönböztetni a főbb könyvtári médiumokat

7. osztály:

A tanuló legyen képes a számítógép legfontosabb perifériáit kezelni. Tudjon tájékozódni a számítógép könyvtárstruktúrájában. Tudja használni a számítógép karbantartásához szükséges segédprogramok egyikét, vagy az operációs rendszer néhány szolgáltatását. Ismerje és tudja kezelni a multimédia alapelemeit (szöveg, kép, mozgókép, hang). Tudja használni az elektronikus levelezés alapszolgáltatásait. Képes legyen egyszerű feladatokhoz (néhány utasításból álló) algoritmusokat készíteni. Ismerjen fel algoritmus-szerkezeteket (elágazás, ciklus). Ismerje a könyvtártípusokat. Tudja használni az elektronikus könyvtárat. Tudjon információt keresni a segédkönyvekben (szótár, lexikon, enciklopédia) és az interneten.

8. osztály:

A tanuló ismerje a számítógép fontosabb alkalmazási területeit és jelentőségét a mai társadalomban. Képes legyen többféle formázást tartalmazó szöveges-rajzos-táblázatos dokumentumot készíteni. Minta alapján tudjon dokumentumot készíteni. Tudjon adatokat táblázatos formában és diagramon megjeleníteni. Tudja, hogy a tárgyszó és a szakjelzet a könyv témáját fejezi ki. Tudjon a szakjelzet ismeretében a szabadpolcon műveket keresni. Legyen képes – segítséggel – a tárgyi katalógust használva egyszerű keresési feladatokat megoldani. Tudjon forrásokra hivatkozni.

2.12 Rajz és műalkotások elemzése

2.osztály:

- Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése
- A közvetlen környezet megfigyelése és értelmezése.

Az alkotótevékenységnek megfelelően, rendeltetésszerűen és biztonságosan használja az anyagokat és eszközöket, a környezettudatosság szempontjainak figyelembevételével.

- Téralkotó feladatok során a személyes térbeli szükségletének felismerése. Médiumok azonosítása.

Jeles napok szokásainak és tárgyi kellékeinek felismerése.

- **3. osztály:**

- Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása.

A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata.

- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata.
- Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése.
- Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően.

Különböző típusú médiaszövegek felismerése, a médiatartalmak közötti tudatos választás.

A médiaszövegek előállításával, nyelvi jellemzőivel, használatával kapcsolatos alapfogalmak elsajátítása, helyes alkalmazása élőszóban.

A média alapvető funkcióinak (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés) megismerése.

Az életkorhoz igazodó biztonságos internet- és mobilhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása.

A hálózati kommunikációban való részvétel során fontos és szükséges viselkedési szabályok elsajátítása, alkalmazása.

4. osztály:

Formaalkotás a síkban és térben megfigyelt és elképzelt formák megjelenítése.

Manipulációk végzése: nagyítás, kicsinyítés, kiegészítés, csonkítás.

- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata.
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata.
- A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek differenciálása (pl. festészetben belül: arckép, csendélet, tájkép).

Különböző típusú médiaszövegek felismerése, a médiatartalmak közötti tudatos választás.

Kép- és hangrögzítő eszközök használatával rövid, egyszerű történet megformálása.

A médiaszövegek előállításával, nyelvi jellemzőivel, használatával kapcsolatos alapfogalmak elsajátítása, helyes alkalmazása élőszóban.

A média alapvető funkcióinak (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés) ismerete.

A médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmának felismerése.

A médiaszövegekhez használt egyszerű kódok, kreatív kifejezőeszközök és azok érzelmi hatásának felismerése.

A hálózati kommunikációban való részvétel során fontos és szükséges viselkedési szabályok elsajátítása, alkalmazása.

5. osztály:

Művészi kifejezés, látványelemzés, téri helyzet, plaszticitás, arányrendszer, kompozíció, képkivágás, képsík, képi és optikai helyzetviszonylat, takarás, pont, vonal, felület, forma, faktúra, textúra, szín, tónus, irány, térbeliség, nagyság, kiegészítő szín, kevert szín, kontraszt, tónus, szín-, vonal-, formaritmus.

Mozdulat, mozdulatsor, hely- és helyzetváltoztatás, állapotváltozás, folyamat, fázis, valós idő, lassítás, gyorsítás, állókép, mozgókép, képkocka, tárgy-animáció, zootrop-szalag.

Jel, jelentés, egyezményes jelzés, jelrendszer, piktogram, embléma, ábra, vizuális sűrítés, kiemelés, séma.

Hang-, szöveg- és képkapcsolat, kommunikációs csatorna, üzenet, reklámhordozó, reklámfelület, szlogen, médium, manipuláció, képi valóság, fikció, vizuális és verbális sűrítés, kiemelés, alkalmazott grafika.

Épület, építmény, téri helyzetek, építészet, alaprajz, homlokzat, forma, funkció, alátámasztás, térlefedés, oszlop, pillér, fal, gerenda, födém, boltív, boltozat, kupola, térmodell, térkonstrukció, alapanyag, gazdaságos anyaghasználat, elemző- magyarázó rajz, kézműves technika, sorozatgyártás, design.

Népművészet, mesterség, hagyományos kézműves technika, forma, funkció, alapanyag, gazdaságos anyaghasználat, formaredukció, díszítmény, motívum, formaritmus, környezettudatosság, társadalmi üzenet.

6. osztály:

Tömörítés, kiemelés, kompozíció, szín-, vonal-, formaritmus, variáció, színharmónia, színkontraszt, főszín, mellék/kiegészítő szín, komplementer, méretarány.

Művészi kifejezés, látványelemzés, téri helyzet, plaszticitás, arányrendszer, kompozíció, képkivágás, képsík, képi és optikai helyzetviszonylat, takarás, pont, vonal, felület, forma, faktúra, textúra, szín, tónus, irány, térbeliség, nagyság, kiegészítő szín, kevert szín, kontraszt, tónus, szín-, vonal-, formaritmus.

Mozdulat, mozdulatsor, hely- és helyzetváltoztatás, állapotváltozás, folyamat, fázis, valós idő, lassítás, gyorsítás, állókép, mozgókép, képkocka, tárgy-animáció

Használati utasítás, jel, jelentés, egyezményes jelzés, jelrendszer, piktogram, embléma, ábra, vizuális sűrítés, kiemelés, séma.

Hang-, szöveg- és képkapcsolat, kommunikációs csatorna, üzenet, reklámhordozó, reklámfelület, szlogen, médium, manipuláció, képi valóság, fikció, vizuális és verbális sűrítés, kiemelés, alkalmazott grafika.

Épület, építmény, téri helyzetek, építészet, alaprajz, homlokzat, forma, funkció, alátámasztás, térlefedés, oszlop, pillér, fal, gerenda, födém, boltív, boltozat, kupola, térmodell, térkonstrukció, alapanyag, gazdaságos anyaghasználat, elemző- magyarázó rajz, kézműves technika, sorozatgyártás, design.

Népművészet, mesterség, hagyományos kézműves technika, forma, funkció, alapanyag, gazdaságos anyaghasználat, formaredukció, díszítmény, motívum, formaritmus, környezettudatosság, társadalmi üzenet.

7. osztály:

Megjelenítés, vizuális átírás, stilizálás, kiemelés, kompozíció, színritmus, vonalritmus, formaritmus, felületek (textúra, faktúra), parafrázis, mozgásfázisok, fotókollázs, montázs, vetület, Monge vetület, horizont, nézőpont, tapasztalati távlatlan, perspektíva. Művészi kifejezés, látványelemzés, téri helyzet, vetület, képsík, axonometria, egy iránypontos perspektíva, képzőművészeti műfaj, plaszticitás, arányrendszer, kompozíció, képkivágás, síkbeli és téri helyzetviszonylat, takarás, felület, forma, faktúra, textúra, szín, tónus, irány, térbeliség, formatömeg, főszín, mellékszín, kevert szín, szíkontraszt, tónus, szín-, vonal-, formaritmus, stíluskorszak, stílusirányzat, intermediális kifejezés/műfaj, kortárs művészet.

Egyezményes jel, jelzés, saját jel, jelzés, jelrendszer, tér-idő változás, (grafikon), (diagram).

Technikai kép, optikai játék (taumatrop, zootrop, fenakisztoszkóp), retinális utóképhatás, a mozgás illúziója, animáció

A kép „működése”, közvetlen és közvetett kommunikáció, tömegkommunikáció, televízió, internet, gesztusnyelv, közlekedési tábla, térkép, plakát, képes , fotográfia, (techno)médium, infografika.

Ismétlés, közelkép, képkivágás, tempó, kameramozgás, címrend, tipográfia, tördelés, illusztráció, képalírás, link, banner.

Tervezési folyamat, felmérés, funkció, gazdaságos anyaghasználat, alaprajz, metszetrajz, vetületi ábrázolás, műszaki jellegű ábrázolás, vonalfajta, környezettudatos magatartás, környezetvédelem.

Építészeti elem, közösségi és személyes tér, alaprajztípus, osztatlan és osztott (vagy egyszerű és bővített) tér, fő-, oldal-, kereszthajó, apszis, dongaboltozat, keresztboltozat, oszloprend, masztaba, piramis, akropolisz, amfiteátrum, bazilika, palota, kúria, használati tárgy, dísz tárgy, rituális tárgy, viselet, népi kultúra, néprajzi tájegység, kézművesség, ipari formatervezés, organikus építészet.

8. osztály:

Megjelenítés, vizuális átírás, stilizálás, kiemelés, kompozíció, színritmus, vonalritmus, formaritmus, felületek (textúra, faktúra), parafrázis, mozgásfázisok, fotókollázs, montázs, vetület, Monge vetület, horizont, nézőpont, tapasztalati távlatlan, perspektíva. Művészi kifejezés, látványelemzés, téri helyzet, vetület, képsík, axonometria, egy iránypontos perspektíva, képzőművészeti műfaj, plaszticitás, arányrendszer, kompozíció, képkivágás, síkbeli és téri helyzetviszonylat, takarás, felület, forma, faktúra, textúra, szín, tónus, irány, térbeliség, formatömeg, főszín, mellékszín, kevert szín, szíkontraszt, tónus, szín-, vonal-, formaritmus, stíluskorszak, stílusirányzat, intermediális kifejezés/műfaj, kortárs művészet.

Képkivágás, nézet (gépállás, gépmozgás), beállítás, jelenet, expozíció, lezárás, konfliktus, fordulat, elbeszélő-szerkezeti alapséma, story-board.

Montázs és gondolkodás, montázselv, tér-idő szervezés, (mozgóképi szerkesztés/montázs), leíró és szubjektív kép/nézőpont; lineáris-cselekményábrázoló és párhuzamos montázs.

A kép „működése”, állókép és mozgóképek különbözősége, közvetlen és közvetett kommunikáció, tömegkommunikáció, távközlés, televízió, internet, gesztusnyelv, képes forgatókönyv, mozgóképek, (techno)médium.

Dokumentum, fikció, reprodukció, ábrázolás, kettős természet, valóság.

Montázs, szerkesztés, idő, tér, folyamatosság, ritmus, flashback.

Tervezési folyamat, felmérés, funkció, gazdaságos anyaghasználat, alaprajz, metszetrajz, vetületi ábrázolás, műszaki jellegű ábrázolás, vonalfajta, környezettudatos magatartás, környezetvédelem.

Építészeti elem, közösségi és személyes tér, alaprajztípus, osztatlan és osztott (vagy egyszerű és bővített) tér, fő-, oldal-, kereszthajó, apszis, dongaboltozat, keresztboltozat, oszloprend, masztaba, piramis, akropolisz, amfiteátrum, bazilika, palota, kúria, használati tárgy, dísz tárgy, rituális tárgy, viselet, népi kultúra, néprajzi tájegység, kézművesség, ipari formatervezés, organikus építészet.

A tanulmányok alatti vizsgák szabályzata

A vizsgaszabályzat célja

Vizsgaszabályzatunk célja a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 64.§-ában foglalt felhatalmazás alapján a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása.

A fenti jogszabályban foglalt szabályozás

- tanulmányok alatti vizsgakövetelményeit, részeit(írásbeli, szóbeli, gyakorlati)
- és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

- Azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az Intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni;
- a pedagógiai programban meghatározotknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

1.9.2. A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra és
- pótló vizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A vizsgaszabályzat határozatlan időre szól.

Minden vizsga írásbeli vagy szóbeli, vagy gyakorlati vizsgarészből állhat az iskola Pedagógiai Programja alapján.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A tanulmányok alatti vizsga, ha azt az iskolában szervezik, vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes megyeszékhely szerinti járási hivatal bízta meg.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottsági elnökének a feladata a vizsga szakszerű és jogszerű megtartása, ennek keretében

- meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdezőtanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja.

A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítási feltételeinek megteremtéséért. Az igazgató e feladata ellátása során

- Dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak másjogkörébe,
- írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meglehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmaznia gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató pedagógus által értékelhetően -így különösen rajz, műszaki rajz, festmény, számítástechnikai program formájában- kell elkészíteni.

A tanulmányok alatti vizsgán az Nkt. 47.§-nak hatálya alá tartozó tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői véleményalapján kapott.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az Intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

Osztályozó vizsga

Az intézmény osztályozóvizsga vizsgaidőszakát a vizsgát megelőző három hónapon belül kell kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- az 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 51. § (6) bekezdésben meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet,
- a tanuló a félévi, illetőleg év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

A szabályosan megtartott osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet.

Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsgán a tanuló minősítése elégtelen, a tanulónak a tanévet ismételnie kell.

Osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Különbözeti vizsga

A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg.

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén-legfeljebb három tantárgyból-elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A tanulót a vizsgaeredményéről azonnal tájékoztatni kell.

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távolmarad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

Független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsga

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a járási hivatal szervezi. A tanuló –kiskorú tanuló esetén a szülője- a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 51.§(7) bekezdésében meghatározott esetben az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

A tanuló –kiskorú tanuló esetén a szülője- a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.

A járási hivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.